صبح صادق

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۷۸ | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱ | ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ | ۱۶ ژانویه ۲۰۲۳ | ۱۶ صفحه

۸ پرونده
آستانه فروپاشی
نگاهی به وضعیت بحرانی رژیم اشغالگر قدس

رضا میرابیان کارشناس و تحلیلگر مسائل غرب آسیا

رژیم صهیونیستی توان ریسک علیه ایران ندارد

۲ سرمقاله
علی حیدری
فصل جدید فراجا

۲ نگاه
دکتر یدالله جوانی
چگونه حق جهاد تبیین را ادا کنیم؟

۳ دیدگاه
حسین چخماقی
رسوایی پشت رسوایی

۳ دیدگاه

سفر رئیس‌جمهور به یزد با حضور باشکوه مردم مواجه شد

استقبال گرم مردم و چهره یخ‌زده دشمنان

۱۵ پاسدار

دیدار مسئولان نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه با خانواده شهیدان جوادنیا

آمده‌ایم از شما روحیه بگیریم

۵ راهبرد

راهکارهای اصولی دفاع از هویت خلیج‌فارس

شماره ۱۰۷۸ | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱
صبح صادق

سرمقاله

فصل جدید فراجا

علی حیدری
سردبیر

یکی از جلوه‌های تدبیر و مدیریت عالـی رهبر حکیـم انقلاب در حـوزه انتصابات، به‌ویژه در سـازمان‌ها و نهادهای حسـاس نظامی و انتظامی، این است که افرادی با تفکر راهبردی و کلان‌نگر را به‌عنوان فرمانده برمی‌گزینند.

به نظر نگارنـده، فرمانده معظـم کل قوا بـا دوراندیشـی و آینده‌نگـری، برخـی شخصیت‌ها و عناصر مستعد را در دوره‌ای مأمور تدوین نقشه پیش روی یک سازمان بزرگ نظامی می‌کنند تـا در موعد نیاز، به فراخور شـرایط و اقتضائات بتوانند سکان فرماندهـی آن نیرو را بر عهـده بگیرند و ضمن شـتاب دادن به حرکت آن سازمان، با به کارگیری عنصر ابتکار و خلاقیت و با شیوه‌های علمی و مطالعه‌شده، نوشوندگی و تغییر و تحول را به ارمغان بیاورند.

این مهم، در انتصاب سردار سرتیپ پاسدار احمدرضـا رادان بـه عنـوان فرمانده کل انتظامی کشور، قابل مشاهده است.

البته این اولین بار است که فرمانده سازمان انتظامی کشـور، مانند فرماندهان ارتش و سپاه از سوی رهبر معظم انقلاب منصوب می‌شـود. آن هم به این دلیل اسـت که در سـال ۱۴۰۰، نیروی انتظامـی جمهوری اسـلامی ایران(ناجـا) با ارتقا از سـطح یک نیرو بـه فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران(فراجا) تبدیل شد و نیرویی که تا یک سـال پیش زیر نظر وزیر کشـور فعالیت می‌کرد، جایگاهی همتراز فرمانده کل ارتش و فرمانده کل سـپاه پیدا کرد که زیر نظر سـتاد کل نیروهای مسلح فعالیت خواهد کرد.

نکته دیگری که شـاید اهمیـت آن از آنچه در سـطرهای اولیه گفته شد، کمتر نباشد، رسالت و مأموریتی است که به‌منزله سرلوحه فعالیت فرمانـده جدید از سـوی فرمانده معظم کل قـوا اعلام و ابلاغ می‌شـود. در حکم انتصاب سردار رادان پس از توصیه بر «جلب رضایت خداوند متعال» بر «جلب رضایت مردم عزیز در حراست از امنیت و تأمین آسایش عمومی» تأکید شده است.

فرماندهی انتظامی به‌منزله نهادی که شئون گسـترده و متنوع مأموریتـی در حوزه‌های امنیتی و اجتماعی دارد، بیشـترین ارتباط و تعامل را با مردم داراسـت که نه‌تنها هیچ نیروی نظامی‌ای؛ بلکه بسیاری از سازمان‌ها و وزارت‌خانه‌ها هم ارتباطات گسترده‌ای در این سطح با مردم ندارند.

تکثر مأموریت‌هـای سـازمان انتظامی، ضرورت توجه بیشـتر به شـیوه مواجهه با مردم را نشـان می‌دهد کـه از رهگذر آن، رضایت‌مندی مردم حاصـل و درنهایت، منجر به ارتقای سـطح آرامـش و امنیت عمومی جامعه می‌شود.

فرمانـده معظم کل قوا ۱۱ مهر امسـال در مراسم مشترک دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری در تبیین مفهوم امنیت گفتند: «امنیت یعنی چه؟ امنیت زیرساخت همه ابعاد زندگی یک جامعه اسـت، یک زیرسـاخت عمومی اسـت؛ از مسـائل شـخصی بگیرید تا مسـائل اجتماعی، تا مسائل عمومی، تا مسائل خارجی؛ امنیت زیرساخت همه اینها است.»

این بیان، فراگیـری مقوله امنیت را در یک جامعه نشـان می‌دهد که بـه نوعی با همه ابعاد زندگـی آحاد جامعه سـروکار دارد و تأمیـن و تحقق آن ارتقـای توانایی‌های سازمان انتظامی با بهره‌گیری از شیوه‌های نوین روز دنیا در کنار اسـتفاده از نیروهای کارآزموده، متعهد و تربیت پلیس متخصص در حوزه‌های مختلف میسر خواهد شد.

نیم نگاه

چگونه حق جهاد تبیین را ادا کنیم؟

دکتر یدالله جوانی
مدیر مسئول

بر اساس سنت الهی، عزت و سربلندی، استقلال و پیشرفت و امنیت یک کشور و جامعه اسلامی، آنگاه تأمین می‌شود و پایدار می‌ماند که آن جامعه اهل «جهاد فی‌سبیل‌الله» باشد و حق جهاد را به معنای دقیق کلمه ادا کند. این امر الهی را باید جدی گرفت که فرمود: «و جاهدوا فی‌الله حق جهاد». بسـیار روشن است که نتیجه ترک جهاد از سوی مسلمانان، فاصله گرفتن از فضیلت‌های پیش گفتـه و تن دادن به ذلت، خفـت و خواری، پایمال شـدن اسـتقلال و امنیت و در نهایت وابستگی و عقب‌ماندگی خواهد بود.

از امتیازات بـزرگ ملت ایـران در عصر حاضر، برخـورداری این ملت از مـردان و زنان مجاهد و حاضر در میدان‌های جهاد، در طول سالیان طولانی پس از انقلاب اسلامی اسـت. اگر در بیش از ۴۳ گذشـته از زمان پیروزی انقلاب اسـلامی تاکنون، همه توطئه‌های جبهه اسـتکبار علیـه ملت ایران و جمهوری اسـلامی با شکسـت مواجه شده، دلیل اصلـی آن حضور بهنگام مردان و زنان مسـلمان و انقلابی در میدان‌های جهاد با ماهیت‌های متفاوت، تحت پرچم اسـلام و ولایت فقیه اسـت. بدانیم و آگاه باشـیم که اگر روند مجاهدت ملت ایران، در لحظه‌های نیاز، با هدایـت و راهبری رهبر حکیم انقلاب اسلامی استمرار داشته باشد، افتخار بزرگ زمینه‌سازی ظهور، پی‌ریزی تمدن اسلامی، رسیدن به حیات طیبه و سـپردن پرچم انقلاب اسلامی به دست صاحب اصلی‌اش آقا امام زمان(روحی فداء)، نصیب ملت ایران در عصر حاضر خواهد شد.

اکنون سـردمداران نظام کفر و مسـتکبران جهان، به شـدت نگران غلبه معنوی و گسـترش گفتمان انقلاب اسـلامی در سراسر گیتی هسـتند. امروز تفکر و اندیشـه عدالت‌خواهانه، آزادی‌خواهانه و معنویت‌گرای انقلاب اسـلامی که از اسـلام ناب محمدی(ص) سرچشمه گرفته، تنها تفکر و اندیشه دارای پیام برای بشر است. اندیشه باطل سوسیالیسم در سـال‌های پیش به تاریخ پیوست و دیگر اندیشه باطل، یعنی لیبرالیسـم هم در حـال جان کندن و مسـیر میرایی قرار دارد. دلیل اصلی جنگ ترکیبی دشـمنان و تهاجم به مؤلفه‌های اصلی قدرت ملت ایـران و در رأس اینها، تهاجم به ولایت فقیه و رهبر حکیم انقلاب اسـلامی در مقام پرچمدار حرکت تمدن‌سـاز ایرانیان، چیزی جز این نیست که آنان با این روندها، آینده را از آن اسلام و مسلمانان و تمدن اسلامی می‌دانند. براساس همین نگرانی‌ها تلاش می‌کنند، تا شـاید به زعم باطل خود بتوانند در این روندهای امیدآفرین بـرای ملت ایران، تغییر ایجاد کنند. در چنین وضعیتی، باید در مقابل جنگ ترکیبی دشـمن، به جهاد ترکیبی دست زد. در این میان، از آنجا که دشمن در جنگ ترکیبی‌اش علیه ملت ایران، بر جنگ شناختی تمرکز کرده، ملت ایران هم برای خنثی‌سازی این جنگ، باید بر روی «جهاد تبیین» به منزلـه راهبرد اصلی مقابله تمرکـز کرده و حق جهاد تبییـن را ادا کند. تأکیدهـای پی‌درپی رهبر حکیم انقلاب اسلامی بر روی جهاد تبیین، به همین دلیل است. معظم‌له در دیدار با مردم قم به مناسبت یوم‌الله ۱۹ دی ماه، فرمودند: «یک مسئله جهاد تبیین است. بارها و بارها بنده تکرار کردم و باز هم تکرار می‌کنـم.» رهبر حکیم انقلاب اسـلامی دلیل این تأکیدها را، تمرکز دشـمن بر تبلیغات و پروپاگاندا دانسـته و تنها راه علاج این تبلیغات گمراه‌کننده را «جهاد تبیین» می‌دانند. ایشان در سال گذشته، جهاد تبیین را فریضه‌ای قطعی و فوری اعلام کرده و همگان را به این جهاد فراخواندند. پرسش اصلی شاید برای عده‌ای از دلسوزان انقلاب اسلامی و مردم عادی این باشد که چگونه ما می‌توانیم حق جهاد عظیم روزگار خود، یعنی «جهاد تبیین» را ادا کنیم؟

برای جهاد تبییـن و موفقیت در ایـن جهاد که در اصل مبارزه با جنگ شـناختی دشمنان است، باید به این نکته اساسـی توجه کنیم که کار دشـمن در این جنگ، تلاش برای فریب از طریق دروغ‌گویی، شایعه‌سازی، سـیاه‌نمایی، بزرگ‌نمایی ضعف‌ها و کوچک‌شـماری یا انکار افتخارات، موفقیت‌ها و پیشرفت‌هاست. دشمنان با ابزار رسانه و شیوه‌های هنری، تـلاش می‌کنند از انقـلاب، امام، رهبری، جمهوری اسلامی، روحانیون، سـپاه، بسیج و هر آنچه به انقلاب اسـلامی برمی‌گردد، تصویرسازی غلط و منفی و در نقطه مقابل از جبهه مقابل انقلاب، تصویرسازی مثبت کنند. هدف دشمن در این جنگ، برای نمونه بدبین‌سازی مخاطب، به‌ویژه نسل جوان ناآگاه به تاریخ، نسـبت به اصل انقلاب اسلامی و خوش‌بین‌سـازی آنان نسبت به رژیم فاسد مستبد و وابسته پهلوی است. برخی از جوانان بازداشتی در اغتشاشـات اخیر، با صراحت اعلام کردند، تحت تأثیر شبکه‌های ماهواره‌ای و جریان سلطنت‌طلب قـرار گرفته و به خیابان آمدند. ایـن جوانان پس از مطلع شـدن از حقایق و وقایع تاریخی، آشـنایی با چرایی انقلاب در ایـران و ماهیت رژیم پهلوی، از اقدام خود ابراز پشیمانی کرده و گاهی اعلام داشته که ای کاش پیش از این، بـا حقایق و واقعیت‌های ایران آنگونه که هست، آشنا می‌شدند.

بنابراین کسی که می‌خواهد در روزگار کنونی «جهاد تبیین» انجام دهد، باید سه کار اساسی انجام دهد: ۱ـ مغزها، قلب‌ها و دل‌های به تصرف دشـمن در آمـده از طریق تبلیغات دروغیـن را، آزاد کرده و به جبهه ملت و انقلاب برگرداند. ۲ـ با بصیرت‌افزایی بهنگام، نگذارد جوانان تحت تأثیر تبلیغات دروغین دشـمن قرار گیرنـد. ۳ـ در جهاد تبییـن افزون بر افشای دروغ‌های دشـمن در مورد انقلاب اسلامی و تبیین حقایق، واقعیت‌ها و دسـتاوردهای انقلاب اسـلامی، به صورت تهاجمی چهره واقعی دشمن و واقعیت‌های نظام سلطه، جنایت‌ها و خیانت‌های آنان را افشـا کنـد. البته برای توفیـق در این جهاد مقدس، باید به الزامات آن از قبیل داشتن اخلاص، توکل، توسل، اطلاعات درسـت، زبان گویا، ذهن فعال، صبر و حوصله برای شنیدن و گوش دادن، به ویژه به حرف‌های جوانان توجه داشت.

تبیین آری باتوم خیر

یعقوب ربیعی
کارشناس سیاسی

نگاهی به هرم سـنی و آمار جمعیتی کشور نشان می‌دهد، هرم سنی ما از شکل مثلثی در حال تبدیل شـدن به لـوزی و کاهش جمعیت جوان است. با این حال، ما یکی از کشورهای جوان به شمار می‌آییـم و در حال حاضر بیش از ۱۷ میلیون جمعیت کشور ما را افراد بین ۱۵ تا ۲۹ سال تشکیل می‌دهند. گفتنی اسـت، نسل‌های سابق پس از گذشت مدتی با اینترنت و شبکه‌های مجازی مواجه شدند، اما این نسل در درون شـبکه‌های مجازی و اینترنت متولد شد. بر همین اساس، برخی این نسل را نسل «نت» می‌نامند. از سویی، افزون بر بمباران اطلاعاتی شبکه‌های مجازی و اینترنت، این نسل با ۲۵۰ رسانه فارسی‌زبانی مواجه است که شـبهات و ذهنیت‌های غیر واقع را نسبت به نظام و انقلاب به آنها القا می‌کند. در این میان، آنچه بر دردناکی این جمعیت جوان می‌افزاید، نبود ارتباط مؤثر و روزآمد از سـوی خانواده‌ها، تشـکل‌های مذهبی و انقلابی، مسئولان و... است. همین موضوع سبب شده است این نسل به کوهی از ذهنیت‌ها و روایت‌ها تبدیل شـود. ذهنیت‌ها و روایت‌هایی که گاهـی با روایت صحیح و انقلابی ۱۸۰ درجه تفاوت داشته و در تناقض اسـت. این انباشت ذهنیت‌ها و روایت‌ها از چیستی و چرایی ماهیت انقـلاب و نظام تـا واکنش به برخی پایه‌های سیاسـی روز را شامل می‌شـود. بسیاری از جامعه‌شناسان آنچه را که گفته شد، یکی از ده‌ها علت حضور نسـل جوان در اغتشاشات اخیر می‌دانند؛ اما سؤالی که پدید می‌آید، این است که چگونه می‌توان با این نسل با مختصاتی که گفته شد، مواجه شد؟ بیانات هفته گذشته رهبر معظم انقلاب در جمع مردم قم با این عنوان که «وسوسه‌ای را که روی آن جوان و نوجوان اثر می‌گذارد، چه چیزی می‌تواند برطرف کند؟ باتوم که نمی‌تواند برطرف کند، آن وسوسـه را تبیین می‌تواند برطرف کند.» یک راهبرد اساسی در مواجهه با نسل جوان اسـت. البته این بار اول نیست که معظم‌له این چنین سخن می‌گویند؛ بلکه در کوران اغتشاشات اخیر و در مراسم دانش‌آموختگان نیروهای مسلح فرمودند: «چشم و گوشِ جوان امروز باز است، حواسش جمع است، هوشمند است، قابل تحلیل است؛... اینکه من مدام می‌گویم جهاد تبیین، جهاد تبیین.»

البته مواجهه با این نسل نیازمند الزامات و روش‌های متناسب با فضای فعلی است. آنچه می‌تواند در ایجاد شناخت ما نسبت به این نسل و آشنایی با ذهنیت‌ها و روایت‌های آنها کمک کند، نیازسنجی و نگرسنجی از وضعیت فعلی اسـت. گام اول این است که ما بدانیم جوان ما به چه می‌اندیشد و به چه محتوایی نیاز دارد؟ و شیوه پاسخ گفتن و ایجاد یک مفاهمه با او چگونه و از چه دریچه‌ای است؟

نکته دوم در مواجهه با این نسـل که بسیار مهم و اساسی اسـت، نحوه روایت‌گری و سـخن گفتن با این نسل اسـت. مؤلفه اول اینکه مواجهه با این نسل باید صبورانه باشـد. از کوره در رفتـن و متهم کردن طرف مقابل بـه تقابل با انقلاب یـا ارزش‌ها مانع از رسیدن به فهم مشـترک می‌شود و کدورت را افزایش می‌دهد. صبوری دریچـه آغازین بر رفع کدورت‌ها و ایجاد مفاهمه اسـت. مؤلفه دوم ارائه روایت جذاب در مواجهه با این نسل است. نسل‌های پیشین به علت زیست بوم متفاوت بسیاری از رویکردها و روایت‌های ارزشـی و انقلابی را بـدون اسـتدلال‌های پیچیده می‌پذیرفتند؛ ولی نسـل جدید برای پذیرش مطلب نیازمند روایت جذاب است. روایتی جذاب است که بتواند مبتنی بر علایق و خواسته‌های نسل جدید باشد و مؤلفه سوم روزآمدسازی روایت‌هاست. روزآمدسازی هم در زبان بیان اسـت و هم در ابزار روایت. بی‌شک، با توجه به تغییرات در فناوری‌ها، روایت‌ها نیز باید نو و جدید شود، نه غبار گرفته و در دهه ۶۰ و ۷۰ بماند.

آنچه رهبر معظم انقلاب گفتند، تعارف نیسـت؛ بلکه واقعیتی است اگر ما روایت و تبیین نکنیم، قطعاً طرف مقابل روایت و تبیین خواهد کرد و به تعبیر رهبر معظم انقلاب در بیانیـه گام دوم انقلاب «دروغ‌ها به جای حقیقت خواهند نشست و آینده مورد تهدیدهای ناشـناخته قرار خواهـد گرفت. دشـمنان انقلاب با انگیزه‌ای قوی، تحریف و دروغ‌پردازی درباره گذشته و حتّی زمان حال را دنبال می‌کنند و از پول و همه ابزارها برای آن بهره می‌گیرند. راهزنان فکر و عقیده و آگاهی بسیارند؛ حقیقت را از دشمن و پیاده نظامش نمی‌توان شنید.» بدون تبیین با چالش‌هایی، مانند چند ماه اخیر مواجه خواهیم بود. بنابرایـن، امروز یکی از الزامات اساسـی جریان انقلاب، اقدام به تبیین برای این نسل البته با زبانی جذاب، روزآمد، مبتنی بر نیازسـنجی‌ها و... اسـت. ارتباط مؤثر می‌تواند از این نسل محسن حججی و دانیال رضازاده بسـازد و رهاسـازی آنها، یعنی سپردن به دست شبکه‌ها و رسانه‌های زامبی‌ساز بن‌سلمان و ملکه.

عهد با مردم

فرمانده جدید کل انتظامی کشـور گفت: «عهد می‌بندم که آسایش خود را مشتاقانه فدای آرامش شهروندان کنم.» سردار سـرتیپ احمدرضا رادان با تأکید بر اینکه حرکت پرشتاب و عالمانه به سـوی تحقق «پلیس مقتـدر و حرفه‌ای امین و مردمی» سـرلوحه آرمان‌های من و همکارانم در این دوره از مسـئولیت است و برای این جهاد خداپسـندانه، برنامه‌ها و نیازهای روشنی داریم، افزود: «سند معماری فراجای آینده» که حاصل کار علمی و جهادی مرکز راهبردی فراجا اسـت، سرلوحه من و همکارانم در این دوره از مسئولیت است. این سند راهبردی ترسیم‌کننده مسیر ۲۰ سال آینده فراجاست.»

سرنوشت مشترک

فرمانده کل سـپاه پاسداران انقلاب اسلامی درباره جسارت و اهانت نشـریه مبتذل «شارلی ابدو» فرانسه به مقام مرجعیت، گفت: «آنها با ناتوانی و ناامیدی از اقدامات و توطئه‌های اخیر خود دست به ارتکاب کارهای ناجوانمردانه می‌زنند.» سردار سرلشکر پاسدار حسین سلامی در تبیین سرنوشت خطاکاران و توهین‌کنندگان به مقام مرجعیت، خاطرنشان کرد: «فرانسوی‌ها و مدیران این مؤسسـه را به سرنوشت سـلمان رشدی ارجاع می‌دهم؛ با مسـلمانان بازی نکنید، سلمان رشدی سی و چند سال پیش به قرآن و پیامبر اسـلام اهانت و جسارت کرد و در مخفیگاه‌های مخوف پنهان شد.»

همکاری درخشان

حسین امیرعبداللهیان گفت: «سفر به لبنان فرصت بسیار خوبی برای تبادل‌نظر درباره افق‌های مناسـبات دو کشور بود. ما باور داریم که طرف‌های سیاسی لبنان شایستگی کافی برای انتخاب رئیس‌جمهور کشورشان بدون مداخله خارجی را دارند.» وزیر امور خارجه کشورمان ادامه داد: «می‌دانیم که لبنان از مشکلات رنج می‌برد و ما آمادگی داریم در زمینه اقتصادی، تجاری و انرژی با لبنان همکاری کنیم. ما همچنین در زمینه روند گفت‌وگوهای موجود در منطقه، بحث و تبادل‌نظر کردیم. رویکرد دکتر رئیسی مبتنی بر دکترین سیاست خارجی متوازن است و اولویت ما در این سیاست، تمرکز بر همسایگان و منطقه است.»

رسوایی پشت رسوایی

نگاهی به شکست‌های مفتضحانه موساد طی هفت ماه اخیر در ایران

حسین چخماقی
خبرنگار

سازمان تروریستی ـ جاسوسی «موساد» سال ۱۹۵۱ تأسیس شد و از همان ابتدا، مدیریت کلان آن برعهده نخست‌وزیر رژیم‌صهیونیستی قرار گرفت. نخست‌وزیر رژیم‌صهیونیستی، به صورت مستقیم مسئولیت‌هایی، همچون تعیین رئیس و مقامات مهم و همچنین تأیید و تصویب عملیات‌های این سرویس جاسوسی را برعهده دارد. شکست‌های مفتضحانه موساد طی ۷۳ سال گذشته، به ویژه در دهه‌های اخیر، ضربه شدیدی بر وجهه این سازمان تروریستی‌ـ جاسوسی وارد کرده است. ناکامی در ماجرای ترور رهبران حزب‌الله لبنان و گروه‌های مقاومت فلسطینی در نیوزیلند در سال ۲۰۰۴، دستگیری مزدوران موساد در سوئیس در سال ۱۹۹۸ که می‌خواستند یکی از افراد مرتبط با حزب‌الله را ترور کنند، بازداشت و مجازات چهار عامل موساد در قبرس در سال ۱۹۹۱ که قصد ورود به سفارت ایران را داشتند و همچنین ترور یک شهروند مراکشی به جای یک مقام فلسطینی در سال ۱۹۷۲ در کشور نروژ، گوشه‌ای از رسوایی‌های سازمان تروریستی‌ـ جاسوسی موساد از بدو تأسیس تا امروز بوده است. نگاهی به هزیمت‌های اخیر موساد در اجرای نقشه علیه جمهوری اسلامی ایران نیز به وضوح نشان‌دهنده غلبه نیروهای اطلاعاتی‌ـ عملیاتی جمهوری اسلامی ایران بر نقشه‌ها و طراحی‌های خصمانه سرویس تروریستی‌ـ جاسوسی رژیم صهیونیستی است.

مجازات هفت نفر از مرتبطان موساد

در خرداد ماه سال جاری، شبکه‌ای از اراذل و اوباش سابقه‌دار و مرتبط با سرویس اطلاعاتی رژیم صهیونیستی در نتیجه همکاری سازمان اطلاعات سپاه و وزارت اطلاعات شناسایی و دستگیر شدند. اراذل و اوباش عضو این شبکه، با هدایت سازمان جاسوسی موساد، اقدام به سرقت و تخریب اموال شخصی و عمومی، تهیه فیلم و عکس از منازل هدف، خرید و فروش اسلحه، آدم‌ربایی و اخذ اعترافات ساختگی می‌کردند و دستمزد خود را به‌صورت ارز دیجیتال می‌گرفتند. سرانجام، روز ۱۳ آذر و پس از طی مراحل قضایی این پرونده، متهمان ردیف اول تا چهارم به نام‌های «حسین اردوخان‌زاده»، «شاهین ایمانی محمودآباد»، «میلاد اشرفی آتباتان» و «منوچهر شهبندی‌بجندی» به جرم همکاری اطلاعاتی با رژیم صهیونیستی و آدم‌ربایی به دار مجازات آویخته شدند و سه متهم دیگر نیز بر اساس جرایمی، از جمله ارتکاب جرم علیه امنیت کشور، معاونت در آدم‌ربایی و نگهداری سلاح به پنج تا ده سال حبس محکوم شدند.

دستگیری جاسوس موساد در کرمان

در ۲۵ آبان نیز سازمان اطلاعات سپاه در استان کرمان اعلام کرد، یکی دیگر از جاسوسان موساد را که قصد عملیات خرابکارانه داشته، دستگیر کرده است. این جاسوس موساد در بخشی از اعترافاتش درباره نحوه به‌کارگیری خود از سوی موساد گفت: «در اینترنت تبلیغی دیدم که متعلق به سرویس‌های اسرائیل بود. این تبلیغ باعث شد که کنجکاو شوم و به سمت این کار بروم. درخواستی برای آنها ایمیل کردم و برای جلب رضایت‌شان، اعلام کردم که آمادگی انجام هر نوع اقدامی در راستای اهداف موساد در ایران را دارم. به همین جهت، تمام مدارک هویتی خود را برای افسران سرویس‌های اطلاعاتی رژیم ارسال کردم.»

شاهکار اطلاعاتی

اما شاهکار نیروهای اطلاعاتی ایران در مقابله با سازمان جاسوسی موساد به عملیات اخیر آنها برمی‌گردد؛ جایی که در روزهای یکم و بیستم دی‌ماه، به ترتیب چهار و دو تیم این سازمان جاسوسی را در داخل کشور شناسایی و دستگیر کردند. در جریان کشف این شبکه جاسوسی از سوی سربازان گمنام امام زمان(عج)، ۲۳ نفر از عناصر عملیاتی و پشتیبانی موساد در استان‌های تهران، اصفهان، یزد، آذربایجان‌غربی و گلستان شناسایی شدند؛ همچنین ۱۳ نفر از اعضای این شبکه که در داخل کشور حضور داشتند، دستگیر شدند و تجهیزات گوناگون عملیاتی آنها نیز کشف و ضبط شد. سرپل این شبکه که در یکی از کشورهای اروپایی اقامت داشته است، از طریق فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی اینستاگرام و واتساپ اقدام به شناسایی و برقراری ارتباط اولیه با عناصر عملیاتی در داخل کشور می‌کرد؛ همچنین وزارت اطلاعات در بخش پایانی خبر مربوط به شناسایی و دستگیری این شبکه جاسوسی، تصریح کرد سازمان جاسوسی‌تروریستی موساد با هدف بهره‌گیری از فضای اغتشاشات اخیر در برخی نقاط کشور، درصدد ترور یک مقام نظامی و انجام چندین عملیات خرابکارانه در شهرهای بزرگ کشور و نیز انتقال مواد منفجره در مقیاس بالا از مرزهای دریایی جنوب کشور بوده است.

خودزنی صهیونیست‌ها

شکست‌های پی‌درپی سازمان تروریستی‌جاسوسی موساد از نیروهای اطلاعاتی جمهوری اسلامی ایران، اعم از اطلاعات سپاه و وزارت اطلاعات طی هفت ماه گذشته، آنها را به خودزنی نیز واداشته است. اواخر مهرماه بود که یکی از خبرگزاری‌های داخلی کشور اعلام کرد، رژیم صهیونیستی پس از خنثی‌شدن عملیات پیچیده خرابکاری در یک مرکز بزرگ صنعتی در اصفهان، شش افسر مرتبط با میز ایران در موساد را کشته و رئیس این میز را هم برکنار کرده است؛ خبری که چند روز بعد، صحت آن به‌طور تلویحی ازسوی مقامات رژیم صهیونیستی تأیید شد. تأیید خبر فوق، نشان می‌داد موساد به واسطه تحمل شکست‌های سنگین و مَهیب طی چند ماه اخیر و ناتوانی در مقابله با اشراف اطلاعاتی ایران، مجبور به پاکسازی‌های درون‌سازمانی و حذف تعدادی از نیروهای خود شده است.

استقبال گرم مردم و چهره یخ‌زده دشمنان

در دومین سفر از دور دوم سفرهای رئیس‌جمهور، «یزد» انتخاب شده بود. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور به همراه شماری از اعضای کابینه وارد یزد شد و مورد استقبال پرشور و حماسی مردم دارالعباده قرار گرفت. استقبال گرم مردم به قدری حماسی و پرشور بود که سرمای هوا از یاد رفته بود.

یزدی‌ها روز پنج‌شنبه، ۲۲ دی‌ماه در استقبال از رئیس‌جمهور در حسینیه امیر چخماق یزد حماسه آفریدند. گزارش‌های میدانی نشان از این داشت که شهروندان یزدی از ساعات اولیه صبح پنج‌شنبه با حضور پرشور خود در خیابان‌های منتهی به میدان تاریخی امیرچخماق یزد و در دست‌داشتن پلاکاردها و شعار نوشته‌های انقلابی از حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی استقبال کردند. بدون تردید، حضور حماسی مردم یزد در استقبال از رئیس‌جمهور یک معنا بیشتر نداشت و آن، سیلی محکم بر چهره رسانه‌های غربی است که طی چند ماه اخیر از هر حربه‌ای برای تفرقه‌افکنی بین مردم استفاده کردند.

رسانه‌های غربی اگر عقل داشته باشند، باید متوجه شوند که این قبیل استقبال‌ها نشان از این دارد که هنوز مردم بابصیرت و انقلابی ایران به رئیس‌جمهور ولایتمدار خود اعتماد و امید دارند و هیچ گاه دست خود را به سمت بیگانه دراز نخواهند کرد. آنها امید دارند دولت سیزدهم به واسطه سرمایه‌های اجتماعی و ظرفیت‌های داخلی، معضلات و مشکلات کنونی برآمده از دولت‌های قبل را ریشه‌کن کند. حجت‌الاسلام رئیسی، در حسینیه امیرچخماق و در میان مردم پرشور یزد درباره حضور پر معنای مردم گفت: «مردم استان یزد، بنده را با حضور پرشور و با معنای‌شان شرمنده کردند و این استقبال، پیام حضور و حمایت از ارزش‌های انقلاب و پاسداشت خون شهیدان و همچنین اعلام حضور به حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای است که مردم ایران همیشه در میدان آماده‌اند.»

رئیس‌جمهور افزود: «برای من افتخار بزرگی است که در جمع مردم ولایی، شهیدپرور، با بصیرت، پرتلاش، اهل قنوت و نجوای با خدا، اهل قناعت و همچنین مردمی که مواهب الهی برای آنها در طول تاریخ جاری بوده است، حضور دارم.» حجت‌الاسلام رئیسی در ادامه برنامه‌های خود در دومین روز از سفر به استان یزد در جمع مردم شهرستان خاتم حضور یافت و در خصوص درایت و بصیرت مردم ایران اظهار داشت: «دشمن فکر می‌کرد با تهدید، تحریم و فشار حداکثری می‌تواند مردم ما را متوقف کند؛ اما دید که مردم ما مصمم هستند، متوقف نشده و نمی‌شوند. ظرفیت‌های بسیاری در کشور وجود دارد که با همکاری و همراهی همه بخش‌ها و حمایت دولت این ظرفیت‌ها احیا می‌شود و ما در حوزه‌های بسیاری پیشرفت کرده‌ایم و این روند تداوم خواهد داشت.»

رئیس‌جمهور کشورمان در برنامه بعدی خود که به مناسبت میلاد حضرت فاطمه(س) و روز زن برگزار شده بود، با تبریک این مناسبت پرسعادت، حضور زنان در مراکز تصمیم‌گیری را لازم‌الاجرا دانست و درباره سخنان رهبر معظم انقلاب در مورد حجاب گفت: «برخی از بانوان شاید حجاب کاملی نداشته باشند، اما دلداده آرمان‌های شهدا و انقلاب هستند، نباید با دیدگاه سلیقه‌ای این افراد را طرد کنیم. آنچه رهبر معظم انقلاب در این‌باره فرمودند، فصل‌الخطابی برای همه دلدادگان انقلاب است.» خلاصه فعالیت‌های رئیس‌جمهور در دو روز را می‌توان این گونه توصیف کرد:

روز اول: دیدار عمومی با مردم، افتتاح خط انتقال آب شرب استان یزد از منابع صنعت در مواقع اضطراری، آغاز عملیات اجرایی انتقال آب از خلیج‌فارس به استان یزد و فلات مرکزی و آغاز ساخت ۲۳ هزار و ۶۰۰ واحد مسکونی ویلایی.

روز دوم: افتتاح مجتمع فولاد بافق، دیدار با مردم شهرستان هرات، شرکت در جشن سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)، حضور در جلسه مشترک اعضای هیئت دولت و شورای اداری و نشست مطبوعاتی.

عکس و مکث

ما که هستیم، شما رو نمی‌دونیم!/ خوش‌خیالان برانداز باور کرده بودند که جمهوری اسلامی اولین برف امسال را نخواهید دید! برف آمد و جمهوری اسلامی هست؛ اما گویا شماها دیگر نیستید!

هفتمین فرمانده کل نیروی انتظامی/ مراسم معارفه احمدرضا رادان به فرماندهی جدید کل انتظامی کشور با حضور سرلشکر سلامی، فرمانده کل سپاه و جمعی از مقامات لشکری و کشوری برگزار شد.

خودت فهمیدی چی گفتی؟/ چطوری می‌شود از جامعه جهانی خواست که بیشترین فشار را به خودش وارد کند؟ البته ربع پهلوی از خوب‌های لیدری است و از سیکل علی کریمی سواد بیشتری دارد!

کابوس ایران خوابید!/ نتانیاهو که ضدانقلاب‌ها و منافقین به او دل بسته بودند و او را کابوس جمهوری اسلامی می‌دانستند، با عمل کولونوسکوپی زمین‌گیر شد و فعلاً درگیر روده بزرگ خود است!

نتیجه سیاست‌های بن‌سلمان/ یک فعال سرشناس سعودی نوشت: وقتی میلیون‌ها ریال به زنان رقاص و خواننده داده می‌شود و جایی برای زنان پاکدامن نیست، آنها مجبور به دستفروشی در کنار خیابان می‌شوند!

بالاخره شماها هم می‌تونید! / تلاش انگلستان برای پرتاب ماهواره به فضا ناکام ماند و همچنان کشورهای اروپایی در حسرت پرتاب ماهواره از خاک خودشان هستند و ایران ۱۵ سال پیش اولین ماهواره خود را پرتاب کرد!

روزنه

امیددهی، نقشه راه

گروه سیاسی
صبح صادق

دیدار سالانه مداحان با رهبر معظم انقلاب، امسال یک روز جلوتر و در شب میلاد حضرت زهرا(س) برگزار شد؛ دیداری که رهبر انقلاب توجه ویژه‌ای به آن دارند و از زمره دیدارهای شیرین ایشان به حساب می‌آید و درباره‌اش فرموده‌اند: «یکی از بهترین جلسات ما و شیرین‌ترین خاطرات اجتماعی و جلساتی ما، جلسه روز ولادت حضرت زهرا(س) است که هر سال با شما عزیزان داشته‌ایم.»

رهبر انقلاب در این دیدار، سخنان خود را با موضوع مداحی شروع کردند. ایشان در طول ۴۰ سال دیدار با مداحان نشان دادند که به مختصات مداحی کشور بسیار واقف هستند. رهبری با یک ابراز رضایتی فرمودند که سال‌های ابتدایی که این جلسه برگزار می‌شد، ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر مهمان داشت، اما امروز هزاران نفر در زمینه مداحی فعالیت دارند.

رهبر معظم انقلاب درباره قانع نبودن به این میزان از پیشرفت در مداحی گفتند: «امروز از لحاظ نوع مداحی و اشعار، پیشرفت خوبی نسبت به گذشته داریم، اما باز هم باید به مواردی دقت شود.»

قرآن، نهج‌البلاغه، صحیفه سجادیه، دعای عرفه و... را برای مداحان مثال زدند که دارای ظاهری زیبا، شگفت‌آور و همچنین باطنی عمیق هستند و فرمودند: «شعر مداحی هم باید این‌چنین باشد»؛ اما درسی هم دادند که توقع را نباید بالا بُرد؛ بلکه فرمودند: «نمی‌توان مانند آنها آورد که در صدر اسلام هم شاعران توانای دوران جاهلیت نتوانستند مانند قرآن بیاورند؛ اما این شیوه و هدف کار شما باید باشد.»

درس دوم مقام معظم رهبری در حوزه شعر بود. آنجا که فرمودند: «مضمون و محتوا در شعر بسیار مهم است. گاهی مضامینی در شعر هست که فرد در سخنرانی بارها اشاره کرده است؛ اما زمانی که با شعر و صدای خوب ارائه می‌شود، انگار موضوع جدیدی است.»

درس بعدی رهبر انقلاب در زمینه مداحی و منبر بود: «مداحی، منبر نیست به این معنا که مداح نباید به سخنرانی بپردازد بلکه باید از همان سلاح شعر خود استفاده کند. مداحی در امتداد منبر است.»

رهبر انقلاب درباره جایگاه مداحان فرمودند: «مبارزه با طاغوت، مبارزه با استکبار و مبارزه با فساد کار مداحان است. شما می‌توانید فضاسازی و فرهنگ‌سازی کنید. من سال‌های قبل به شما در خصوص خانواده و فرزندآوری گفتم، بدانید اهمیت کار شما در این حوزه‌ها، از وزارت بهداشت بیشتر است. شما می‌توانید بصیرت‌دهی و امیددهی به کشور کنید تا نقشه‌های دشمن نقش برآب شود.»

رهبر معظم انقلاب درباره شرایط اثرگذاری بر مردم تأکید داشتند: «نخستین شرط، داشتن دغدغه هدایت مردم است. دومین شرط، معرفت اندوزی است و ایشان توصیه کردند که مداحان کتاب بخوانند، مانند کتاب‌های شعر، کتاب شهید مطهری، اخلاق، حدیث و تفسیر قرآن و در آخر هم فرمودند به روز باشید و نسبت به شرایط روز جهانی و حوادث مطلع باشید.»

دوقطبی سیاسی در آمریکا به کدام سو می‌رود؟

کشف اسناد محرمانه جدید در دفتر بایدن، دعوای جمهوری‌خواه و دموکرات را علنی‌تر کرد

ثمانه اکوان
دبیر گروه بین‌الملل

معضل پنهان کردن اسناد محرمانه از سوی سیاستمداران آمریکایی، این بار به «جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا رسیده است. چندی پیش «اف‌بی‌آی» با حمله به دفتر و محل زندگی دونالد ترامپ، تحقیقات ویژه‌ای را در زمینه نگهداری اسناد محرمانه دولتی در محل دفتر کار شخصی رئیس‌جمهور سابق ایالات متحده به راه انداخت. رسانه‌های دموکرات با آب و تاب فراوان، این مسئله را پوشش دادند و عنوان کردند، احتمالاً ترامپ در دادگاه نیز محکوم خواهد شد.

اما حالا با گذشت چند ماه از این رسوایی، به نظر می‌رسد ترامپ تنها سیاستمدار آمریکایی نبوده که به دنبال نگهداری از اسناد محرمانه در خانه‌اش بوده است. جو بایدن رئیس‌جمهور فعلی ایالات متحده نیز ظاهراً در زمانی که به عنوان معاون اول اوباما در کاخ سفید فعالیت می‌کرده، اسناد محرمانه دولتی را پنهان کرده و بعد از خروج از کاخ سفید، به دولت بعدی ارائه نداده است. بر همین اساس است که وزیر دادگستری آمریکا یک بازرس ویژه را نیز برای بررسی پرونده اسناد محرمانه جو بایدن منصوب کرد.

کاخ سفید اعلام کرد که «تعداد محدودی» اسناد طبقه‌بندی شده در خانه شخصی جو بایدن رئیس‌جمهور آمریکا در ویلمینگتون ایالت دلاور پیدا شده است. این اسناد محرمانه به دوران مسئولیت بایدن به عنوان معاون رئیس‌جمهور در دوران باراک اوباما رئیس‌جمهور سابق، بازمی‌گردد. اسناد دیگری نیز در یک اتاق فکر در واشنگتن، جایی که بایدن دفتر داشت، پیدا شد.

پس از کشف اولین دور از این اسناد طبقه‌بندی شده، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا با اشاره به کشف این اسناد از جانب جو بایدن، در شبکه اجتماعی «تروث‌سوشال» نوشت: «اف‌بی‌آی چه موقع به خانه‌های جو بایدن یا شاید کاخ سفید حمله خواهد کرد؟ این اسناد قطعاً غیرطبقه‌بندی شده نیستند. بایدن اما اعلام کرده است که با وزارت دادگستری «همکاری کامل» می‌کند. دادستان کل آمریکا نیز بازرس ویژه‌ای را برای تحقیق درباره نحوه مدیریت اسناد محرمانه دولتی از سوی جو بایدن تعیین کرده است.»

منابع نزدیک به این پرونده که با شبکه «سی‌بی‌اس» آمریکا صحبت کرده‌اند، می‌گویند تحقیقات وزارت دادگستری تاکنون شامل مصاحبه با چند شاهد بوده که از نحوه مدیریت اسناد محرمانه اطلاع دارند.

کشف اسناد محرمانه دولتی در دفتر شخصی رئیس‌جمهور آمریکا در شرایطی رسانه‌ای شده است که به تازگی رئیس پلیس کنگره آمریکا نسبت به تشدید دوقطبی در جامعه و برگشت «شورش‌های ۶ ژانویه» هشدار داده است.

همان‌گونه که به‌راحتی قابل پیش‌بینی بود، رئیس‌جمهور سابق آمریکا که در سال‌ها و هفته‌های اخیر تحت شدیدترین حملات دموکرات‌ها بود، اعلام کشف اسناد طبقه‌بندی‌شده در دفتر شخصی رئیس‌جمهور دموکرات‌ها، بهترین فرصت برای او و هوادارنش مهیا کرده که حملات سیاسی علیه رقبای سیاسی خود را تشدید کنند و قطعاً این «فرصت گرانبها» را از دست نخواهند داد.

«تام مَنگِر» رئیس پلیس کنگره آمریکا، ۱۳ دی‌ماه با انتشار بیانیه‌ای هشدار داد که با توجه به وضعیت کنونی جامعه آمریکا، دولت و پلیس این کشور باید خود را برای شورشی جدید شبیه آنچه در ششم ژانویه ۲۰۲۱ رخ داد، آماده کنند. وی دراین‌باره گفت: «با وضعیت دوقطبی ملت ما، حمله و شورشی علیه ساختمان کنگره، مانند ششم ژانویه ۲۰۲۱ وجود دارد. اگر اتفاق غیرقابل‌تصوری رخ دهد، ما باید آماده باشیم.»

به گفته رئیس پلیس کنگره آمریکا، (پس از حمله هواداران ترامپ به ساختمان کنگره) کنگره قانونی را تصویب کرده که اطمینان حاصل کند رئیس پلیس کنگره می‌تواند به صورت یک‌جانبه وضعیت اضطراری اعلام کند و خواستار کمک گارد ملی شود.

دموکرات‌ها مدعی هستند که نحوه کشف و تحویل اسناد محرمانه نزد بایدن و ترامپ متفاوت است و هیچ‌گونه شباهتی بین آنها نیست. خود وکلای بایدن، پس از کشف اسناد محرمانه، سریع آنها را به مقامات آرشیو ملی و مأموران امنیتی و دادگستری تحویل دادند؛ اما ترامپ و نزدیکانش با توسل به زور و قدرت نیروهای امنیتی، مجبور به تحویل اسناد محرمانه و فوق‌محرمانه شده‌اند. ترامپ آگاهانه این اسناد را به منزل شخصی خود برده بود؛ اما بایدن حتی از وجود این اسناد محرمانه دولتی در دفترش اطلاعی نداشته و مسلماً برخود قضایی با این دو هم متفاوت خواهد بود.

پیشخوان

اعتراضات کم‌سابقه در پرو

یک ماه از دوره ریاست‌جمهوری پرمخاطره «دینا بلوآرته» در پرو می‌گذرد؛ بلوآرته چنانکه از آغاز مدعی شد، روی کارآمد تا با کنار زدن «پدرو کاستیو» رئیس‌جمهور سابق این کشور از قدرت، کشور را از سقوط در بحران سیاسی نجات دهد. حال آن که اعتراضاتی که در یک ماه اخیر با هدف استعفای بلوآرته صورت گرفته است، تا کنون به بهای جان ۱۷ نفر تمام شده است. به گزارش روزنامه «فایننشال تایمز»، روز چهارشنبه گذشته، پرو یک وضعیت اضطراری ۳۰ روزه را در سراسر کشور اعلام کرد که علتش هم اعتراضات گسترده در پی استعفای کاستیو بود. معترضان به برکناری پدرو کاستیو از سمت ریاست‌جمهوری پرو جاده را با موانع، لاستیک خودروها و سنگ بند آورند و باعث ایجاد اختلال در عبور و مرور وسایل نقلیه شدند. حامیان کاستیو همچنین خواستار آزادی وی از بازداشت و برگزاری انتخابات جدید شدند. یک قاضی به‌تازگی حکم کرد که کاستیو باید هفت روز در بازداشت باشد؛ اما دادستان‌ها خواستار بازداشت وی برای ۱۸ ماه به اتهام توطئه‌چینی و شورش شدند؛ اما کاستیو، دادستان کل را به سازماندهی یک کودتا علیه خودش متهم کرده است. کاستیو که معلم سابق روستایی از جناح چپ بود، در طول دوره کوتاه ریاست‌جمهوری خود در پرو، با اتهامات متعدد فساد و برخوردهای سیاسی با کنگره مواجه شد.

نگرانی غرب از پیشرفت‌های روسیه

در روزی که خبر آمد روسیه توانسته بخش‌های مهم و حساس در منطقه دونباس را از اوکراین جدا و به خاک خود ضمیمه کند، روزنامه «نیویورک‌تایمز» از تلاش سریع کشورهای غربی برای تهیه انواع تانک‌ها و نفربرهای نظامی برای اوکراین خبر داد. روز جمعه گذشته، نیویورک تایمز خبر داد، نگرانی در مورد پیشرفت‌های روسیه در خاک اوکراین و مناطقی که پیش از این خودمختاری خود را با برگزاری یک رفراندوم به دست آورده بودند، باعث شده است کشورهای غربی به دنبال ارسال سریع‌تر انواع تانک به اوکراین باشند.

ایالات متحده، از متحدان اروپایی‌اش خواسته است که سریع‌تر برای مقابله با پیشرفت‌های نظامی روسیه وارد میدان شوند و تانک‌ها و ماشین‌های زرهی را در اختیار ارتش اوکراین قرار دهند. این مسئله البته از نظر تحلیل‌گران غربی، ریسک‌ها و خطرهای زیادی نیز با خود به همراه دارد؛ زیرا باعث می‌شود روسیه در صورت دستیابی به این سلاح‌های نظامی و تانک‌ها، بتواند به تکنولوژی موجود در آنها دست پیدا کند. با این حال، دولت بایدن به ظاهر چندان به ریسک‌های این کار توجهی نمی‌کند و به دنبال تراز کردن زمین نبرد نظامی به‌نفع کی‌یف است.

تحلیل

سرکوب در برزیلیا

جرم تروریسم برای حمله‌کنندگان به دموکراسی

درگیری‌های سیاسی بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری برزیل، به بازداشت‌های وسیع و رویارویی جدی طرفداران بولسونارو با دولت جدید ختم شد. پلیس فدرال برزیل اعلام کرد که در مجموع ۱۸۴۳ شرکت‌کننده در تظاهرات ضد دولتی که از سوی حامیان ژایر بولسونارو در هشتم ژانویه در برازیلیا برگزار شده بود، بازداشت شده‌اند. همه بازداشت‌شدگان توسط پلیس فدرال شناسایی شده و به جرم تروریسم، توطئه جنایتکارانه، تلاش برای کودتا، تحریک به جنایت و سایر موارد متهم خواهند شد. پلیس برزیل پس از ۵۷ ساعت کار مداوم و استقرار حدود ۵۵۰ افسر پلیس گفت که این «بزرگ‌ترین عملیات قضایی» در تاریخ این کشور بوده است. همچنین نظرسنجی مؤسسه Datafolha نشان می‌دهد که ۹۳ درصد از شهروندان برزیلی، حمله حامیان ژایر بولسونارو، رئیس‌جمهوری سابق راست افراطی برزیل به نهادهای دولتی در برازیلیا را تحت عنوان «حمله تروریستی» محکوم کردند. بر اساس تصاویر تلویزیونی، حامیان ژایر بولسونارو روز یکشنبه به دادگاه عالی و ساختمان کنگره حمله کردند و کاخ ریاست‌جمهوری در برازیلیا را محاصره کردند. رسانه‌های محلی تخمین زدند که حدود ۳۰۰۰ نفر در این تهاجم حضور داشتند. بسیاری از معترضان با نتیجه انتخابات ۳۰ اکتبر که در آن لوئیز ایناسیو لولا داسیلوا، چپگرا و رئیس‌جمهوری کنونی برزیل، بولسونارو را شکست داد، مخالفت کردند و آن را قبول نداشتند. در همان روز، رئیس‌جمهور برزیل با اعلام حالت فوق‌العاده، گفت قصد دارد آنهایی را که در چنین اقدامی دست داشته‌اند، مجازات کند. «داسیلوا» رئیس‌جمهور برزیل نیز اعلام کرد که اعضای نیروهای امنیتی در اجازه دادن به یورش به کنگره برزیل دست داشتند و قول داد تا ریشه حامیان سرسخت بولسونارو را بخشکاند.

معاون‌های ارشد لوئیس ایناسیو لولا داسیلوا رئیس‌جمهور برزیل اعلام کردند که رصد عاملان حمله به کنگره این کشور بسیار سخت خواهد بود؛ اما تحقیقات برای آنکه مشخص شود چه کسی مسئول یورش حامیان ژایر بولسونارو، رئیس‌جمهور سابق برزیل به کنگره و غارت کاخ ریاست‌جمهوری بوده، آغاز شده است.

پنجره

جنگ تسلیحات

شرط و شروط آمریکا برای فروش اف ۱۶ به ترکیه

آمریکا که سال‌ها پیش قرارداد فروش اف ۱۶ به ترکیه را نهایی کرده بود، حالا برای فروش این هواپیماها، شرط و شروط بی‌پایانی را به دولت این کشور تحمیل می‌کند. نشریه آمریکایی «وال‌استریت ژورنال» خبر داد که آمریکا فروش جنگنده‌های اف ۱۶ به ترکیه را مشروط به موافقت این کشور با پیوستن فنلاند و سوئد به ناتو کرده است. به گزارش ایسنا، بر اساس این گزارش، آمریکا تأکید کرده که ترکیه برای دستیابی به جنگنده‌های اف۱۶ باید به مانع‌تراشی در مسیر پیوستن سوئد و فنلاند به پیمان ناتو پایان دهد. در نوامبر گذشته، سخنگوی ریاست‌جمهوری ترکیه، اعلام کرد که روند نهایی شدن قرارداد فروش جنگنده‌های اف ۱۶ از آمریکا به ترکیه، روند طبیعی خود را طی می‌کند و ظرف دو ماه قطعی خواهد شد. ترکیه در اکتبر ۲۰۲۱ درخواست خرید ۴۰ فروند از این جنگنده را داده بود و آمریکا نیز تأکید کرده که با جدیت موضوع را پیگیری خواهد کرد. طبق اظهارات برخی مسئولان آمریکایی به روزنامه «وال‌استریت ژورنال»، دولت جو بایدن در کنار فروش نسل بعدی جنگنده‌های اف ۳۵ به یونان، برای کسب موافقت کنگره با فروش جنگنده‌های اف ۱۶ به ارزش ۲۰ میلیارد دلار به ترکیه آماده می‌شود و این، یکی از بزرگ‌ترین فروش‌های تسلیحاتی چند سال اخیر این کشور خواهد بود.

به نوشته این روزنامه، مقامات آمریکایی اعلام کردند که موافقت کنگره با این قرارداد، مشروط به موافقت ترکیه با پیوستن فنلاند و سوئد به ناتو است. به نوشته وال‌استریت ژورنال، فروش تسلیحات به ترکیه که دولت آمریکا از بیش از یک سال قبل در حال بررسی آن است، بزرگتر از حد انتظار بوده و شامل ۴۰ فروند جنگنده اف ۱۶ و کیت‌های تعمیر جدید برای ۷۹ فروند اف ۱۶ در اسکادران فعلی ترکیه و نیز بیش از ۹۰۰ موشک هوا به هوا و ۸۰۰ بمب است. به دلیل رقابت‌های نظامی، تسلیحاتی و سیاسی ترکیه با یونان، انتظار می‌رود همزمان با فروش اف ۱۶ به ترکیه، دولت آمریکا تمهیداتی برای فروش تسلیحات دیگر به یونان نیز بیندیشد. فرایند فروش تسلیحات به ترکیه همزمان با قرارداد یونان انجام می‌شود و آتن در ژوئن ۲۰۲۲، دست‌کم ۳۰ فروند جنگنده اف ۳۵ جدید را درخواست کرد.

سلاح هسته‌ای

«مایکل اشمیت» خبرنگار روزنامه «نیویورک تایمز» در کتاب جدید خود نوشته است: «ترامپ می‌خواست کره شمالی را بمباران اتمی کند و تقصیر را بر گردن دیگری بیندازد. چیزی که «جان کلی» رئیس وقت کاخ سفید را حتی بیشتر از توئیت‌های ترامپ درباره کره شمالی می‌ترساند، این واقعیت بود که رئیس‌جمهور سابق آمریکا پشت درهای بسته به صحبت‌هایش درباره اینکه می‌خواهد وارد جنگ شود، ادامه می‌داد. او در مورد ایده استفاده از سلاح هسته‌ای علیه کره شمالی صحبت کرد و گفت که اگر چنین اقدامی انجام دهد، دولت می‌تواند شخص دیگری را مقصر آن بداند و خود را از مسئولیت سلب کند.»

تردید پنتاگون

رئیس پنتاگون نسبت به قریب‌الوقوع بودن حمله چین به تایوان ابراز شک و تردید کرد. «لوید آستین» رئیس پنتاگون این اظهارات را در کنفرانسی خبری پس از دیدار میان وزرای دفاع و امور خارجه آمریکا و ژاپن مطرح کرد. لوید آستین افزود: «ما شاهد افزایش تحرکات به ویژه تحرکات هوایی در تنگه تایوان بوده‌ایم و ملاحظه کردیم که تحرک کشتی‌ها در اطراف تایوان افزایش یافته است. ما معتقدیم که آنها در تلاشند تا یک وضعیت عادی جدید ایجاد کنند؛ اما به شدت شک دارم که این تحرکات به معنای قریب‌الوقوع بودن حمله چین به تایوان باشد.»

نبرد در دونتسک

«ولودیمیر زلنسکی» رئیس‌جمهور اوکراین تأکید کرد که نبردهای سنگین در منطقه دونتسک برای دونباس، سولدار، باخموت و کرمینا همچنان ادامه دارد. زلنسکی گفت: «نبرد در منطقه دونتسک ادامه دارد؛ زیرا درگیری‌های داخلی روسیه نشانه آشکار شکست آنهاست.» زلنسکی ادعا کرد که ارتش روسیه و نیروهای نظامی شرکت خصوصی واگنر بر سر اینکه کدام یک شهر سولدار را تصرف کرده‌اند، اختلاف دارند. وی افزود: «چگونه در ۳۲۴ روز جنگ تمام‌عیار همه چیز برای روسیه تغییر کرده و آنها در حال حاضر بر سر اینکه چه کسی در شهر سولدار به پیشرفت تاکتیکی دست یافته‌اند، با هم اختلاف‌نظر دارند.»

راهکارهای اصولی دفاع از هویت خلیج‌فارس

نوید کمالی
کارشناس رسانه

در هفته‌های گذشـــته، کشور عراق مشـــغول تدارک برگزاری یکی از مهم‌ترین رویدادهای ورزشـــی چند دهه اخیر به میزبانی خود بود. این رویداد ورزشـــی که جام فوتبال «خلیج عربی» نام‌گذاری شـــده است، با مشارکت تیم‌های فوتبال هشت کشور عرب‌زبان منطقه در شهر بصره برگزار می‌شود.

برگزاری این رویداد ورزشی از همان روز نخست مورد توجه رســـانه‌ها و افکار عمومی کشـــورمان قرار گرفت؛ چرا که همزمان با برگزاری این رویداد و استفاده از نام تحریف شده خلیج‌فارس، تمبر یادبودی نیز با نام «خلیج عربی» در این کشور به چاپ رسید. افزون بر این، نخســـت‌وزیر عراق نیز در سخنرانی افتتاحیه این رویداد از واژه جعلی «خلیج عربی» استفاده کرد؛ در حالی که این عنوان ساختگی مبنای حقوقی و تاریخی نداشته و خلیج‌فارس همواره با نام اصلی آن در منابع گوناگون تاریخی مورد اشاره قرار گرفته است.

ایـــن خطای فاحـــش سیاســـت‌گذاران عراقی هر چند تنها تقلایی در راستای بازسازی روابط منطقه‌ای و اقتصـــادی با کشـــورهای عرب‌زبان حـــوزه جنوب خلیج‌فارس است؛ اما این نخستین بار نیست که برخی کشـــورها با هدف مقابله با حضور ســـازنده ایران در منطقه غرب آســـیا، عامدانه به جای نام معتبر و اصیل «خلیج‌فـــارس» از عبارت مجعـــول «خلیج عربی» استفاده‌می‌کنند!

باید به این نکته توجه داشت که در دهه‌های گذشته و در جریـــان رقابت‌های منطقه‌ای خرده کشـــورهای منطقه با کشورمان، بدخواهان منطقه با هدف تحریک احساســـات توده‌ها و دو قطبی‌ســـازی فضـــای افکار عمومی منطقه بین دو بلوک فارس و عرب، جنبه هویتی خلیج‌فارس را محل تعرض خود تعریف کرده‌اند.

این رویکرد انحرافی نخستین بار از سوی «جمال عبدالناصر» رهبر وقت کشـــور مصـــر در ابتدای دهه ۵۰ میلادی بنیان گذاشـــته شـــد. عبدالناصر که در آن ایام بـــه منزله یک ملی‌گـــرای عرب مطـــرح بود، در جریان سخنرانی خود در ســـال ۱۳۲۹ خورشیدی با هدف تحریک احساســـات افکار عمومی کشورهای عرب‌زبان، «خلیـــج فارس» را به نام تحریف شـــده «خلیج عربی» معرفی کرد.

باید بـــه این نکته توجه داشـــت کـــه جنبش‌های ملی‌گرای عرب در طول دهه‌های گذشته با طرح سؤال «خلیج چه کسی؟» به دنبال تغییر هویت خلیج‌فارس بوده‌اند. ذکر این نکته ضروری است که از اواسط دهه ۱۳۴۰ خورشیدی و در سایه تشدید جنگ سرد و بروز عوارض جهانی ناشی از آن منطقه خلیج‌فارس به یکی از کانون‌های اصلـــی تنش‌های ژئوپلیتیک جهان بدل شد. افزون بر این، عناصر تعارض‌برانگیزی نیز در این منطقه وجود داشتند که مهم‌ترین آن اختلافات تاریخی و مذهبی اســـت؛ به گونـــه‌ای که برخـــی تاریخ‌دانان حـــوزه خلیج‌فارس را پـــر تعارض‌ترین منطقه جهان برشمرده‌اند؛ به همین دلیل هم جریان ملی‌گرای عرب به رهبری عبدالناصر با تکیه بر این موضوع ســـودای رقابت با کشورمان و تبدیل شدن به زعیم نه تنها جهان عرب، بلکه جهان اسلام را در سر می‌پروراند.

عبدالناصر معتقـــد بود برای مقابله بـــا ایران باید «عربیت» خلیج‌فارس را بیدار کرد. در همین راســـتا، دســـتور داد در کلیه تبلیغـــات و محتواهای مربوط به خلیج‌فارس از عنوان جعلی خلیج عربی استفاده شود. تلاش مذبوحانـــه و به ظاهر پان‌عربیســـتی وی برای شکل‌گیری علایق عرب‌وطنی در خلیج‌فارس موجب شـــد تا غرب آســـیا و منطقه خلیج‌فارس در دهه‌های بعـــد در معرض واگرایـــی و ضعـــف در مقابل نفوذ استعمارگران سودجوی غربی قرار گیرد.

همانگونه که اشاره شد، تأکید بر به کارگیری عبارت ساختگی «خلیج عربی» در رقابت‌های ژئوپلیتیکی و ژئواستراتژیکی منطقه ریشه دارد؛ اما سؤال اینجاست که برای مواجهه با این شـــیطنت سیاسی- تاریخی چه باید کرد؟

مرور اقدامات کشـــورمان در مواجهه با این توطئه نشـــان‌دهنده کم اثر بودن اقدامات و راهبردهای اتخاذ شـــده اســـت؛ چرا که نه تنها تعرض به هویت خلیج همیشه فارس کاهش نیافته؛ بلکه شاهد ظهور و بروز نمونه‌های جدیدی از تعرض بـــه این هویت تاریخی هستیم که نمونه اخیر مورد اشاره در بصره، از آن جمله است. با کمی جســـت‌وجو در فضای مجازی شاهد خواهید بود کـــه عمدتاً نهادهای فرهنگی ما در داخل کشور و در فضای فارسی به تولید محتوای تبیین‌گرایانه دربـــاره حقانیت هویت خلیج‌فارس دســـت زده‌اند و عملاً در حوزه افکار عمومی منطقه و به زبان‌های رایج در غرب آسیا و حتی انگلیســـی محتوا و رخدادهای تبیین‌گرایانه چندانی طراحی و اجرا نشده است.

در واقع، نهادهای فرهنگی کشور به جای تمرکز بر مخاطب حوزه بین‌الملل با تأکید بر مخاطبان عرب‌زبان حوزه خلیج‌فارس، ســـرمایه، توان و انـــرژی خود را در عرصـــه تبیین‌گری حقانیت هویـــت خلیج‌فارس معطوف بـــه مخاطبان ایرانی و فارســـی‌زبان کرده‌اند! به نظر می‌رســـد، این نوع اقدام در دفـــاع از حقانیت هویت خلیج‌فارس بیشتر ماهیتی گزارش‌کارانه داشته و به همیـــن دلیل نیز نه تنهـــا از هجمه‌ها علیه هویت خلیج‌فارس کاسته نشده؛ بلکه شاهد افزایش تعرضات هویتی به این دریای نیلگون هســـتیم تا جایی که حتی در چند کیلومتری مرزهای کشورمان و در شهر بصره عراق جام فوتبالـــی بین‌المللی با عنوان جعلی خلیج عربی برگزار می‌شود!

برای مواجهه هوشـــمندانه با این نـــوع تعرضات هویتی، دستگاه سیاســـت خارجی همراه با نهادهای پر تعداد فرهنگی کشـــورمان که بیش از سی مورد آنها نقش و مســـئولیت بین‌المللی دارند، باید در دو سطح کوتاه‌مدت و بلندمدت اقدامات پیشـــنهادی ذیل را در دستور کار خود قرار دهند:

در سطح کوتاه‌مدت دستگاه سیاست خارجی باید به شکل قاطع به تعرض علیه هویت تاریخی و اصیل خلیج همیشه فارس واکنش نشـــان داده و از مجاری و راهکارهای رســـمی و دیپلماتیک، بـــه ویژه حقوق بین‌الملل این قبیل تعرضـــات را محکوم کند. در این زمینه، احضار ســـفرا و نمایندگان سیاسی کشورهای متعرض به وزارت خارجه کشـــورمان و انتقال مراتب اعتراض ملت ایـــران به آنها ضرورت دارد. ســـفرای کشورمان نیز باید در این حوزه از حالت انفعال خارج شـــوند! کمااینکه در روزهای گذشته شاهد واکنش به هنگام دستگاه دیپلماســـی در برابر استفاده از این واژه دروغین بودیم.

در ســـطح بلندمدت نیز ضروری اســـت نهادهای فرهنگی کشـــورمان، به ویـــژه رایزنی‌های فرهنگی و دیگر سازمان‌های عریض و طویل دارای مأموریت در حوزه بین‌الملـــل از طریق طراحی و تولید محتواهای مخاطب‌پسند، از جمله داستان، رمان، فیلم و سریال، بازی رایانه‌ای و حتی برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و هنری با پیام‌های درون‌ســـازی شده در رابطه با تبلیغ و تثبیـــت هویت تاریخی خلیج‌فـــارس افکار عمومی کشـــورهای هدف را با این مفهوم که کمتر از ســـوی دولت‌های‌شان به آن پرداخته می‌شود، آشنا کنند. البته رسانه‌های بین‌المللی کشورمان نیز باید در این حوزه فعال شده و از طریق تولید محتواهای خبری و مستند اصالت تاریخی خلیج‌فارس را در کشـــورهای هدف برجسته‌کنند.

با این فرمان فقط راه دورتر می‌شود

حسین حسینی‌نژاد
کارشناس سیاسی

اظهارنظرهـــا و راه حل‌های متفاوت و گاهی ضد و نقیض مســـئولان کشـــور برای عبور از بحران‌های فعلی کشـــور نشان می‌دهد، سیاست‌گذاری در کشور تا رسیدن به وحدت نظر میان نخبگان فکری و ابزاری فاصله بســـیاری دارد؛ چرا که این مطاع گرانبها هرگز تصادفی به دســـت نخواهد آمـــد؛ بلکه حاصل گفت‌وگو، تفاهم در مبانی، گفت‌وگوی اندیشمندانه و عبور از منافع شخصی، حزبـــی و گروهـــی به نفـــع منافع ملی است.

ریشه مشکل از اینجاست که منافع ملی نزد مردان سیاســـت هنوز منزلت خویش را پیدا نکرده؛ از این رو در پیچ و خم بحران‌ها و مشکلات به آسانی آن را جای گذاشته و به جای وحدت‌نظر، هم‌افزایی، همکاری و تعامل، در جهت تحقق آن غالباً به حفظ جایگاه و شأنیت خویش می‌اندیشند.

هر لحظه اداره یک کشـــور چالشی است پیش روی سیاستمدار تا ارزش‌ها، اندیشـــه‌ها، مقتضیات، جـــو داخلی و خارجـــی و آینده را در نظـــر گرفته و در بســـتر منافع ملی خود سخن بگوید و تصمیم‌بگیرد.

به نظر می‌رســـد، هنوز بخش قابل توجهی از کنشـــگران صحنه سیاست اساساً تعریف درست و واحدی از منافع ملی نداشـــته‌اند؛ از این رو نمی‌دانند از سیاست چه می‌خواهند و اگر می‌دانند، راه رسیدن به آن را نمی‌دانند؛ به همین دلیل تا تقّـــی به توقّی می‌خورد، عده‌ای خیلـــی زود هیجـــان‌زده می‌شـــوند و ماحصـــل حرف‌ها و کنش‌های‌شـــان همچون تیری که بی‌اختیار از چله کمان در رفته، یا بـــه خودی‌ها می‌خورد یا به خطا می‌رود و عده‌ای دیگر بی‌توجه به اینکه دشـــمن با ابزارهـــا و روش‌های قرن بیســـت و یکمی به مصاف ما آمده است.

مثل گرامافونی که سوزنش یک جا گیر کرده، هنوز در روش‌ها و ابزارهای ســـده نوزده مانده‌اند و گویا سعی دارند این دو قـــرن فاصله را بـــا داد و فریاد و هیاهو پر کنند؛ در حالی که عصر کنونی، عصر هوشـــمندی در سیاســـت‌ورزی است.

هوشمندی، یعنی یادگیری از تجربه، اســـتفاده مؤثر از اســـتدلال برای حل مشـــکلات، به کارگیـــری دانش برای مهار محیط و پاسخ سریع و به موقع به موقعیت جدید، چیزی که به شدت به آن نیازمندیم.

در حالی که جمهوری اسلامی طیف گسترده‌ای از دشمنی‌ها و ناامنی‌ها را در پیرامون خود دارد، مـــردم انتظار دارند کسانی که به نمایندگی از آنان در سپهر سیاسی تصمیم می‌گیرند یا تصمیمی را اجرا می‌کنند.

با تصحیح اندیشه‌ها و صیقل دادن تجربه‌ها و روش‌ها به انســـجام فکری و عملی لازم دســـت یافته و در مواجهه با بحران‌ها بیش از پیش حواس‌شـــان را جمـــع کـــرده و هوشـــمندانه رفتار کنند.

نگاهی به عوارض تداوم محدودیت‌های اینترنتی و رواج بیش از پیش فیلترشکن‌ها

ضرورت مدیریت هوشمند!

امید وارسته
کارشناس سیاسی

حـــدود ۱۲۰ روز از اعمـــال برخی محدودیت‌های قانونی بـــر اینترنـــت و فضای مجـــازی می‌گذرد. محدودیت‌هایی که به دلیل سوءاستفاده نظام سلطه از ظرفیـــت و امکانات شـــبکه‌های اجتماعی برای ایجاد آشـــوب در ایران در ماه‌های گذشته انجام داد و با فریب جوانان و نوجوانان و به خیابان کشـــاندن آنها به دنبـــال عملی کردن راهبرد خـــود به منظور ناامنـــی و تجزیه ایران بود. با همـــه اینها، با توجه به اینکه زیست اقتصادی و اجتماعی جامعه ایرانی، به ویژه نسل جوان بیش از هر زمانی با فضای مجازی و خدمات مبتنی بر آن عجین شده است؛ بنابراین، شرایط حادث شده موجب شده است به مرور زمینه افزایش گرایش کاربران به اســـتفاده از نرم‌افزارها و راهکارهای متنوع عبور از فیلترینگ و در نتیجه رونق بازار سیاه مصرف این گونه خدمات فراهم شود.

بنا بر گزارش‌های تحقیقی منتشر شده از سوی برخی رسانه‌های کشورمان در هفته‌های گذشته تورم به بازار وی‌پی‌ان‌ها رسیده و قیمت این نوع خدمات سیاه تا پنج برابر نیز افزایش یافته است. البته باید به این نکته توجه داشـــت که در طول سه دهه گذشته، کاربران ایرانی به واسطه فقدان فیلترینگ هوشمند به مرور برای دسترســـی به خدمات و سرویس‌های پر مخاطب و حتی منابع علمی و دانشـــگاهی نیازمند اســـتفاده از ابزارهای عبور از فیلترینگ بوده‌اند؛ اما با توجه به ابعاد محدودیت‌های اینترنتی اخیر امروز حتی کاربران نوجوان بازی‌هـــای رایانه‌ای معروف نیز برای دسترســـی به محتوای ســـرگرم‌کننده خود ناچار به تهیه ابزارهای عبور از فیلترینگ هستند که این مســـئله خود تهدیدات فنی و فرهنگی سیاهی را متوجه آنان می‌کند. بر اســـاس آمارهای موجود، در حال حاضر کشـــورمان بیـــش از ۸۵ میلیون نفر جمعیت دارد! بنا بر همین آمارها، امروز حدود ۷۲ میلیون نفر از هموطنان‌مان کاربر اینترنت هستند که این عدد به معنای ضریب نفوذ ۸۴ درصدی اینترنت در کشـــورمان اســـت. توجه به آمار مورد اشـــاره و مقایسه آن با ضریب نفوذ اینترنت در دیگر کشورهای منطقه غرب آســـیا، کشور ما در حال حاضر یکی از کشورهای پیشرو در حوزه فناوری اطلاعات به شمار می‌آید. طبیعتاً در چنین کشور و جامعه‌ای وابستگی زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی به فضای مجازی قابل توجه اســـت؛ بنابراین، برای پیشبرد هر نوع سیاســـت تحول‌آمیزی در این حوزه باید جوانب امر ســـنجیده شـــده و همراهی افکار عمومی با آن جلب شود؛ چرا که همراه نکردن افکار عمومی نه تنها زمینه‌های شکل‌گیری مقاومت مدنی در برابر سیاست‌های ابلاغی را فراهم می‌کند؛ بلکه زمینه سوءاستفاده دشمنان را نیز بیش از پیش فراهم می‌کند.

برای نمونه، فیلتر شـــدن سکوهای پر مخاطب مجـــازی در ماه‌های گذشـــته و تداوم انســـداد آنها پس از شکســـت فتنه دشـــمن بر رونق بازار مافیای فیلترشـــکن‌ها افزوده اســـت، آن هم به گونه‌ای که امروز تعداد قابل توجهی از شـــهروندان به واســـطه فیلترشکن‌های پولی یا رایگان عرضه شده از سوی دشمنان انقلاب اســـلامی به این بسترها دسترسی دارنـــد. برای درک بهتر این آســـیب باید به گزارش اخیر سامانه تحلیل اطلاعات فضای مجازی لایف وب اشـــاره کرد، بنا بر گزارش این ســـامانه از زمان آغاز فیلترینگ تلگرام در کشـــورمان و اضافه شدن قابلیت پروکســـی به این پیام‌رسان حدود پنج سال می‌گذرد؛ اما از اواخر شـــهریور ماه امسال و در پی تشـــدید محدودیت‌های اینترنتی، فیلترینگ برخی پیام‌رسان‌ها و شـــبکه‌های اجتماعی و از کار افتادن تعدادی از فیلترشکن‌ها بازدید کانال‌های ارائه‌دهنده پروکسی در تلگرام بیش از سه برابر شده است.

مطابق گزارش لایف‌وب، پســـت‌های معرفی پروکسی در تابســـتان ۱۴۰۱ حدود ۵۲۱ هزار بوده اســـت؛ اما در پاییـــز به ۱ میلیون رســـیده و افزایش دو برابری داشـــته اســـت. همچنین، میزان بازدید پســـت‌های شامل پروکســـی در تلگرام از حدود ۲ میلیارد به ۶ میلیارد رســـیده و افزایش سه برابری را تجربه کرده است. کانال‌هایی که پست‌های معرفی پروکسی را منتشر می‌کنند نیز از ۱۰ هزار به ۵۱ هزار رسیده‌اند. جالب است بدانید که از ۳۱ شهریور ماه، یعنی یک روز پس از شروع اعمال محدودیت‌های اینترنتی در کشـــورمان، انتشـــار پروکسی اوج قابل توجهی داشـــته و از کمتر از ۱۰ هزار پست به حدود ۲۵ هزار پست رسیده است!

همانگونـــه که از آمـــار مورد اشـــاره برمی‌آید، سیاست فیلترینگ غیر هوشمند نتوانسته است مانع دسترسی کاربران به سکوهای فیلتر شده شود. افزون بر این، باید در نظر داشته باشیم که دشمنان انقلاب اسلامی نیز با سوءاستفاده از شرایط شکل گرفته در کشور به قاچاق تجهیزات و فناوری‌های به کشورمان دست زده‌اند.

در این زمینـــه، چندی قبل روزنامـــه آمریکایی «وال‌استریت‌ژورنال» از قاچاق ۲۰۰ دستگاه گیرنده اینترنت ماهواره‌ای استارلینک به کشورمان خبر داده بود؛ هر چند «ایلان ماسک: مدیرعامل این شرکت آمریکایی فعلاً فعال‌ســـازی ۱۰۰ عدد گیرنده را در جغرافیای کشـــورمان تأیید کرده است. با این حال، نظر به سرمایه‌گذاری دشـــمنان به نظر می‌رسد در آینده نزدیک حجم قابل توجهی از این دســـتگاه‌ها به ســـمت کشور ســـرازیر خواهد شـــد؛ البته حق اشتراک ۹۹ دلاری این گیرنده‌ها نیز از پیش از طریق سرویس‌های اطلاعاتی دشمن پرداخت شده است!

درباره گیرنده‌های ماهواره‌ای اســـتارلینک باید به این نکته توجه داشـــت که هر دســـتگاه به تنهایی امکان اتصال حـــدود ۲۰۰ گیرنده بـــه اینترنت پر ســـرعت ماهواره‌ای را فراهم می‌کند؛ اما با تکیه بر سخت‌افزارهای توزیع دسترسی می‌توان به واسطه یک دستگاه گیرنده امکان اتصال حدود ۸ هزار کاربر به اینترنت ماهواره‌ای را فراهم کرد! از این رو به نظر می‌رســـد، طی ماه‌های آتی شاهد فصل جدیدی از چالش‌آفرینی دشمنان پیش روی سیاست فیلترینگ فضای مجازی در کشورمان خواهیم بود؛ بنابراین، سیاســـت‌گذاران عرصه فضای مجازی کشورمان باید از هم اکنـــون برای مواجهه با وضعیت پیش‌رو آماده شـــوند. البته باید به این نکته هم توجه داشته باشند که بر اســـاس ارزیابی‌ها و برآوردهای موجود طی ســـه تا حداکثر ده سال آینده گیرنده‌های جیبی اینترنت ماهواره‌ای در جهان فراگیر خواهند شـــد؛ بنابرایـــن، همانگونه که اغلب صاحب نظران حوزه فناوری معتقدند، تنها با تمرکز و ســـرمایه‌گذاری بر روی راهکارهـــای فنی و ســـلبی نمی‌توان به جنگ تهدیدآفرینی‌های نوین دشمنان فناور رفت!

پیشـــنهاد می‌شـــود از هم اکنون و بدون اتلاف وقت در کنار ســـرمایه‌گذاری در حوزه راهکارهای فنی مواجهه با تهدیدآفرینی دشمن، ایجاد و تقویت سازوکارهای ارتقای سواد دیجیتالی آحاد مسئولان و شهروندان نیز در دستور کار قرار گرفته و همدلی و هم افزایی فی مابین آنها در حوزه حکمرانی دیجیتال تقویت شود تا دشمن در آینده پیش رو امکان چندانی برای ایجاد و شکاف در بطن جامعه دیجیتالیزه شده کشورمان را نداشته باشد.

میثم سادات فاطمی کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

نبود شفافیت ریشه انتظارات تورمی

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی گفت: «همزمان با حذف ارز ترجیحی در ایران، اتفاقات جهانی منجر به گرانی مواد غذایی شد که از جمله آنها می‌توان به تأثیرگذاری گرانی نهاده‌ها و مواد غذایی مهم و راهبردی بعد از بحران اوکراین اشاره کرد.»

به گزارش صبح صادق، «میثم سادات فاطمی» کارشناس و تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق درباره بحث تثبیت نرخ ارز و ثابت ماندن آن روی یک رقم مشخص در وضعیت کنونی اقتصاد کشور، معتقد است: «بی‌تردید، در وضعیت کنونی اقتصاد ایران تثبیت نرخ ارز در میان‌مدت و بلندمدت ضربات جبران‌ناپذیری بر اقتصاد کشور وارد می‌کند، به این معنا که سمت عرضه را دچار آسیب می‌کند؛ به همین دلیل نباید یک بار دیگر در دام عملکردهای غلطی بیفتیم که پیشتر از آن صدمه خورده‌ایم.»

وی در این باره خاطرنشان کرد: «تجربه ارز ۴۲۰۰ تومانی نشان داد، تکرار این روش به هیچ وجه به نفع اقتصاد ایران نیست؛ چرا که قرار بود برای تأمین مواد اولیه و واردات نهاده‌ها و کالاها بین ۶ تا ۷ میلیارد دلار ارز تخصیص داده شود؛ اما در عمل دیدیم روز به روز ارز بیشتری تخصیص داده می‌شود، به گونه‌ای که این رقم به ۱۵ میلیارد دلار نیز رسید و مدام در حال افزایش بود.»

میثم سادات فاطمی توضیح داد: «دلیل این موضوع این بود که نرخ مؤثری که در بازار ارز عمل می‌کند، سال به سال از عدد ۴۲۰۰ تومان فاصله می‌گرفت. این موضوع منجر به ایجاد بی‌انگیزگی در تولیدکننده شد؛ به گونه‌ای که افرادی که در تولیدات مواد اولیه و کالاهایی فعال بودند که با ارز دولتی وارد می‌شد، انگیزه خود را برای تولید از دست دادند؛ چرا که دولت رقم ۴۲۰۰ را برای واردات آنها در نظر گرفته بود. با این تفاسیر و به چند دلیل براساس تجارب قبلی روی این موضوع تأکید می‌کنم که بانک مرکزی نباید در حال حاضر سیاست تثبیت نرخ ارز را دنبال کند.»

این کارشناس اقتصادی در این باره گفت: «اولین اشکال این بود که حرکت به سمت خودکفایی یا تولید معقولی که قبلا ظرفیت تولید آنها را در جای جای کشور داشتیم، به دلیل تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی از دست دادیم و به تدریج یا از کار دست کشیدند یا وارد مرحله ورشکستگی و تعطیلی شدند. کشاورز انگیزه‌ای برای کار کردن در این حوزه‌ها نداشت و کسانی که در صنایع تبدیلی کار می‌کردند نیز انگیزه‌ای برای ادامه فعالیت‌های خود نداشتند؛ چرا که قیمت بر مبنای ۴۲۰۰ سنجیده می‌شد، اما قیمت واقعی بازار این نبود.»

وی در این باره تصریح کرد: «اشکال دومی که به این طرح وارد بود، این بود که تخصیص ارز وارداتی قابل رصد و کنترل نبود؛ به همین دلیل منجر به فساد زیادی شد. برای نمونه، وقتی ارز ۴۲۰۰ تخصیص داده شد، قبل از تکانه‌های ارزی اگر قیمت هر کیلوگرم مرغ ۵۵۰۰ تومان بود با اینکه این قیمت در زمان دلار ۳۵۰۰ تومانی برای نهاده‌ها بوده، وقتی نرخ ارز ۲۰ درصد تغییر کرد و به ۴۲۰۰ تومان رسید که با این قیمت نهاده‌ها تأمین می‌شد؛ اما مرغی که دست مردم می‌رسید، کمتر از ۱۷ هزار تومان نبود. این مسائل به این معنا بود که وارد کننده‌ای که ارز را بر مبنای مرغ کیلویی ۶۵۰۰ باید به دست مردم می‌رساند، اما مرغ به دو برابر قیمت واقعی خود در بازار توزیع می‌شد و به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسید که موید وجود فسادی در پشت پرده تخصیص ارز ترجیحی بود.»

میثم سادات فاطمی در این باره توضیح داد: «اشکال سوم این بود که به انحای مختلف، ترجیح قیمتی و منافع آن از کشور خارج می‌شد؛ چه به شکل صادرات مجدد از مرزها و چه به شکل اتفاقاتی که در مناطق آزاد رخ می‌داد که بعضی از آنها رسانه‌ای شد و رسانه‌ها نسبت به آن هشدار دادند؛ به ویژه در مرزهای غربی عده‌ای از مرزنشینان کشورهای همسایه به دلیل ارزان بودن اقلام خوراکی در ایران خرید یکی دو ماهه خود را از ایران می‌کردند؛ یعنی یارانه‌ای که باید به مردم ایران تعلق می‌گرفت؛ فقط مختص ایرانی‌ها نبود؛ بلکه خارجی‌ها نیز از آن استفاده می‌کردند.»

کارشناس و تحلیلگر اقتصادی گفت: «اشکال چهارم این بود که برخی کالاها را به عنوان کالای صادراتی داشتید و نهاده‌هایی که ارز ترجیحی به آنها تعلق گرفته بود، قابل تفکیک نبودند. برای نمونه، مجموعه واردکننده و صادرکننده شکلات یا لبنیات به آن معنا قابل تفکیک نبود که بتوان اثر ارز دولتی را روی قیمت نهایی این محصولات حساب کرد و به شکل عوارض و مالیات از صادرکننده گرفت، پس این موضوع هم اشکال دیگری بود که در این موضوع وارد است.»

وی اظهار داشت: «اشکال بعدی این است که یارانه و کمک هزینه که قرار بود به ایرانی‌ها اختصاص داده شود، متعلق به ایرانیان نبود؛ بلکه مسافران خارجی که وارد ایران می‌شدند، در همه کالاها وحتی داروها از ارزانی ارز دولتی استفاده می‌کردند؛ بنابراین، با صراحت می‌توان گفت این سیاست اشتباه به نوعی باعث هدررفت منابع ارزی کشور شد.»

میثم سادات فاطمی با ارائه دو راهکار برای جلوگیری از سوءاستفاده ارزی و تأمین معیشت ارزان مردم گفت: «در این مواقع از دو بسته پیشنهادی می‌توان بهره برد. اول اینکه دولت برای حمایت از دهک‌های آسیب‌پذیر و کم‌درآمد جامعه که با خطر سوء تغذیه و تأمین نشدن نیازهای معیشتی خود مواجه هستند، کوپن الکترونیک صادر کند و با در اختیار گذاشتن این کارت‌ها بخشی از مایحتاج و معیشت مردم را براساس تعداد نفرات خانوار سهمیه‌بندی مشخص کرده و به قیمت‌های یارانه‌ای به آنها تحویل دهد.»

وی در ادامه خاطر نشان کرد: «راهکار دوم یارانه نقدی است. دولت می‌تواند به سبک گذشته از خانواده‌های ضعیف و دهک‌های پایین درآمدی با اعطای یارانه نقدی حمایت کند تا خود خانوار براساس نیازهایش وجه نقد دریافت شده را مدیریت کند.»

میثم سادات فاطمی در پاسخ به این پرسش که «با اختصاص ندادن ارز دولتی به واردات کالاها آیا یک بار دیگر شاهد تورمی بزرگ‌تر شبیه به آنچه در ابتدای حذف ارز ۴۲۰۰ تجربه کردیم، مواجه نمی‌شویم؟» گفت: «قبل از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی کارشناسان دولتی و وزرا اعلام کردند با حذف ارز ترجیحی فقط چند قلم کالا گران می‌شود، اما به دلایلی این موضوع محقق نشد.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «همزمان با حذف ارز ترجیحی در ایران اتفاقات جهانی منجر به گرانی مواد غذایی شد که از جمله آنها می‌توان به تأثیرگذاری گرانی نهاده‌ها و مواد غذایی مهم و استراتژیک بعد از بحران اوکراین اشاره کرد. با افزایش قیمت جهانی مواد اولیه و مواد غذایی و گران شدن فلزات و سایر کالاها به تبع وضعیت بازارهای جهانی گرانی در ایران نیز تشدید شد. پس موضوع فقط داخلی نبود؛ بلکه ابعاد بین‌المللی نیز به این موضوع دامن زد.»

کارشناس و تحلیلگر اقتصادی گفت: «به دلیل اینکه طی سال‌های گذشته گام‌های بلندی برای حاکمیت شفافیت اقتصادی در کشور برداشته نشده، بعد از هر بحران اقتصادی یا حتی سیاسی با انتظارات تورمی مواجه می‌شویم که بازارها را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد؛ به همین دلیل یکی از دلایل گرانی‌های شدید در سال جاری بحث انتظارات تورمی و نداشتن برنامه برای مهار سوداگری است.»

میثم سادات فاطمی در این باره خاطر نشان کرد: «در تمام دنیا برای فعالیت‌های سوداگری هزینه زیادی ایجاد شده؛ اما در ایران سوداگری و دلالی سودآور است بدون اینکه کمترین هزینه‌ای بر دلال وارد شود؛ به همین دلیل با هر تکانه‌ای بازارها تحت تأثیر انتظارات تورمی قرار می‌گیرند و دلال‌ها چون کار خود را به خوبی بلدند، زمینه را برای بالا بردن سطح عمومی قیمت‌ها فراهم می‌کنند؛ به همین دلیل به جای هدر دادن منابع ارزی باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کنیم که علاوه بر ایجاد شفافیت اقتصادی، تولید سودآور شود.»

یادداشت

بسترساز رونق تولید

حجت‌الله فرزانی
کارشناس اقتصادی

یکی از موضوعاتی که سال‌هاست دولت‌ها بر آن تأکید می‌کنند، اما متأسفانه بانک‌ها توجهی به آن نمی‌کنند، این است که بانک‌ها برای کمک به جریان تولید و رشد تولید ـ که از شعارهای مهم اقتصادی کشور در سال‌های گذشته بوده ـ اموال مازاد خود، به ویژه در بخش املاک و مستغلات را روانه بازار کنند و به نوعی آنها را به فروش برسانند.

این موضوع از این نظر اهمیت دارد که وقتی بانک‌ها اموال مازاد و دارایی خود را به فروش برسانند، دارایی حاصل شده از فروش اموال مازاد خود در مسیر گردش اقتصادی قرار می‌گیرد. بنابراین، این موضوع می‌تواند بستر قابل توجهی برای حمایت از تولید با اعطای تسهیلات به تولید و فعالیت‌های مولد کشور باشد.

با توجه به اینکه نقش و رسالت اصلی نظام بانکی واسطه‌گری وجوه است، انتظار می‌رود موظف‌سازی نظام بانکی به فروش اموال و دارایی خود زمینه لازم را برای رشد و جهش فعالیت‌های تولیدی باز کند. قطع به یقین یکی از بزرگ‌ترین مشکلات تولید کشور «کمبود نقدینگی» آنهاست، به ویژه در وضعیت تورمی این مشکل و معضل دامن‌گیر تولید شده است. به این دلیل بسیاری از فعالیت‌های تولیدی از کار دست کشیده‌اند، هر چند در این باره باید گفته شود پایین بودن حاشیه سود تولید نیز خود موضوعی مفصل است. وقتی سود در فعالیت‌های دلالی و سوداگری است و دولت و نظام بانکی حمایتی آنچنانی از تولید کشور نمی‌کنند، منابع مالی و نقدینگی‌های موجود در تولید که دائماً زیان می‌دهند، به ناچار از فعالیت‌های دلالی با سودهای به مراتب بالاتری سر در می‌آورند؛ به همین دلیل حمایت نظام بانکی کشور از تولید با تأمین بخش قابل ملاحظه‌ای از نقدینگی مورد نیاز آنها بسیار حائز اهمیت است.

بی‌تردید، نظام بانکی کشور می‌تواند محمل بسیار مطلوب و قابل اعتمادی برای حمایت از هرگونه فعالیت تولید، اقتصادی و تجاری باشد. با توجه به اینکه به شدت در اقتصاد ایران نیازمند سرمایه‌گذاری هستیم، هر سرمایه‌گذاری که در بخش‌های مولد و تولیدی‌ها صورت بگیرد، به نفع اشتغال‌زایی و رشد اقتصادی کشور است. بنابراین، مولدسازی دارایی بانک‌ها را نباید دست کم گرفت یا به سادگی از کنار آن عبور کرد؛ چرا که تبدیل کردن اموال مازاد به وجه نقد یا فروش اموال مازاد عملاً به نفع نظام بانکی است؛ چرا که می‌تواند اموال خود را به دارایی مولدی تبدیل کند که از این جهت برای بانک سودآور باشد و منافع و درآمدهای مورد نیاز بانک را تأمین کند؛ ضمن اینکه کمک شایان توجهی به تأمین نقدینگی و رشد تولید کشور کرده است.

چرخه اعطای تسهیلات به تولید در ایران به شدت ضعیف است؛ چرا که بانک‌ها معتقدند قادر به تأمین نقدینگی مورد نیاز نظام تولید کشور نیستند. قطع به یقین فروش اموال و دارایی‌های مازاد بانک‌ها می‌تواند زمینه را برای اعطای تسهیلات به تولید فراهم کند و از این نظر شاهد اشتغال‌زایی و رونق گرفتن فعالیت‌های تولیدی در کشور باشیم؛ چرا که به شدت نیازمند رشد و رونق فعالیت‌های مولد در اقتصاد ایران هستیم.

منهای نفت

سرمایه انسانی

نیروی انسانی را می‌توان با ارزش‌ترین و مهم‌ترین عامل توسعه در هر کشوری دانست. مطالعات در این زمینه نشان می‌دهد، کشورهایی که تولید خالص ملی بالایی دارند، معمولاً دارای نیروی انسانی آموزش‌دیده‌تر و تعلیم‌یافته‌تری هستند؛ به گونه‌ای که می‌توان گفت نیروی انسانی همه آن چیزی است که سرمایه و فناوری را به کار می‌گیرد. امروزه نقش و اهمیت نیروی انسانی در فرآیند تولید و ارائه خدمات در جوامع بشری به عنوان مهم‌ترین عامل مشخص شده است؛ چنانچه با نگاهی به مراحل تمدن بشری مشخص می‌شود که امروزه نقش نیروی انسانی از نیروی کار ساده به سرمایه انسانی تکامل یافته است.

شاخص

سقوط ۱۰۰ میلیاردی

اتاق بازرگانی و صنعت آلمان اعلام کرده است، بیش از نیمی از شرکت‌های این کشور با کمبود نیروی کار ماهر مواجه هستند که حاکی از مشکلات بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا برای رشد اقتصادی است؛ به گونه‌ای که در آمار سال جدید میلادی آلمان، ۵۳ درصد از ۲۲ هزار شرکتی که اتاق بازرگانی و صنعت آلمان از آنها نظرسنجی کرده، با کمبود نیروی کار مواجه بوده‌اند. حدس و گمان‌ها بر این است که ۲ میلیون جای خالی در شرکت‌های این کشور وجود داشته باشد که این به معنای کاهش ۱۰۰ میلیارد یورویی تولید است. کمبود نیروی کار سبب شده است بسیاری از شرکت‌های آلمان به فکر خارج کردن تولید خود از کشور باشند.

افزوده

اشتغال کامل چیست؟

اشتغال کامل به وضعیتی گفته می‌شود که بیکاری در جامعه‌ای بسیار اندک (کمتر از ۵ درصد) باشد؛ چرا که وجود بیکاری کمتر از ۵ درصد با لحاظ کردن وجود پدیده‌هایی، مانند بیکاری ارادی یا افراد که خودشان تمایلی به داشتن شغل ندارند، عملاً بیکاری به شمار نیامده و می‌توان گفت در چنین شرایطی تمامی افراد در سن اشتغال جامعه که خواهان شغل هستند، شغل دارند. اگر در حالت اشتغال کامل تقاضای کل با عرضه کل برابر باشد، درآمد ملی نیز در اشتغال کامل در تعادل است و در نتیجه تعادل اشتغال کامل بدون تورم و بیکاری در اقتصاد برقرار خواهد بود.

منبر

سبقت در مغفرت

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدمهدی میرباقری

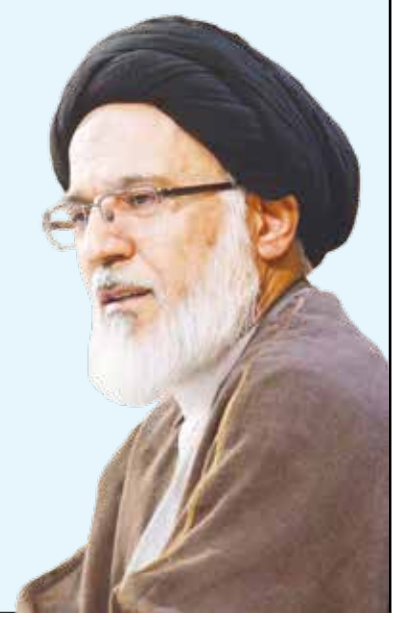

در دعای عرفه نقل شـده اسـت که حضرت به خـدای متعال عرضـه می‌دارند و بـه ما تعلیم کرده‌اند کـه به خدا این‌طور بگوییـد: «إِلَهِی إِنَّ اخْتِلَافَ تَدْبِیرِک وَ سُـرْعَةَ طَـوَاءِ مَقَادِیرِک مَنَعَا عِبَادَک الْعَارِفِینَ بِک عَنِ السُّـکونِ إِلَی عَطَاءٍ وَ الْیأْسِ مِنْک فِی بَلَاءٍ» خدایا تدبیرهای تو گوناگون است؛ همیشه بیماری و سلامتی نیست. همیشه بهار نیسـت، پاییز نیسـت، جوانی نیست، این اختلاف تدبیر و سرعت پیچش اندازه‌ها، «مَنَعَا عِبَادَک الْعَارِفِیـنَ بِک» آنهایی که به معرفت تو راه پیدا کردند یا با تو به معرفت رسـیدند، یعنی با عینکی کـه تو به آنها دادی عالـم را می‌بینند، از منظر تو عالـم را می‌بینند، اینها را منع می‌کند که در کنار عطای خـدا آرام بگیرند و دل خوش باشند یا در کنار بلا مأیوس باشند، این درس این صحنه‌هاسـت. مؤمن باید اینطور باشد. در ذیل سوره حدید آمده است، آنهایی که در حال مسابقه هستند، (حدید/ ۲۱) دنیا بساطش جمع می‌شود (حدید/ ۲۰) تمام حیات دنیا این پنج چیز است، لهـو و لعب و زینت و تفاخـر و تکاثر؛ ولی مثل بارانی است که می‌بارد... تمام حیات دنیا متاعی اسـت که آدم را فریب می‌دهد و چیزی درونش نیسـت، مثل رویش اسـت؛ آدمی کـه به غیب عالم توجه دارد، در پس این رویش دسـت خدا و جهان دیگری را می‌بیند؛ ولی کسـی که همین دنیا را می‌بیند، دلخوش به این رویش می‌شـود و باید بنشیند و غصه فرو ریختن این سرسبزی‌ها را بخورد.

می‌فرماید حالا که این‌گونه اسـت، «سابِقُوا إِلی مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّکمْ» سبقت بگیرید بر همدیگر به سمت مغفرت «وَ جَنَّةٍ عَرْضُها کعَرْضِ السَّماءِ وَ الْأَرْضِ»؛ جنتی که وسـعتش بـه اندازه همه سـماوات و ارض اسـت. «أُعِدَّتْ لِلَّذِینَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ رُسُـلِهِ» برای کسـانی‌که به خدا و رسول ایمان دارند، مهیاسـت. شما مسابقه بدهید. اگر کسانی وارد میدان مسابقه هستند، یعنی در عالم دنیا مشـغول لهو و لعب و زینت و تفاخر و تکاثر نیستند، در فرصت دنیا مسابقه می‌دهند، حوادثی برای‌شـان پیش می‌آید، که این حـوادث را هم خدا مقدر می‌کند. چنین انسان‌هایی که در مسیر مسابقه هستند، نگران حوادث نیستند. در مجلس یزید رو کرد به امام سـجاد(ع) و این آیه را خواند «وَ ما أَصابَکمْ مِنْ مُصِیبَةٍ فَبِما کسَـبَتْ أَیدِیکمْ وَ یعْفُوا عَنْ کثِیرٍ»(شـوری/ ۳۰)؛ این سختی‌هایی که به شما می‌رسد، در اثر عمل شماست. درست است خیلی از ما این‌طور هستیم. طرف وارد شد بر حضـرت، پایش گیر کرد بـه چارچوب در و زمین خورد، حضرت فرمودند: «وَ ما أَصابَکمْ مِنْ مُصِیبَةٍ فَبِما کسَبَتْ أَیدِیکمْ؛ لِکیلا تَأْسَوْا عَلی ما فاتَکمْ» عرض کرد چه کردم؟ فرمودند: بسم‌الله نگفتی....

مکتب

آسایش و رفاه در دنیا و آخرت

سیدحسین خاتمی خوانساری
دبیر گروه معارف

اگر بخواهیم قصد حضرت زهرا(س) از قیام را بفهمیم، باید به خطبه ایشـان در خطاب به مردم مدینه مراجعه کنیـم. اولاً خطبه حضرت(س) ابعاد معنوی، مادی، حکمت، فصاحت و بلاغت دارد. رهبـر معظـم انقـلاب در عظمت خطبه حضرت زهرا(س) می‌گویند: «در مقدمات این خطبه، می‌بینید یکپارچـه حکمت و معرفت از زبان دُرَربار آن بزرگوار در فضا منتشر شده... در عالی‌ترین سطحی که برای ما قابل درک است، در این خطبه مبارکه، معارف الهی و معارف اسلامی ذکر شده است.»(۱۳۸۹/۳/۱۳) همچنین ایشان می‌فرمایند: «این خطبه‌ای است که به گفته علامه مجلسی، بزرگان فصحا و بلغا و دانشمندان باید بنشینند کلمات و عبارات آن را معنا کنند!؛ اینقدر پرمغـز اسـت!»(۱۳۷۱/۹/۲۵) ثانیـاً حضرت زهرا(س) در خطبه‌شان ابعادی را از نظر مادی و دنیایی اشاره فرموده‌اند. برای نمونه، آنچه وضعیت مردم حجاز بـود و با حضور پیامبر(ص) و ابلاغ رسالت ایشان و زحمات و تلاش‌های ایشان تغییر کـرد، در این خطبه می‌آید و مردمی که در اصول اولیـه اخلاقی و اجتماعـی در پایین‌ترین درجه بودند، با این تلاش‌ها به بندگان خدا و مسلمانانی متعهد تبدیل شـدند. البته در ظاهر نه در باطن، که این تبدیـل از ظاهر به باطن به رهبری عالم و آگاه به دستورات دین نیاز داشت که به علوم الهی مسلط باشـد. پس این تلاش‌های حضرت(س) برای خود مردم بود. مردمی که خودشـان هم از وضعیت‌شان خسته شـده بودند و به‌دنبال فردی برای تغییر سـنت‌ها، روش‌هـا و نگاه‌ها بودند. مردمی که رفتارهای جامعـه را در تنافی با روح و فطرت خود می‌دیدند؛ ولی نمی‌دانستند برای دوری از آن چـه کاری باید انجام دهند و چطور خود را نجـات دهند! احتمالاً شـنیده‌اید که در محاورات روز حفظ وضع موجود را غیرصحیح می‌دانند، امـا در آن زمان حفظ وضعیت موجود مهم‌ترین تکلیف و برنامـه بود. وضع موجود در آن زمـان جزء بهترین زمان‌ها بـود که اگر از بین می‌رفـت، تمام اهداف، برنامه‌هـا و تلاش‌ها بر بـاد می‌رفت. حضرت صدیقـه طاهره(س) در خطبه‌شـان از منفعت مردم می‌گوید و این نقطه عطف قیام حضرت بـود. وقتی حال و روز قدیم مردم با امروزشـان را مقایسـه می‌فرماید، یعنی حمایت نکردن مـردم از حضرت علی(ع) حال و روز آنهـا را بـه وضعیت قبـل برمی‌گرداند و نمی‌توانند پیشرفتی داشـته باشند. این یعنی اگر می‌خواهید دنیای‌تان آبادتر شود، باید از علی(ع) حمایت و به سخنان و دستورات او عمل کنید.

عظمت اسلام

آنچه در رفتـار پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) و در میان آیات قرآن می‌بینیم، اشاره به یک امر عظیم دارد و آن، این بود که: «ای انسـان‌ها، اسـلام چیزی به شـما می‌دهد که هیچ لذت، ثروتی و قدرتی در دنیا نمی‌تواند در مقابل آن و هم‌رده آن قرار بگیرد. چیزی که شـما را در بالاترین مقام معنوی قرار می‌دهد و تـا حدی بالا می‌برد که دسـت هیچ لذت دنیایی به آن نمی‌رسد، پس شما باید برای رسـیدن به آن تلاش کنید و این مسیر را ادامه دهید.» اهل بیت(ع) می‌خواهند انسان را به سعادت ابدی برسانند و بدون شعار دادن ایـن کار را انجام می‌دهنـد؛ زیرا عالم به علوم عوالم هستند و فقط ایشان می‌توانند دنیا و آخرت را در کنار هم جمع کنند و بهترین‌ها را به انسان ارائه دهند. دین اسلام چنان فرهنگ مردم را تغییر داده بود که هر عاقلی خود را به حفظ این تغییرات و تعمیق آن مکلف می‌دید؛ اما موانعی به‌وجود آمد کـه مـردم را از ادامه آن منصرف می‌کرد. اهالی حجاز میان سنت گذشته و سنت ایجاد شده از سـوی پیامبر(ص) مردد بودند و نیاز داشتند فردی آنان را آگاه، اراده‌شان را قوی و عزم‌شان را جزم کند. در این شرایط دختر پیامبر خدا(ص) قیـام فرمود و چنان این کار را مهم و حیاتی می‌دانست که اصلاً نمی‌توانست سهم و منفعتی برای خود در نظر بگیرد؛ زیرا در مقابل عظمت این کار هیچ منفعت و سهمی نیست که فرصت جولان و عرض اندام داشته باشد؛ بلکه انسان‌ها باید خود را فدای آن می‌کردند. حرکتی که انسـانیت را نجات داد و بنا داشـت در این مسیر با سرعت حرکت کند. برای این حرکت بزرگ بود که حضرت فاطمه(س) جان خود را فدا کرد.

تکلیف ما چیست؟

الگوی ما بایـد اهل بیت(ع)، به ویـژه مادرمان حضرت زهرا(س) باشد که بنا به فرموده خدا در قرآن «لَقَدْ کانَ لَکمْ فِی رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ کانَ یرْجُوا اللَّهَ وَ الْیـوْمَ الْآخِرَ وَ ذَکرَ اللَّهَ کثِیراً»؛ قطعاً برای شـما در [اقتدا به] رسـول خدا(ص) سرمشـقی نیکوسـت: برای آن کس که به خدا و روز بازپسـین امیـد دارد و خدا را فـراوان یاد می‌کند.(احزاب/۲۱) ما هم باید مانند همه علما و اندیشمندان و همه جهادگران و تلاش‌گران در طول تاریخ اسلام برای رشد علمی و فکری جامعه کار و تلاش داشته باشیم. حتی مانند کسانی‌که در رفـع محرومیت از جامعه و مردم تلاش می‌کنند با تحقیق و پژوهش و با سـاخت سرپناه و مکانی آرام و محلی برای تحصیـل فرزندان این مرز و بوم و حفظ سـلامتی آنان از بیماری‌های فکری، فرهنگی، روحی و جسـمی و همچنین در تبیین دین و دستاوردهای آن.

سلوک

فعل خدا

آیت‌الله شـیخ علی سـعادت پرور: از نظر لغت، «فَطَرَ» شکافتن چیزی اسـت. از نظر قوانین علم لغت، «فطرت» یعنی نوعی از آفرینش؛ یعنی سـاختنی که دارای خواصی بشـود. هر موجودی فطرت دارد؛ منتها این انسان است که می‌تواند به فطرت خود برسد و راهش همان توجه تام و تمام به دین است. اگر کسی به فطرت خود برسد و شناختی را که در مراحل توحیدی است، پیدا بکند، می‌فهمد که موجودات فعل خدا هستند و توحید افعالی را پیدا می‌کند. اگر بتواند بالا برود و به صفات خدا برسد، توحیدش، توحید صفاتی می‌شود.

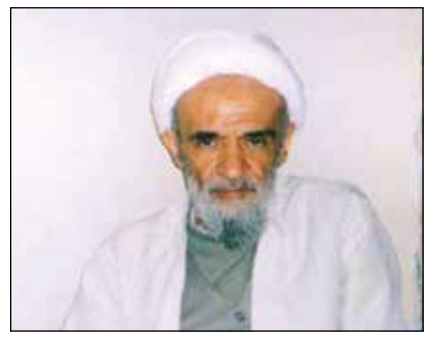

احکام

زخم بودن اعضای وضو

پرسش: اگر در اعضای وضو زخم یا شکستگی است و روی آن باز است، چگونه باید وضو گرفت؟

پاسخ: در صورتی که زخم نجس باشد، باید آن را قبل از وضو آب بکشد و اگر آب برای آن ضرر نداشته باشد، هنگام وضو به‌طور معمول بشوید؛ اما اگر شستن برای آن مضر اسـت، هنگام وضو باید اطراف آن را بشوید و احتیاط آن اسـت که اگر کشیدن دست تر بر آن ضرر ندارد، دست تر روی آن بکشد و چنانچه روی آن نجس است، پارچه پاکی روی آن بگذارد و روی پارچه دست تر بکشد. البته اگر محل مسح زخم است و نمی‌تواند روی آن دست تر بکشد، باید به جای وضو، تیمم کند؛ ولی اگر بتواند پارچه‌ای روی زخم قرار دهد و روی آن دست بکشـد، احتیاط آن است که افزون بر تیمم، وضو نیز با چنین مسحی بگیرد.

استفتاء از رهبر معظم انقلاب، آذر ۱۴۰۱

راهنما

حکمرانی کارآمد

حجت‌الاسلام مصطفی درّی: گاهی گفته می‌شود فقه و حکومت ما کارآمد نیست. اشکالاتی در حکومت و... وجود دارد که بنده هم منتقد هستم؛ ولی می‌گویند حکومت در کشورهای دیگر کارآمد است؛ چرا شما کارآمد نیستید؟... زمانی شما می‌گویید اینها خیلی کارآمد هسـتند و ما هم تلاش کنیم به آنها برسیم. این پیش‌فرض نادرست اسـت و به‌نظر می‌رسد کارآمدی فقط به ساخت ماشین و اسلحه و صنعت نیست. کارآمدی عرصه‌های دیگری هم دارد. یکی از موارد عرصه خانواده است... من دو اشکال کلی دارم؛ یکی به‌لحاظ روشی و دیگری به‌لحاظ مبانی و پیش‌فرض که بدانیم آنها واقعا خوب اداره نمی‌کنند.

آیه

ایمان همراه با مراقبت

عبدالرضا سمیعی
پژوهشگر علوم اسلامی

آیات متعـددی در قرآن آمده اسـت که سـطوح گوناگونـی را برای مسـلمانان و مؤمنـان تعیین می‌کند و هر کسـی را کـه اقرار به وحدانیـت خدا(جلّ‌وعلی) و رسـالت نبی اکرم(ص) کنـد، مؤمن نمی‌خواند. «یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُـولِهِ وَالْکِتَابِ»؛ ای کسانی‌که ایمان آورده‌اید! به خدا و پیامبرش و کتابی که بر او نازل کرده و کتب (آسمانی) که پیش از این فرستاده است، ایمان (واقعی) بیاورید. (نسـاء/ ۱۳۶) مرتبه ایمان اول مسلماً از ایمان دوم در آیه بالا متفاوت اسـت. هر چه به حقیقت ایمان و عمل به آن نزدیک بشـویم، ایمان ما هم حقیقی‌تر اسـت؛ اما بهتر اسـت بگوییم در آیه فوق منظور پالایش مداوم ایمان است. یعنی کسانی که اسـلام آورده‌اند، باید ایمـان بیاورند با عمل به دسـتورات دین و کسـانی که ایمان آورده‌اند باید مراقب باشند رفتاری انجام ندهند که ایمان‌شـان صدمه ببیند. بنابراین، در کنار آیاتی که درباره اسلام و ایمان آورده، آیاتی فرموده است که به کفر و شـرک بعد از ایمان هم اشاره دارد: «وَ ما یُؤْمِنُ أَکثَرُهُمْ بِاللهِ إِلاَّ وَ هُمْ مُشْرِکُونَ»؛ و بیشـتر آنها به خدا ایمـان نمی‌آورند، مگر آنکه ایمـان خود را با شـرك آلوده می‌کنند.(یوسـف/ ۱۰۶) امام صادق(ع) می‌فرمایند: «... منظـور(در این آیه) آن اسـت که به‌گونه‌ای از شـیطان اطاعت می‌کنند که خود نیز متوجه نمی‌شـوند و در نتیجه شـرک می‌ورزند.»(تفسیر اهل بیـت، ج ۷، ص ۱۹۰) در روایات دیگر این‌طور آمده که «شـرک» دو نوع است: یکی در عبادت و یکی در اطاعت. شرکی که در این آیه از آن سخن گفته شده، شرک در اطاعت اسـت؛ یعنـی همان‌طور که انسـان‌ها عبادت می‌کنند و در کنار خدا نیت‌های غیرخدایی هم دارند، در اطاعت از خداوند هم اطاعت دارند که از فرامین شیطان اسـت. ما گاهی فکر می‌کنیم در موضوعی اطاعت از خداوند داریم، ولی کمی که در آن فکـر، گفتار یا رفتار دقت می‌کنیـم، می‌بینیم در حـال اطاعت از شیطان هستیم. در این حالت ایمان به زبان جاری شده و اعمالی هم انجام می‌دهیم؛ امـا در حقیقـت آن اعمالی کـه انجام می‌دهیم، مرضی رضای خداوند نیست و اصلاً دستورات خدا نیست. جالب آنکه برای این اعمال توقع جزای خیر و بهشت برین از خداوند متعال داریم. شـناخت تکلیف حقیقی و دستور درست شاید کار آسانی به‌نظر نرسـد، اما وقتی شناخت و معرفت ما زیاد شـود، شناخت و عمل به دسـتورات خداوند آسان می‌شود. ضمن آنکه یکی از مظاهر شرک مخلوط کردن حلال و حرام اسـت. مانند مـال دارای شبهه یا وقتی که غیبت می‌کنیم یا تهمت می‌زنیـم و...، آن را نیت خیر و تبعیت از دستور خداوند قلمداد کرده و طوری این گناهان را توجیه می‌کنیم که انگار در حال عبادت خداوند هسـتیم؛ اما در واقع در حال اطاعت از شیطان هستیم. شناخت این را که کدام دستور خدا و کدام دستور شیطان بوده، هم باید از آثار آن شناخت؛ یعنی وقتی متوجه نیسـتیم کدام رفتار ما در مسیر اطاعت خداست و کدام نه، باید ببینیم کار ما چه آثاری می‌تواند بر جامعه بگـذارد؟ آیا آثارش دامن‌گیـر دیگران و دین‌مان می‌شود؟ چقدر در دین‌مداری ما اثر گذاشته است؟ پس باید مراقبه داشته باشـیم. مراقبه یا درون‌پویی در اخلاق و عرفان اسـلامی بخش مهمی از سـیر و سلوک اسـت که پس از توبه و مشارطه و پیش از محاسبه است.

آستانه فروپاشی

نگاهی به وضعیت بحرانی رژیم اشغالگر قدس

وضعیت اضطراری

وضعیت در سرزمین‌های اشغالی در حالت غیر عادی قرار دارد و نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در بدترین شرایط از لحاظ محبوبیت در داخل سرزمین‌های اشغالی و جامعه بین‌الملل قرار دارد؛ به گونه‌ای که از زمان تشکیل کابینه تا به امروز بیشتر نخبگان سیاسی و امنیتی در سرزمین‌های اشغالی خواستار انحلال دولت نتانیاهو هستند.

در همین زمینه «ایهود باراک» خواستار تظاهرات و مبارزات خیابانی برای سرنگونی کابینه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی شد که تندروترین کابینه در تاریخ رژیم اشغالگر تلقی می‌شود.

از طرفی کابینه نتانیاهو در جامعه بین‌المللی نیز نفوذ و جایگاه ندارد. به نظر می‌رسد، در صورت تداوم دولت نتانیاهو اوضاع در سرزمین‌های اشغالی از جنبه‌های گوناگون بر خلاف منافع صهیونیست‌ها خواهد بود. اختلاف سیاسی که می‌تواند روند نابودی رژیم صهیونیستی را پیش بیندازد، بخشی از آثار دولت افراطی خواهد بود.

رضا میرابیان کارشناس و تحلیلگر مسائل غرب آسیا

رژیم صهیونیستی توان ریسک علیه ایران ندارد

هشتم دی‌ماه بود که «بنیامین نتانیاهو» توانست ۶۳ رأی موافق از کنست دریافت کند و بار دیگر نخست‌وزیر رژیم موقت صهیونیستی شود؛ اما در هجدهم دی‌ماه به دنبال برنامه‌های پیشنهادی «یاریو لِوین» وزیر دادگستری رژیم کودک‌کُش صهیونیستی حدود ۱۰ هزار نفر از ساکنان تل‌آویو، با تجمع در میدان «هابیما» علیه نتانیاهو و برنامه‌های وزیر دادگستری او تظاهرات کردند. در این اعتراضات، ساکنان سرزمین اشغالی پلاکاردهایی با خود حمل می‌کردند که روی آن نوشته شده بود: «اینجا خانه ماست.» همچنین، در میان صهیونیست‌هایی که علیه کابینه نتانیاهو تظاهرات کرده بودند، «آوی هیمی» رئیس «انجمن اسرائیلی بار» خطاب به لوین گفت: «اجازه نمی‌دهیم اینجا را به یک دیکتاتوری تبدیل کنید.»

تشکیل بدترین کابینه برای رژیم صهیونیستی

برخی سیاستمداران رژیم صهیونیستی آینده‌ای تاریک را برای این رژیم پیش‌بینی کرده‌اند و به شهرک‌نشینان برای ورود به یک جنگ تمام‌عیار داخلی و خارجی هشدار داده‌اند؛ چراکه کابینه فعلی تل‌آویو، ترکیب پیچیده‌ای از بدترین دولت مافوق محافظه‌کار و تندرو است که مأموریت‌های مهمی برای خود تعریف کرده است: از تغییر سیستم قضایی تا الحاق کرانه باختری و باز گذاشتن کامل و بی‌سابقه دست نظامیان مسلح صهیونیستی در مقابل شهروندان بی‌سلاح فلسطینی. همین امر سبب شده است تا تحلیلگران صهیونیستی عمری کمتر از دو سال را برای این کابینه تخمین بزنند؛ ولی با این همه هفتم دی‌ماه، یعنی یک روز پیش از انتخاب نتانیاهو از طریق کنست، یک مقام صهیونیستی گفت: «آمادگی ارتش اسرائیل برای گزینه نظامی واقعی علیه ایران تا حد زیادی بهبود یافته و فراتر از آن، ارتش در ساعت صفر برای اجرای این عملیات آماده خواهد بود.»

نمونه بارز افراطی‌گری و تجاوز به مسجدالاقصی

در واکنش به این ادعای واهی، «رضا میرابیان» کارشناس و تحلیلگر مسائل غرب آسیا و بین‌الملل به خبرنگار «صبح صادق» گفت: «نتانیاهو به ابزاری در دست یهودیان متعصب، نیروهای افراطی و نژادپرست تبدیل شده است که نشانه بارز این افراطی‌گری در قضیه تجاوز به مسجدالاقصی توسط وزیر امنیت داخلی اسرائیل نمایان شد.» وی با بیان اینکه این وضعیت شرایط در رژیم صهیونیستی را تغییر می‌دهد، اظهار داشت: «در این راستا نخستین تجربه‌ای که ممکن است تصور شود، آغاز انتفاضه‌ای بسیار بزرگ خواهد بود که عواقب آن برای رژیم صهیونیستی معلوم نیست؛ همچنان که انتخاب این کابینه با واکنش‌هایی از سوی کشورهای مسلمان، جهان عرب و حتی آنها که مثل امارات روابط آشکار با رژیم صهیونیستی داشتند، همراه بود؛ حتی برخی از آنها سفر نتانیاهو به کشور خود را لغو کردند.»

رژیم صهیونیستی قادر نیست علیه ایران اقدامی انجام دهد

میرابیان در ادامه خاطرنشان کرد: «شاهد هستیم کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس علیه اهانت به قدس شریف بیانیه صادر کردند یا نامه‌ای به دبیر کل سازمان ملل فرستادند و خواستار محکومیت تجاوز به مسجدالاقصی شدند. در این میان کشور مصر هم با اعلام موضع علیه این اتفاق بیان داشت، اگر این روند ادامه پیدا کند، نمی‌توانیم از «حماس» درخواستی مبنی بر خویشتن‌داری علیه اسرائیل داشته باشیم.» این تحلیلگر مسائل غرب آسیا در پاسخ به این پرسش که «آیا رژیم صهیونیستی با این کابینه افراطی، توان همراه کردن منطقه علیه ایران را خواهد داشت؟»، تصریح کرد: «خیر. آنها از گذشته تا به امروز هرچه در توان داشتند، به کار گرفته‌اند. در واکنش به اظهارات اخیر نتانیاهو و رئیس ستاد مشترک اسرائیل هم می‌توان گفت، آنها دریافته‌اند که به‌تنهایی قادر نیستند علیه ایران اقدامی انجام دهند؛ چراکه هم توان این کار را ندارند و هم وقوع چنین امری به نفع آمریکا نیست.»

هدف رسیدن به دلارهای غربی و عربی است

وی با اذعان به این امر که اظهاراتی از این قبیل تنها به دلیل تحت فشار قرار دادن آمریکا مطرح می‌شوند، عنوان کرد: «جمهوری اسلامی ایران به حدی از توانمندی و بازدارندگی رسیده که اسرائیل توان ندارد چنین جسارتی از خود نشان دهد؛ همانگونه که حزب‌الله به چنان قدرت و سطحی از بازدارندگی رسیده که اسرائیل توان مقابله با آنها را نداشته است. رژیم صهیونیستی اگر توان داشت تا به حال دست به اقدام می‌زد. اگر هنوز این اتفاق رخ نداده، به این دلیل است که صلاح می‌دانند به ریسکی بزرگ دست نزنند.» تحلیل میرابیان از وضعیت کنونی در رژیم صهیونیستی و اظهارات واهی مقامات این رژیم موقت علیه ایران، یادآور سخنان جعفر قنادباشی، دیگر تحلیلگر مسائل غرب آسیاست که در سال ۱۳۹۶ گفته بود: «مطرح شدنِ ناگزیر بودن از جنگ با ایران در راستای کسب منابع و دلارهای غربی، عربی و نیز حمایت‌های سیاسی-دیپلماتیکی جهانی از تل‌آویو است. در غیر این صورت خود اسرائیل بهتر از هر کسی بر این واقعیت اشراف دارد که توان تقابل با ایران را ندارد.»

اجتناب از جنگ با ایران به نفع کشورهای عربی است

در این راستا، می‌توان گفت یکپارچه کردن کشورهای منطقه علیه ایران نه تنها به دست رژیم صهیونیستی، بلکه از سوی آمریکا هم سیاستی غیرقابل اجرا در خاورمیانه خواهد بود. ۲۹ تیرماه سال جاری، با پایان سفر جو بایدن به منطقه، بسیاری از تحلیلگران از انعقاد پیمان دفاعی-هوایی آمریکا با کشورهای منطقه علیه ایران سخن گفتند؛ اما روز بعد پایگاه خبری «نشنال اینترست» در گزارشی به این موضوع اشاره کرد و نوشت: «نزدیک شدن بیشتر به درگیری که بین ایران و اسرائیل وجود دارد، خلاف منافع کشورهای عربی است و دولت‌های حاشیه خلیج‌فارس، همانطور که بارها و بارها نشان داده‌اند، در مورد تحریک ایران محتاط بوده و خواهند بود. اجتناب از جنگ با ایران به نفع کشورهای عربی است و ایجاد همکاری‌های دفاعی می‌تواند ابزار مفیدی برای این منظور باشد. با این حال، این تنها ابزار موجود نیست. تقویت و همکاری نظامی به طور انحصاری می‌تواند نتیجه معکوس داشته باشد. ایالات متحده نباید صرفاً بر اقدامات نظامی، مانند بهبود پدافند هوایی تکیه کند؛ بلکه باید از مذاکرات ایران و امارات و ایران و عربستان سعودی به‌عنوان مسیری برای اصلاح امنیت منطقه استقبال و حمایت کند.»

رژیم صهیونیستی در بن‌بست

یادآوری این نکته ضروری است که از دهه ۹۰ میلادی، همواره مقامات صهیونیستی اعلام کرده‌اند که در صورت دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای به کشورمان حمله خواهند کرد؛ اما به مراتب با گذشت زمان، به دنیا ثابت شد رژیم موقت کودک‌کش، توان عملی کردن این تهدیدها را ندارد. در حال حاضر نیز با شکست پروژه عبری-عربی-غربی در فتنه مهسا امینی، بار دیگر گزینه نظامی، به منزله تنها راه حل مقابله با ایران از سوی کابینه افراطی نتانیاهو مطرح است که در به ثمر رساندن آن سعی می‌کند کشورهای دیگر را با خود همراه کند. همانطور که اشاره شد، کارشناسان معتقدند، خاورمیانه هیچ‌گاه با رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران متحد نمی‌شود، از سوی دیگر دلایل متعددی وجود دارد که همگی از ناتوانی این رژیم علیه ایران خبر می‌دهند. از همین منظر، می‌توان یادآور شد که مقامات اطلاعاتی رژیم صهیونیستی بارها اعلام کرده‌اند، مشکل اصلی این رژیم در حمله نظامی به ایران نیست؛ بلکه به مرحله بعد از حمله بر می‌گردد. ایران در منطقه پرچمدار محوری به نام «مقاومت» است. انصارالله یمن، حزب‌الله لبنان، گروه‌های مقاومت فلسطین و حشدالشعبی در عراق و سوریه جزء این محور هستند. از سوی دیگر، یکی از چالش‌های رژیم صهیونیستی فعال شدن عرب‌های ساکن در سرزمین‌های ۱۹۴۸ است. فلسطینی‌های این منطقه در جریان عملیات سیف‌القدس برای نخستین بار به رویارویی با اشغالگران دست زدند و این زنگ خطر را برای رژیم صهیونیستی به صدا درآورد. بنابراین، وجود تشکیلات قدرتمندی، چون محور مقاومت و نیز جنبش‌های اخیر در فلسطین، هر گونه احتمال مبنی بر همراهی کشورهای منطقه با رژیم صهیونیستی علیه ایران را به صفر نزدیک می‌کند.

پایان ارتش مردمی در سرزمین‌های اشغالی

افزون بر این مسائل، یکی از بحران‌های دیگر رژیم صهیونیستی در هرگونه نبرد گسترده، به ضعف‌های ارتش این رژیم بر می‌گردد. طی تحقیقاتی در رژیم صهیونیستی نشان داده شد، به طور عمده یهودیان تندرو حریدی و اتباع اتیوپیایی از خدمت سربازی فرار می‌کنند. فقط ۳۰ درصد فراریان از پادگان‌ها دستگیر شده و به سربازی اجباری بازگردانده می‌شوند. در کل فقط ۵۰ درصد جوانان صهیونیستی برای حضور در ارتش و سربازی اجباری تمایل دارند که همه اینها، یعنی آنچه در رژیم صهیونیستی «ارتش مردمی» خوانده می‌شود، پایان یافته است. همزمان فرماندهان ارتش نمی‌دانند با افزایش موارد خودکشی و گسترش مصرف مواد مخدر و آزار جنسی در میان سربازان، چگونه برخورد کنند! در تأیید این موضوع چندی پیش نیز یک مقام نظامی صهیونیست فاش کرد: «ما دارای حداقل تعداد نیروی نظامی در مواجهه با تهدیدات هستیم؛ تهدیداتی که پیچیده‌تر از چالش‌های هستند که ما در سال‌های اخیر با آن مواجه بوده‌ایم.» او در ادامه تصریح می‌کند: «اسرائیل ممکن است در آینده با یک نبرد سنگین همراه با چالش‌های داخلی روبه‌رو شود که در آن هر مبارزی ممکن است در خود احساس کمبود کند.»

بهره سخن

«جنگ با ایران، چیزی است که حتی نمی‌خواهم تصورش را بکنم»؛ این جمله‌ای است که «اران اتزیون» که سال‌ها در عالی‌ترین سطوح شورای امنیت رژیم صهیونیستی و وزارت خارجه این رژیم فعالیت کرده، در مصاحبه‌ای مفصل با نشریه «هاآرتص» درباره احتمال وقوع درگیری نظامی میان تل‌آویو و تهران گفته است. واقعیت این است که رژیم صهیونیستی به دلایل گوناگون آماده وارد شدن به درگیری گسترده با ایران نیست. مسئله دیگر مربوط به تشکیل ائتلاف منطقه‌ای رژیم صهیونیستی علیه ایران است. تل‌آویو به خوبی می‌داند که ایجاد چنین ائتلافی به معنای اعلان جنگ با تهران است؛ موضوعی که صهیونیست‌ها اصلاً در وضعیت کنونی به دنبال آن نیستند و نمی‌توانند پیامدهای آن را تحمل کنند؛ چرا که این جنگ کل منطقه را درگیر می‌کند و رژیم صهیونیستی را در برابر همه گروه‌های مقاومت قرار می‌دهد.

همچنین شاخص‌ها نشان می‌دهد، کشورهای عربی در صورت وقوع چنین جنگی دست کم بی‌طرف خواهند بود و منافع خود را برای دفاع از رژیم صهیونیستی به خطر نمی‌اندازند. این مسئله می‌تواند توافق‌های عادی‌سازی میان رژیم‌های عربی و تل‌آویو را نیز تحت تأثیر قرار دهد. بر همین اساس است که کارشناسان و محافل صهیونیستی بارها اعتراف کرده‌اند، تهدیدات این رژیم علیه ایران یا کل محور مقاومت اجراشدنی نیست.

جعفر قنادباشی کارشناس و تحلیلگر سیاست خارجی

ساختار شکسته رژیم صهیونیستی به زودی خرد می‌شود

کارشناس و تحلیلگر سیاست خارجی و مسائل منطقه گفت: «اسرائیل در این سال‌ها نتوانسته در جنگ‌های مختلف از دو روزه تا ۳۳ و ۵۱ روزه غزه با وسعت ۳۶ کیلومتر مربع را شکست دهد. حال اینکه غزه نسبت به مساحت ایران یک چهار هزارمین قسمت ایران به شمار می‌رود؛ بنابراین، روی کار آمدن آقای نتانیاهو و دست به کار شدن اسرائیل برای ارتباط‌گیری با کشورهای همسایه نشان‌دهنده نزدیک شدن بیش از پیش اسرائیل به شکست حتمی است.»

به گزارش صبح صادق، «جعفر قنادباشی» کارشناس و تحلیلگر سیاست خارجی و مسائل منطقه در زمینه تلاش‌های بی‌شمار رژیم صهیونیستی، به ویژه شخص نتانیاهو برای نزدیکی به کشورهای منطقه و فشار به ایران گفت: «اسرائیل در سال‌های اخیر به شدت تلاش کرده است به کشورهای منطقه، به ویژه کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نزدیک شود تا از این طریق بتواند به ایران نزدیک شده و به گمان خود تحرکات ایران علیه خود را رصد کند؛ به همین دلیل شاهد رفت و آمد سران این رژیم به امارات هستیم؛ به گونه‌ای که باب همکاری نظامی را با این کشور باز کرده‌اند.»

وی در ادامه بحث خاطرنشان کرد: «رژیم غاصب صهیونیستی در تلاش برای عادی‌سازی با بحرین و انجام فعالیت‌های اقتصادی و سفر رئیس جمهور اسرائیل به ترکیه به دنبال جلوگیری از نفوذ ایران در منطقه و گسترش فعالیت‌های ضد مردمی خود در منطقه هستند؛ به همین دلیل آنها نگران اعتراض‌های مردم منطقه نسبت به حضور خود در کشورهای مختلف هستند که البته از این موضوع بسیار صدمه خورده‌اند.»

وی در این باره گفت: «اسرائیل در منطقه راهی و جایی ندارد؛ به همین دلیل دنبال یارگیری‌هایی است که اتفاقا نمی‌تواند گره‌ای از کار این رژیم غاصب را باز کند. برای نمونه، صهیونیست‌ها به اقلیم کردستان که پرچم رژیم صهیونیستی در آنجا بالا می‌رود، وعده حمایت‌های مختلف داده‌اند؛ از جمله حمایت‌های رسانه‌ای و همراه کردن جهان با خود برای اعلام استقلال اقلیم کردستان.»

جعفر قنادباشی در این باره توضیح داد: «در حالی که عراق، ترکیه و ایران که گرداگرد اقلیم کردستان را گرفته‌اند، به شدت مخالف استقلال اقلیم کردستان هستند. بنابراین اسرائیل یارگیری الکی می‌کند. از سوی دیگر همراهی جمهوری آذربایجان و مستقر کردن پهپادها اتفاقاً نباید جزئی از موفقیت رژیم صهیونیستی یا دولت آذربایجان باشد؛ چرا که دو دولت دیکتاتور با هم همکاری می‌کنند که به نفع مردم منطقه نیست.»

وی خاطرنشان کرد: «از آنجایی که احتمال می‌رود درآینده بن‌سلمان به عنوان پادشاه عربستان انتخاب شود و چون سودای قدرت در سر دارد و به دنبال نشان دادن وجهه خوبی از خود در سطح بین‌الملل است، با وجود مخالفت‌های مردم عربستان بر آن است تا با رژیم صهیونیستی عادی‌سازی کند و رابطه خفا را در آشکارا به نمایش بگذارد تا شاید بتواند حمایت کشورهای مختلف را از همراهی با رژیم صهیونیستی از آن خود کند.»

کارشناس و تحلیلگر سیاست خارجی گفت: «رژیم صهیونیستی اصولاً به دولت‌های ضعیف غیر مردمی وعده کمک‌های جهانی می‌دهد، دولت‌هایی که عموماً پایگاه قوی مردمی ندارند، با رژیم صهیونیستی همراه شده‌اند که از جمله آنها می‌توان به شاه ایران اشاره کرد که پیش از پیروزی انقلاب در میدان فلسطین کنونی، سفارت اسرائیل بدون تابلو دایر بود و مردم از وجود این سفارتخانه خبر نداشتند تا زمانی که انقلاب به پیروزی رسید و مردم مطلع شدند و به جای آن سفارت منحوس، سفارت کنونی فلسطین دایر شد.»

جعفر قنادباشی معتقد است: «دولت اسرائیل و شخص آقای نتانیاهو در انفعال بزرگی به سر می‌برند؛ به گونه‌ای که مدام بین دولت با نیروهای مسلح کشمکش وجود دارد. نتانیاهو درباره موفقیت‌های دولت خود و رژیم صهیونیستی سال‌هاست بلوف می‌زند و بسیار دروغ می‌گوید؛ مانند دروغ معامله بزرگ قرن در زمان آقای ترامپ که به وسیله رسانه‌ها به دنبال آن بودند به افکار عمومی القا کنند که کار فلسطینی‌ها تمام شده و آنها به زودی به صحرای سینا و اردن نقل مکان داده می‌شوند.»

قنادباشی خاطرنشان کرد: «رژیم صهیونیستی در حال ورشکست شدن است؛ ضمن اینکه وارد هر کشوری که می‌شود و در آنجا حضور نظامی دارد و ختم به مسائل امنیتی می‌شود، اقتصاد آن کشور را به چالش می‌کشد؛ چرا که توریست‌ها نگران بمب‌گذاری علیه رژیم صهیونیستی در بحرین و امارات هستند؛ به همین دلیل درآمد صنعت توریسم این کشورها بعد از عادی‌سازی رابطه با رژیم صهیونیستی بسیار کم شده و ضربات اساسی به اقتصاد این کشورها وارد شده است.»

کارشناس و تحلیلگر سیاست خارجی گفت: «رژیم صهیونیستی در این سال‌ها نتوانسته در جنگ‌های مختلف از دو روزه تا ۳۳ و ۵۱ روزه، غزه با وسعت ۳۶ کیلومتر مربع را شکست دهد؛ این در حالی است که غزه نسبت به مساحت ایران یک چهار هزارمین قسمت ایران به شمار می‌رود؛ لذا روی کار آمدن آقای نتانیاهو و دست به کار شدن رژیم صهیونیستی برای ارتباط‌گیری با کشورهای همسایه نشان‌دهنده نزدیک شدن بیش از پیش رژیم صهیونیستی به شکست حتمی است و اینکه رژیم صهیونیستی در انفعال و ضعف کامل به سر می‌برد. به نوعی می‌توان گفت، نتانیاهو آچار شکسته رژیم صهیونیستی است که با دیدن به درد نخوری دولت‌های دیگر، مانند دولت آقای لاپید باز هم به سراغ این آچار شکسته رفته‌اند که با وجود فسادهای تأیید شده وی شاید بتوانند کاری علیه ایران صورت دهند؛ در حالی که به خوبی می‌دانند این آچار شکسته خرد می‌شود.»

انزوای بی سابقه

بررسی وضعیت رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد، روزهای سختی پیش روی رژیم صهیونیستی است. این وضعیت در موضوعات گوناگون قابل لمس و مشاهده است. از نظر سیاسی، رژیم صهیونیستی با تشکیل بدترین کابینه به شکل بی‌سابقه‌ای به سمت انزواگرایی می‌رود و در عین حال در داخل نیز کدهایی مبنی بر وجود اختلاف شدید بین جریان‌های سیاسی و مردم عادی وجود دارد. چندی پیش، نخست‌وزیر سابق این رژیم در نامه‌ای به وجود اختلاف در داخل این رژیم اعتراف کرد و خبر نابودی این رژیم را به همگان نوید داد؛ از این رو وضعیت این رژیم را می‌توان به فرد در حال احتضار نسبت داد که شرایط و علایم مرگ به خود گرفته است.

گزارش میدل‌ایست مانیتور: دموکرات‌ها ناراحت از انتخاب نتانیاهو

بسیاری در رژیم صهیونیستی به شدت از نخست‌وزیر جدید و کابینه‌اش عصبانی و نگران هستند. برخی به نشانه اعتراض به خیابان‌ها آمدند و برخی دیگر به دادگاه عالی شکایت کردند. برخی دیگر ترجیح دادند سرزمین‌های اشغالی را ترک کنند و می‌گویند رویکرد نتانیاهو می‌تواند سبب شود تا حمایت و پشتیبانی مردم کاهش یابد و رژیم صهیونیستی تضعیف شود. با پیروزی بنیامین نتانیاهو در انتخابات رژیم صهیونیستی، ضربه بزرگی به حزب دموکرات آمریکا وارد شد؛ زیرا علاقه‌مند بودند «یئیر لاپید» بار دیگر برای مقام نخست‌وزیری انتخاب شود. بنابراین، نتیجه انتخابات نشان داد دموکرات‌ها روی اسب بازنده قمار کردند. با وجود این، در حوزه نتیجه سیاسی میان لاپید و بنیامین نتانیاهو تفاوت زیادی وجود ندارد، جز حفظ وجهه‌ای که مدت‌هاست از این رژیم تبلیغ می‌شود. نتانیاهو که پادشاه رژیم صهیونیستی شناخته می‌شود (پیشتر شش بار نخست‌وزیر بوده)، در آمریکا و جاهای دیگر به دلیل گستاخی و مداخله در امور دیگران منفور است. وی همیشه سعی می‌کند نقش فروشنده‌ای را بازی کند که پول می‌گیرد، اما در ازای آن چیزی نمی‌دهد. چند ماه پیش کابینه لاپید با میانجی‌گری آمریکا با لبنان بر سر مرزهای دریایی برای حل موضوع ذخایر گاز در شرق مدیترانه به توافق دست یافت. در آن زمان نتانیاهو گفت، اگر نخست‌وزیر بود، بدون اعطای چیزی در ازای آن همه چیز را می‌گرفت. وی این توافق‌نامه را نوعی تسلیم در مقابل حزب‌الله دانست و تأکید کرد، اگر نخست‌وزیر شود، توافق جدید با لبنان را کنار می‌گذارد، همان‌گونه که درباره توافق‌نامه اسلو انجام داد. البته این بار رفتار نتانیاهو تنها متوجه فلسطینی‌ها و اعراب نیست. وی کابینه‌ای تشکیل داد که کمتر از یک باند متشکل از جنایتکاران نیست. بسیاری از تحلیلگران، کابینه وی را افراطی‌ترین کابینه راست افراطی در تاریخ رژیم صهیونیستی توصیف می‌کنند. بسیاری در این رژیم به شدت از نتانیاهو و کابینه‌اش عصبانی و نگران هستند. برخی به نشانه اعتراض به خیابان‌ها آمدند و برخی دیگر به دادگاه عالی شکایت کردند. برخی دیگر ترجیح دادند سرزمین‌های اشغالی را ترک کنند و معتقدند نتانیاهو رژیم صهیونیستی را به رژیمی منفور تبدیل کرده است. آنها تأکید می‌کنند رویکرد نتانیاهو می‌تواند سبب شود تا حمایت و پشتیبانی مردمی کاهش یابد و مشروعیت اسرائیل تضعیف شود. نشریه «تایمز» چاپ رژیم صهیونیستی در گزارشی نوشت: «وقتی تایم نایدز، سفیر آمریکا در اسرائیل در توئیتی تبریک خود را به نتانیاهو و کابینه جدیدش نوشت، از روابط مستحکم میان اسرائیل و آمریکا استقبال کرد، اما برخلاف گذشته بر ارزش‌های مشترک در روابط دو کشور تأکید نکرد. در این پیام نوشته شده، اسرائیل پیشتر حمایت آمریکا را از دست داده و از مدل و ارزش‌های واشنگتن فاصله گرفته است.» نتانیاهو به طور نظام‌مند در حوزه‌های ایدئولوژیک، قضایی، پارلمانی، نظامی، امنیتی، روابط خارجی، اقتصادی و اجتماعی در حال تضعیف رژیم صهیونیستی است و برای اجرای برنامه‌های افراطی خود مجبور شد قانون اساسی را تغییر دهد؛ این ضربه‌ای جدی به مفهوم قانون وارد کرد. کسانی که از رژیم صهیونیستی متنفر هستند، باید آرامش داشته باشند و از تماشای صحنه‌ها لذت ببرند؛ زیرا بنیامین نتانیاهو تمام ستون‌های معبد رژیم صهیونیستی را ویران می‌کند.

وی همان فردی است که چند ماه پیش مدعی شد تنها خودش می‌تواند امنیت رژیم صهیونیستی را در برابر دشمنان داخلی و خارجی تضمین کند؛ اما در واقع همان کسی است که بسیاری از سران اسرائیل هشدار داده‌اند با دامن زدن به اختلافات داخلی و از دست دادن حمایت‌های خارجی، زمینه نابودی و انحطاط اسرائیل را فراهم می‌کند.

نتانیاهو عامل نفرت جهانی و انحطاط رژیم صهیونیستی

با پیروزی بنیامین نتانیاهو در انتخابات اخیر رژیم صهیونیستی، یکی از افراطی‌ترین کابینه‌های تاریخ این رژیم تشکیل شد. جریان راست افراطی به ریاست «بتصلائل اسموطریچ» و «ایتامار بن گویر» ۱۴ کرسی کسب کرد و نقشی پر رنگ در کسب قدرت مجدد نتانیاهو داشت. نکته کلیدی در کابینه جدید رژیم صهیونیستی واگذاری وزارت امنیت داخلی و وزارت «توسعه نقب و جلیل» به بن‌گویر (سیاست مدار ضد عرب) و تعیین سیاست‌های امنیتی کرانه باختری به دست اسموطریچ بود. واگذاری این پست‌ها به دو چهره افراطی کابینه به معنای افزایش تنش و شکاف عرب-صهیونیست در سرزمین‌های اشغالی و حرکت تدریجی جامعه عرب‌های داخل خط سبز، کرانه باختری و نوار غزه به سمت انتفاضه سوم است. اقدام اخیر بن گویر در یورش به مسجدالاقصی و محکومیت بین‌المللی آن نشان‌دهنده ایجاد فرصتی بی‌بدیل برای محور مقاومت در راستای محکومیت حقوقی، رسانه‌ای و اخلاقی کابینه جدید رژیم صهیونیستی در مجامع بین‌المللی و افکار عمومی جهان است.

«ایتامار بن‌گویر» وزیر فاشیست و تندروی کابینه نتانیاهو با عبور از خط قرمز مسلمانان و جامعه جهانی، حدود یک ربع در محوطه مسجدالاقصی حاضر شد و به حریم این مکان مقدس اهانت کرد.

«ناصر کنعانی» سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با محکومیت هتک حرمت مسجدالاقصی به وسیله عضو کابینه نژادپرست رژیم صهیونیستی گفت: «هر گونه هتک حرمت مکان‌های مقدس فلسطین مصداق نقض مقررات بین‌المللی و توهین به ارزش‌ها و مقدسات مسلمانان جهان است و با واکنش ملت‌های مسلمان مواجه خواهد شد.» وی افزود: «بیت‌المقدس یکپارچه، پایتخت همیشگی و ابدی کشور فلسطین است و هرگونه هتک حرمت مکان‌های مقدس فلسطین از جمله مسجدالاقصی مصداق نقض مقررات بین‌المللی و توهین به ارزش‌ها و مقدسات مسلمانان جهان است.» پس از این اقدام تحریک‌آمیز، چین و امارات برای ارجاع موضوع به شورای امنیت سازمان ملل متحد درخواست تشکیل جلسه دادند. آمریکا، اتحادیه اروپا و اتحادیه عرب نیز واکنش‌های مشابهی نشان دادند و این اقدام تحریک‌آمیز وزیر امنیت داخلی رژیم صهیونیستی را محکوم کردند. محکومیت سراسری تل‌آویو، آن هم در روزهای ابتدایی تشکیل کابینه نتانیاهو نوید موقعیتی جدید برای تل‌آویو در محیط بین‌المللی را می‌دهد. در فضای جدید رسانه‌های وابسته به محور مقاومت با همراهی جریان‌های تجدید نظرطلب در نظام بین‌الملل می‌توانند با هدف قرار دادن روند نژادپرستی و عرب‌ستیزی در سرزمین‌های اشغالی، کابینه نتانیاهو را در سازمان‌های بین‌المللی و رسانه‌های جریان اصلی آپارتاید معرفی کنند. در ماجرای تعرض بن گویر به مسجدالاقصی واکنش دولت‌هایی، همچون پادشاهی سعودی و امارات متحده عربی بسیار تعجب‌برانگیز بود. شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج‌فارس که خود پیش‌قراول عادی‌سازی روابط با رژیم آپارتاید صهیونیستی بودند، با اتخاذ مواضع ریاکارانه تعرض بن گویر به مسجدالاقصی را محکوم کردند. لایحه الحاق کامل کرانه باختری به کنست (مجلس رژیم صهیونیستی) آن هم در زمانی که ایتامار بن گویر مسئولیت وزارت امنیت داخلی و اسموطریچ امور کرانه باختری را برعهده دارد، نشان‌دهنده بی‌فایده بودن طرح سازمان ملل متحد و طرح اسلو برای توقف تجاوزی‌گری صهیونیست‌هاست. با توجه به اظهارات مقامات راست‌گرا در کابینه «بی بی» به نظر می‌آید هدف غایی آنها تبدیل قدس به پایتختی یهودی برای رژیم صهیونیستی است. در چنین وضعیتی، لازم است امت اسلامی با عبور از دولت‌های محافظه‌کار خود واکنشی جدی در برابر این طرح صهیونیستی نشان دهند و جلوی اشغال کامل نخستین قبله محمدی را بگیرند. بی‌شک، تشدید پاسخ از سوی جهان اسلام می‌تواند همچون سدی محکم در برابر روند عادی‌سازی روابط با رژیم اشغالگر قدس عمل کند. طرح الحاق کامل کرانه باختری به رژیم صهیونیستی نه تنها عبور از خط قرمز جهان اسلام، بلکه زیر پا گذاشتن تمامی قوانین و توافقات بین‌المللی از سال ۱۹۴۸ تاکنون است. در محیط بین‌المللی «بیت‌المقدس» شهری بین‌المللی شناخته می‌شود که برای پیروان سه دین ابراهیمی «یهودیت»، «مسیحیت» و «اسلام» تقدس دارد. تداوم تعرض صهیونیست‌ها و حرکت به سمت یهودی‌سازی قدس نه تنها توهینی علیه مسلمانان است؛ بلکه زیر پا گذاشتن حقوق مسیحیان جهان نیز به شمار می‌رود.

باتلاقی برای زنان

نگاهی به وضعیت زنان در سرزمین‌های اشغالی

در ماه‌های اخیر، رسانه‌های وابسته به محور صهیونیستی تلاش کردند با رمز «زن، زندگی، آزادی» جمهوری اسلامی ایران را به چالش بکشانند و نظام اسلامی را به بدرفتاری با زنان متهم کنند. توجه به رویکرد صهیونیست‌ها نشان می‌دهد، آنها زن را به منزله قشر فرهیخته‌ای که می‌تواند به موفقیت‌های بالای علمی و معنوی برسد، قبول ندارند و تنها از دریچه مادی و کالایی به زن می‌نگرند. همین تفکر باعث شد با در پیش گرفتن پروپاگاندای رسانه‌ای و دادن آدرس غلط به جامعه بین‌المللی، جمهوری اسلامی از مقام کمیسیون زن بیرون گذاشته شود. موضوعی که ارزش و اعتبار نهادهای بین‌المللی را به شدت زیر سؤال برد؛ اما بررسی واقعیت جایگاه زنان در رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد، خشونت علیه زنان در سرزمین‌های اشغالی مسئله‌ای قدیمی و به نوعی پیش پا افتاده است. بر اساس اطلاعات منتشر شده، در بین نظامیان بیشترین تجاوز به زنان صورت گرفته است. طبق گزارشی که رسانه‌های عبری برای سال ۲۰۲۲ منتشر کردند، میزان تجاوز جنسی به سربازان و نظامیان زن از سال ۲۰۲۰ تاکنون به شکل قابل توجهی افزایش پیدا کرده است.

همچنین، تاکنون ۱۵۰۰ مورد تجاوز جنسی به زنان در ارتش رژیم صهیونیستی گزارش شده که تنها به ۳۱ مورد رسیدگی شده است؛ ضمن اینکه بیشتر این خشونت‌های جنسی فاش نشده و به مرحله شکایت نیز نمی‌رسد. همین مسئله موجب افزایش ابتلا به مواد مخدر و مشروبات الکلی در میان سربازان زن و در نهایت خودکشی آنها شده است.

اما «زن‌آزاری» در اراضی اشغالی تنها به ارتش صهیونیستی منحصر نیست؛ بلکه سالانه ده‌ها زن صهیونیستی با ابزار و انگیزه‌های گوناگون به قتل می‌رسند و آمارها نشان می‌دهد، رژیم صهیونیستی در کشتن زنان کارنامه سیاهی دارد.

انجمن «لابی زنان در اسرائیل» با انتشار گزارشی اعلام کرد، قتل زنان صهیونیستی در سال ۲۰۲۲ در مقایسه با ۲۰۲۱ بیش از ۵۰ درصد افزایش یافته است. بر اساس این گزارش، تنها در سال ۲۰۲۲، ۲۴ زن عامدانه به قتل رسیدند. البته این آمار شامل نظامیان زن یا کسانی نمی‌شود که با مرگ طبیعی یا تصادف و... جان خود را از دست داده‌اند. این درحالی است که پرونده‌های قبلی مربوط به قتل زنان صهیونیستی همچنان باز بوده و تحقیقات در این زمینه ادامه دارد.

انجمن لابی زنان در رژیم صهیونیستی با انتشار مطلبی در وبگاه خود نوشت، سالانه بیش از ۲۰۰ هزار زن اسرائیلی قربانی خشونت می‌شوند و تنها یک چهارم از این جنایت‌ها گزارش می‌شود. همچنین، به طور متوسط سالانه ۲۰ زن به دلیل جنسیت خود به قتل می‌رسند و اطلاعات نشان می‌دهد، بیش از نیمی از این زن‌ها به دست آشنایان و نزدیکان‌شان کشته می‌شوند. در همین زمینه، وبگاه عبری «آی ۲۴ نیوز» به نقل از «شالوا ویل» محقق دانشکده آموزشی در دانشگاه عبری اعلام کرد: «بیشتر موارد قتل زنان اسرائیلی مربوط به اختلافات زناشویی و خانوادگی است، اما مواردی نیز وجود دارد که مادران به دست فرزندان‌شان به قتل می‌رسند. با کشتن یک زن کل خانواده نابود می‌شود، ما باید خشونت را متوقف و با این پدیده وحشتناک مبارزه کنیم.»

در ماه ژوئن ۲۰۲۲، پس از اینکه چهار زن طی دو هفته به قتل رسیدند، انجمن‌های زنان اسرائیلی تظاهرات‌های اعتراض‌آمیزی برگزار و اعلام کردند، اسرائیل در وضعیت اضطراری قرار دارد و باید مبارزه با خشونت علیه زنان را در اولویت قرار دهد. آنها همچنین به عملکرد کابینه وقت رژیم صهیونیستی به ریاست «یائیر لاپید»، درباره حقوق زنان اعتراض کرده و خواستار اتخاذ تدابیر جدی در این زمینه شدند.

انجمن‌های زنان اسرائیلی در بیانیه‌ای مشترک تأکید کردند، خشونت علیه زنان یک معضل اجتماعی گسترده بوده که همه اقشار اجتماعی و اقتصادی را هدف قرار می‌دهد و مقامات باید به مسئولیت خود در این زمینه عمل کنند. بر اساس این گزارش، کابینه‌های مختلف رژیم صهیونیستی سال‌هاست که تلاش دارند برای بهبود وجهه خود، پدیده «زن‌کشی» را ریشه‌کن کنند؛ اما برنامه‌هایی که به این منظور طراحی می‌شود، اغلب به دلیل تخصیص ندادن بودجه کافی لغو می‌شوند. حتی مرکز تحقیقات و اطلاعات کنست به نبود یک سازمان ویژه برای بررسی و حل معضل بزرگ «زن‌کشی» در رژیم صهیونیستی اشاره می‌کند.

از جمله نمونه‌های بارز قتل زنان صهیونیستی می‌توان به گزارش روزنامه «هاآرتص» اشاره کرد که در آگوست گذشته منتشر شد. در آن زمان جسد زنی ۲۷ ساله به نام «النا گرنبرگ» اهل شهرک ریشون لتسیون در مزرعه‌ای نزدیک منطقه رحوفرت پیدا شد که علایم خشونت روی بدن او پیدا بود و مشخص شد به دست یک مرد بیست و چند ساله به قتل رسیده بود. این روزنامه در گزارشی دیگر به ماجرای قتل دختر ۲۴ ساله‌ای به نام «سابیر ناحوم» اشاره کرد که حدود یک ماه قبل از پیدا شدن جسدش، ناپدید شده بود و بعدها مشخص شد مورد آزار و اذیت شوهر سابق خود قرار گرفته و سپس به قتل رسیده است.

مورد بعدی مربوط به قتل زنی ۶۱ ساله به دست شوهرش است که در فوریه ۲۰۲۲ به قتل رسیده و آثار کبودی روی بدنش پیدا بود. افزون بر آن، گزارش منابع عبری نشان می‌دهد در سال ۲۰۲۲ تعداد زنانی که به دلیل خشونت، تحت درمان‌های پزشکی و روانی قرار گرفته‌اند، حدود ۴۰ درصد افزایش یافته است. همچنین در سالی که گذشت، بیش از ۱۶۰ زن اسرائیلی در اثر خشونت‌های جنسی و خانوادگی در بیمارستان بستری شده‌اند. نهادهای دفاع از حقوق زنان گزارش می‌دهند که بیش از یک میلیون زن و کودک که یک هشتم جامعه صهیونیست‌ها را تشکیل می‌دهند، قربانی خشونت با ابزارهای مختلف هستند و افزون بر زنان، نیم میلیون کودک صهیونیستی نیز از خشونت خانگی رنج می‌برند.

همچنین بیشتر زنانی که به دلیل جنسیت خود قربانی خشونت می‌شوند، زیر ۳۰ سال و شمار قابل توجهی از آنها نوجوان هستند.

این وضعیت به ویژه طی یک دهه گذشته تشدید شده و همه ساله کمپین‌های اعتراضی در محکومیت خشونت علیه زنان در فلسطین اشغالی به راه می‌افتد. البته محققان مؤسسات حقوق بشری تأکید می‌کنند، در بیشتر موارد خشونت علیه زنان در سایه سکوت مقامات و نهادهای مربوطه صهیونیستی انجام می‌گیرد و سران این رژیم در وزارتخانه‌ها و نهادهای ذی‌ربط از افشای آمار واقعی قربانیان خشونت ضد زنان خودداری می‌کنند.

دبیر گروه پرونده: اکبر معصومی
مصاحبه و گزارش: انسیه ربیعی

تقویم انقلاب

بیکاری، معضلی بزرگ

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

با یورش رژیم بعثی صدام به ایران، مهاجرت جمعیت عظیم جنگ‌زدگان از شهرهای مورد حمله، بسیاری از بیکاران را به شهرهای بزرگ، از جمله تهران کشانده بود؛ یکی از دغدغه‌های دولت شهید رجایی بود. وزیر کار وقت در تاریخ ۱۳۵۹/۹/۴ در پاسخ به پرسش یکی از خبرنگاران درباره اینکه «تاکنون آمار گوناگونی درباره بیکاران کشور ارائه شده و حتی تعداد آنها را ۳ میلیون نفر اعلام کرده‌اند» گفت: «آماری که تاکنون در اختیار من قرار داده‌اند، شامل یک‌سری بیکاری علنی و بیکاری پنهان است. آماری که در مورد بیکاری به من داده‌اند، به طور کلی شامل ۵۰۰ هزار نفر است که البته این آمار قبل از جنگ بوده و طبیعی است که بعد از جنگ به علت مسائل مربوط به جنگ بیکاری جدیدی اضافه شده است. بسیاری از کارخانه‌ها در خوزستان بمباران و تعدادی از کارخانه‌ها تعطیل شده است.» با رواج بیکاری، شهرها چهره جدیدی پیدا کرده بود؛ چرا که بسیاری از بیکاران برای امرار معاش و کسب درآمد روزانه دست‌فروشی می‌کردند. تعداد دست‌فروشان در آن وضعیت، روز به روز بیشتر می‌شد تا جایی که در خیابان‌های اصلی تهران کمتر پیاده‌رویی مشاهده می‌شد که به تصرف دست‌فروشان در نیامده باشد. دست‌فروشان هر کالایی را می‌فروختند؛ سپس رفته‌رفته مقدار اجناس بیشتر می‌شد تا آنجا که بردن آنها به خانه در هنگام شب امکان‌پذیر نبود. بنابراین، اجناس را در صندوقی سنگین قرار می‌دادند، درش را قفل می‌زدند، بعد صندوق را به جایی زنجیر می‌کردند یا جوش می‌دادند. در گام بعد دست‌فروش‌ها برای خود سر پناهی ساختند، سرپناهی که روزها آنها را از آفتاب و برف و باران در امان نگاه می‌داشت و در شب محل نگهداری اجناس‌شان بود. این سرپناه‌ها، رفته‌رفته تغییر کردند و به دکه تبدیل شدند. کم کم عده‌ای پیدا شدند که دکه خرید و فروش می‌کردند یا حتی آن را اجاره می‌دادند. به این ترتیب، پای کسانی به میدان باز شد که بیکار نبودند و با خرید و فروش و اجاره دکه پول به جیب می‌زدند، تعداد دکه‌داران روز به روز بیشتر می‌شد و گاه در یک خیابان چندین دکه کنار یکدیگر قرار می‌گرفتند. اینجا بود که شهرداری وارد عمل شد و می‌خواست دکه‌ها را جمع کند. این حرکت شهرداری اعتراض دکه‌داران را به دنبال داشت؛ در نتیجه دکه‌داری به یکی از مسائل روز تهران تبدیل شد. در این زمینه شهرداری تهران اطلاعیه‌ای صادر کرد و در مصاحبه‌ای گفت: «در شرایط فعلی ما از ادامه کار دست‌فروشان جلوگیری نخواهم کرد؛ ولی اجازه نمی‌دهیم که دکه ساخته شود؛ زیرا این دکه‌ها بعداً دارای سرقفلی می‌شود و صاحبان آنها خود را صاحب حق خواهند دانست.» گفتنی است، وزارت کار و دیگر دستگاه‌های دولتی در زمان جنگ درگیر چنین معضلاتی بودند که ناشی از جنگ و بیکاری و سوءاستفاده‌ها بود؛ به ویژه آنکه جریان دکه‌داران در سال ۶۰ با گروهک‌های تروریستی منافقین پیوند خورده بود و آنها در مسائل خاص امنیتی و رد و بدل کردن و اخبار و جابه‌جایی سلاح و تجهیزات و غیره نقش ایفا کردند که خودش ماجرای دیگری دارد و به طور جداگانه بحث خواهیم داشت.

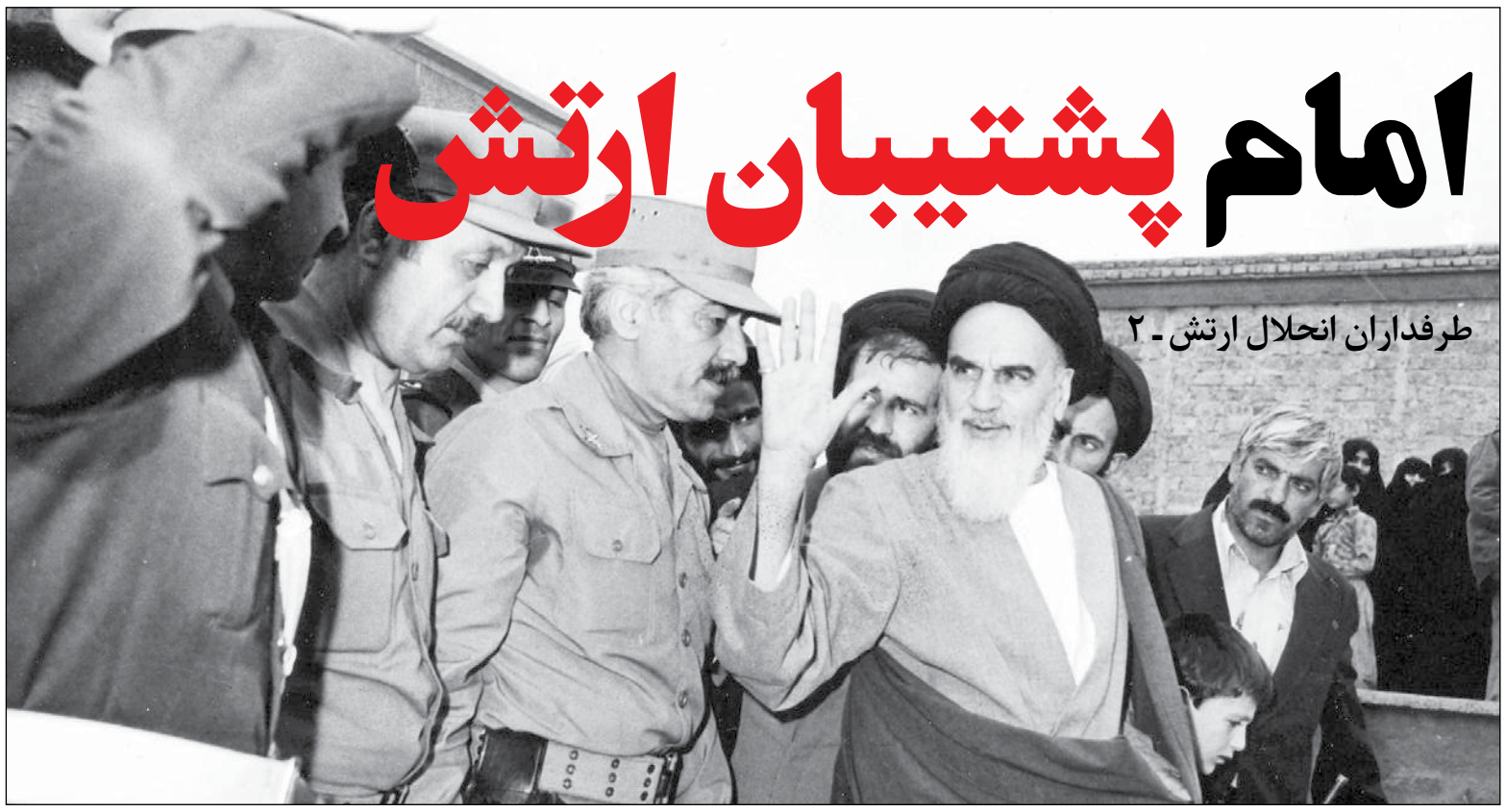

امام پشتیبان ارتش

طرفداران انحلال ارتش ـ ۲

مهدی سعیدی
دبیر گروه تاریخ

در شماره پیشین به ماجرای دفاع و حمایت حضرت امام(ره) از حفظ ارتش و تلاش سازمان مجاهدین خلق برای انحلال آن سخن گفتیم؛ اما نکته‌ای که باید توجه داشت، این است که ماجرا به سازمان منحصر نمی‌شد و گروهک‌های دیگری نیز بودند که بر طبل انحلال ارتش می‌کوبیدند و از شکل دادن به ارتشی نوین سخن می‌گفتند.

تشکیل «ارتش خلقی» پیش از انقلاب از شعارهای چریک‌های فدایی خلق بود که در روز ۲۵ بهمن ۱۳۵۷ هم دو عضو این سازمان در مصاحبه‌ای مطبوعاتی تکرار کردند و درخواست‌شان این بود که کلیه فرماندهان سابق ارتش باید در دادگاه خلق محاکمه شوند و ارتشی متشکل از توده مردم و کارگران و زحمت‌کشان تشکیل شود. ارتش دستخوش تصفیه و پاکسازی شد و ۶۵ فرمانده ارتش بازنشسته شدند که در بین آنها شش ارتشبد (از جمله قره‌باغی، ازهاری، طوفانیان و فردوست)، ۴۴ سپهبد (از جمله جهانبانی، ناصرمقدم، کامیابی‌پور و...) سه سرلشکر (یوسف هاشمی، حبیب‌الله خامنه‌ای، کیومرث خرمی) و ۱۳ سرتیپ (از جمله محققی، تهرانچی و اشعری) دیده می‌شد. دو هفته پس از انقلاب نوبت به ۳۸ سرلشکر و ۱۷ سرتیپ رسید که بازنشسته شوند، اما اینها طیف چپ را راضی نمی‌کرد؛ در همان روزهایی که حکم بازنشستگی امرای ارتش در ستون‌های روزنامه‌ها چاپ و در ارتش دست به دست می‌شد، مسعود رجوی انحلال «نظام ارتش مزدور و پس مانده شاه» و تجدید سازمان آن را برای «تکمیل انقلاب» ضروری دانسته و خطاب به نخست‌وزیر دولت موقت می‌گوید: «آقای بازرگان، اگر مسئله ارتش حل نشود، شما مسئول کشتارهای آینده خواهید بود.»

چریک‌های فدایی خلق با آنچه استفاده از تجربیات رفقای ویتنامی خود می‌خواندند، خواستار انحلال ارتش و تشکیل ارتشی بودند که استخوان‌بندی آن را کارگران و دهقانان تشکیل می‌دهند و مهم‌ترین عناصر طبقات انقلابی را در خود جای می‌دهد. ارتشی که به ادعای آنان فرزند خلق است و خلق از هیچ‌گونه کمک و پشتیبانی نسبت به آن فروگذار نمی‌کند.

«پیکار در راه آزادی طبقه کارگر» دیگر سازمان مارکسیستی است که در بیانیه‌ای در دوم فروردین ۱۳۵۸ خود می‌نویسد: «دولت انقلابی با در هم شکستن ماشین دولتی ضدانقلاب مستقر می‌شود. دستگاه‌های نظامی، پلیسی و جاسوسی ارتجاع نمی‌تواند به خدمت انقلاب درآیند. ابزارها، پایگاه‌های امپریالیسم و نوکران بومی‌شان است. انقلاب نیروهای مسلح انقلابی خاص خود می‌خواهد این نیرو در برگیرنده مردم مسلح است و ارتش خلق است. ارتش شاهنشاهی که طی قریب ۳۰ سال توسط مستشاران آمریکایی هدایت و تربیت شده و امرا و سران و مهره‌های مهم آن سرسپردگان بیگانه هستند، نمی‌توانند یک شبه به ارتش ملی و انقلابی بدل شوند... نوع برخورد با ارتش بیانگر این است که یک مشی آیا انقلابی است یا لیبرال و محافظه‌کارانه. برخورد دولت فعلی نوع برخورد لیبرالی و غیر انقلابی است، چرا که بقای ارتش ارتجاعی را تضمین می‌نماید.»

توجه داشته باشیم که این اظهارات در حالی صورت می‌گرفت که هنوز سپاه پاسدارانی نیز شکل نگرفته بود و عملاً با انحلال ارتش، انقلاب نوپای ملت ایران در برابر هجمه بیگانگان و ایادی داخلی آنان بی‌پناه می‌ماند و به سادگی مرزهای کشور و استقلال و امنیت سرزمینی در برابر تعرضات بی‌دفاع می‌ماند.

همچنین از آنجا که اعضای این گروه‌ها و سازمان‌ها همگی از سالیان گذشته مسلح بوده و در فرصت بحران‌زده انقلاب، پادگان‌ها را تخلیه کرده بودند، در نتیجه آنچه از دل شکل‌گیری ارتش خلقی بیرون می‌آمد، ارتشی بود که ارکان آن را همین گروهک‌ها تشکیل داده و اداره آن در دست آنان بود. به واقع، انحلال ارتش نه با هدف نگرانی از حفظ قدرت در دست ایادی رژیم پهلوی، که با هدف میدان‌داری این جریان‌ها در کنترل ارتش بود. ارتشی که هرچند نام مزورانه «ارتش خلقی» را بر آن می‌گذاشتند، اما به واقع ارتشی بود که به مثابه بازوی مسلح گروهک‌های چپ بود و در بزنگاه به مثابه قدرتی برای سرکوب امام و انقلابیون و ملت عمل می‌کرد!

انتقادات چپی‌ها از ارتش پس از یک سال همچنان ادامه داشت. در سالگرد واقعه سیاهکل در ۱۹ بهمن ۱۳۵۸ «اشرف دهقانی» از برجسته‌ترین اعضای چریک‌های فدایی خلق در میتینگی همچنان بر دولت بازرگان می‌تاخت که آن زمان سه ماه از استعفایش می‌گذشت: «آنها ارتش ضد خلقی و مزدور شاهنشاهی را فوری سر و سامان دادند و برای یورش به خلق آماده‌اش کردند. اسمش را هم گذاشتند ارتش جمهوری اسلامی!» شعارها طنین‌انداز شد: «ارتش آمریکایی نابود باید گردد.» در میان شعارهای میتینگ چریک‌های فدایی یک شعار چند بار تکرار شد: «مرگش باد، مرگش باد!» مخاطب شعار مصطفی چمران، وزیر دفاع دولت بازرگان بود که پس از دولت موقت هم در این سمت ماند و اشرف دهقانی در آن میتینگ به شدت به او حمله کرد: «آمدند تیمسارهای شاه خائن را کردند فرمانده قوا، وزیر دفاع، فرمانده نیروی دریایی، استاندار فلان جا. اغلب کارمندان سطح بالا را می‌بینیم که هر یک به نحوی وابسته به نیروهای خارجی، یعنی امپریالیست‌ها هستند. مثلاً این آقای چمران (مرگش باد! مرگ بر چمران) مرگ بر چمران! چمران را اول کردند معاون نخست‌وزیر. بعد آمد کردستان را سرکوب کرد و به پاس این آدم‌کشی این بار او را کردند وزیر دفاع... راستی، او این سال‌ها که در ایران نبود، کجا بود؟ بسیاری می‌دانند در خدمت اربابان امپریالیستش بود.» از آن میتینگ تا درگیری چریک‌های فدایی با نظام و ارتش راه درازی طی نشد. تعبیر مرحوم هاشمی‌رفسنجانی در اینجا می‌تواند بجا باشد: «کسی یک ذرّه انصاف داشته باشد می‌تواند به این باور جدی برسد که حضرت امام ارتش را احیا کرد.»

دهلیز

ماشین سرکوب

نگاهی به دلایل سقوط رژیم دیکتاتوری پهلوی

هنگامی که پس از ماه‌ها ناآرامی، رژیم پهلوی در سراشیبی سقوط قرار گرفته و انقلابیون نظام سیاسی دیگری را بر بنیانی نوین پی افکندند، پیرامون ریشه‌ها، روند و دلایل سقوط حکومت پهلوی اظهارنظر و تحلیل و ارزیابی‌های فراوان و مفصلی از جانب افراد، گروه‌ها و محافل گوناگون سیاسی، اجتماعی و مطبوعات ابراز شد که هر یک با آوردن برخی زوایای پیدا و پنهانی که مجموعه حکومت را شکل می‌داد و نیز عوامل مؤثری که به انحای گوناگون در این مجموعه دخیل بودند، به ریشه‌یابی و واکاوی عوامل و دلایلی برآمدند که توانست به تدریج رژیم پهلوی را به نیستی بکشاند. «ساواک» از جمله مهم‌ترین سازمان‌های وابسته به حکومت بود که در بسیاری از منابع موجود و نیز آسیب‌شناسی‌های ارائه شده، عملکرد آن در سالیان طولانی فعالیت، در ردیف نخستین عوامل سقوط پهلوی آورده شده است.

بسیاری بر این باور بودند که متوقف نشدن حیطه و حوزه فعالیت ساواک در چارچوب‌های قانونی، هر چند در کوتاه‌مدت به ظاهر در تحکیم موقعیت رژیم پهلوی مفید بود، اما در درازمدت دامنه مخالفت‌های عمومی را گسترش داد و در نهایت خود به عامل مهمی در توسعه کمی و کیفی مخالفت‌ها و نارضایتی‌های عمومی تبدیل شد.

در این زمینه «مظفر شاهدی» نویسنده کتاب «ساواک» می‌نویسد: «منوچهر هاشمی مدیرکل اداره کل هشتم ساواک، این سازمان را سرزنش می‌کند که هیچ‌گاه درباره خطری که از ناحیه روحانیون و علما موجودیت رژیم را تهدید می‌کرد، به مطالعه و بررسی فراگیر و کارشناسانه نپرداخت و به گونه‌ای توهم‌آمیز بر این تصور کودکانه باقی ماند که این گروه‌ها فاقد هرگونه امکان رویارویی جدی با حکومت هستند. عیسی پژمان از مدیران ساواک که مدتی هم نمایندگی ساواک را در عراق رهبری می‌کرد، بر این باور است که اساساً ساواک هیچ‌گاه به شناختی منطقی، دقیق و عمیق از سمت و سوی اصلی مخالفت‌ها با رژیم پهلوی نرسید و به تبع نظام حکومتی مستبد که تصور می‌کرد مخالفان اندک حکومت هم عمدتاً کمونیست بوده و هیچ پیوندی بین آنان با جامعه ایرانی وجود ندارد، بی‌محابا به سرکوب خود ادامه داد و هنگامی که ناآرامی‌های دوران انقلاب آغاز شد، این سازمان نظیر دیگر بخش‌های حکومت غافلگیر و سردرگم بود. امیر طاهری سردبیر پیشین روزنامه کیهان (در دوران پهلوی) نیز تصریح می‌کند که ساواک نظیر دیگر ارکان حاکمیت، بر خلاف آنچه ظاهر امر نشان می‌داد، سازمانی ناکارآمد، سطحی‌نگر و فاقد هرگونه پتانسیل لازم برای برخورد با حوادث و رخدادهای عظیم و غیرقابل پیش‌بینی بود و بسیاری از مدیران و کارکنان آن بی‌سواد، کم‌تجربه و فاقد صلاحیت لازم برای فعالیت در سازمانی با عنوان و وظایف اطلاعاتی و امنیتی بودند.»

حافظه

قتل‌عام زنان

مروری بر جنایت غرب علیه زنان

در اواخر قرن نوزدهم، ایتالیا سودای دسترسی به شمال آفریقا و سواحل لیبی را در سر می‌پروراند. در همین راستا، در سال ۱۸۸۰ میلادی مانورهای دیپلماتیک متعددی را شروع کرد و قراردادی را با انگلستان، اتریش و مجارستان به امضا رساند. در سال ۱۹۰۴، توافق محرمانه‌ای بین فرانسه و ایتالیا انجام شد. فرانسه به دنبال تسلط بر مراکش بود و لیبی نیز به ایتالیا سپرده شد. در سال‌های ۱۹۱۱ و ۱۹۱۲، ایتالیا سیرنایکا و طرابلس را از چنگ امپراتوری عثمانی درآورد.

وقتی که موسولینی، آن قهرمان پوشالی، در نقش رهبر ایتالیا در اکتبر ۱۹۲۲ میلادی حکومت را به دست گرفت، دوران سیاه و تلخ تاریخ کشور لیبی آغاز شد. فاشیست‌ها قصد بازگرداندن باقی مانده امپراتوری روم را داشتند.

یکی از حوادث تلخ در حمله به روستای «الکفره» رقم خورد. هنگامی که ایتالیایی‌ها در ژانویه ۱۹۳۱ میلادی، به «الکفره» وارد شدند، به جز پیرمردان و زنان و کودکان کس دیگری را نیافتند. در روستاهای این ناحیه سه روز تمام مردم را به گلوله بستند. جنایات آنها شامل قتل و غارت و تمتع از زنان و کشتن آنان، از بین بردن پیرمردان و کودکان، به آتش کشیدن خانه‌ها و مزارع و هتک حرمت مساجد و زیر پا نهادن صحیفه قرآن می‌شد. یکی از شاهدان جنگ «الکفره» فجایع ایتالیایی‌ها را این طور بیان کرده است:

«وقتی وارد الکفره شدند جز پیرمردان و افراد ناتوان و زنان و کودکان کس دیگری نیافتند. آنها به اطراف پراکنده شدند، و وارد روستای «التاج» شدند. حرمت را زیر پا نهادند و اموال را غارت کردند. پیرمردان و کودکان را چون گوسفندان سر بریدند، و به زنان تجاوز کردند، طوری که مو بر بدن انسان راست می‌شد! شکم زنان حامله را شکافتند. بسیاری از زنان در دفاع از نوامیس خود کشته شدند. سپس وارد مساجد شدند و میگساری کردند و عدّه‌ای از زنان را آوردند و به آنان گفتند: بین مرگ، خوردن مشروب و تن دادن به فحشا یکی را انتخاب کنند. همه نسخه‌های قرآن و کتاب‌های شرعی را که در زاویه روستای التاج بود، پاره کردند و در اصطبل‌ها به زیر سم اسبان و استران ریختند. از فجیع‌ترین جنایات ایتالیایی‌ها ربودن زنان شرافتمند بود.»

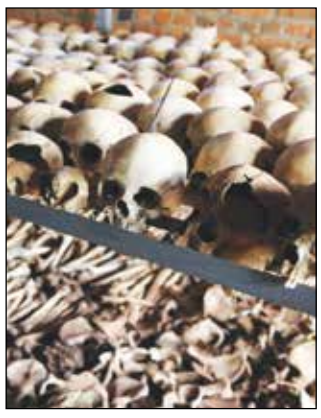

محور مسئولیت‌پذیری و انسان‌سازی

بازمعرفی تطبیقی نقش و جایگاه زن و خانواده در جامعه اسلامی و غربی

منیر جمالی
کارشناسی‌ارشد علوم سیاسی

سخنان پربار اخیر رهبر معظم انقلاب در دیدار با زنان و نگاه عمیق ایشـان به ضرورت اتخاذ رهیافت هجومـی در باب مسـائل مطروحه درباره زن از سـوی فرهنگ غربـی، بار دیگر موضوع حضـور اجتماعی زنان و نقش‌آفرینی این قشر در عرصه مسـائل جامعه را در صدر مسائل رسانه‌ها قرار داد. این موضوع که یکی از نقاط مورد بحث و چالش‌برانگیز در جوامع و فرهنگ‌های گوناگون بوده اسـت، در جامعه ایران نیز برخوردهـای توأم با افراط و تفریط و نگاه‌های غـرب‌زده یا متحجرانه در مواجهه با مسئله زن و حضور اجتماعی وی را ایجاد کرده است.

زن و خانواده در غرب و اسلام

بررسی تطبیقی زن و خانواده با دو رهیافت غربی و اسلامی در پرتو نگاه رهبر معظم انقلاب در دیدار اخیرشان، نشان از این واقعیت داشت که نوع نگاه اسلام به زن، برخلاف نگاه تنگ‌نظرانه و ابـزاری فرهنگ غربـی، از معرفت متعالی همراه با شناخت عمیق فطری برخوردار است. اسلام از جایگاهی والا به زنان می‌نگرد و نقشی متعالی و خلاقانه در دو ساحت «انسان‌سازی» و «جامعه‌پردازی» متناسـب بـا ظرفیت‌ها و توانایی‌های ذاتی زنان به آنها اعطا می‌کند. امام خمینی(ره)، معمار انقلاب اسلامی ایران، زن را انسان و مربی بزرگی معرفی کرده و در معرفی بُعد انسانی زن فرموده‌اند: «قرآن کریم انسان‌ساز است و زن‌ها نیز انسان‌ساز هستند. اگر زن‌های انسان‌سـاز از ملت‌ها گرفته بشود، ملت‌ها به شکست و انحطاط کشیده خواهند شد.» این نگاه را بگذارید در کنار نگاه غیرانسانی غرب به زن که تنها از بُعد فیزیکی، زیبایی و ظرافت زنانه در راسـتای تلذذ نفسـانی و مادی از آن، بهره‌جویی می‌کند. درحقیقت، همین موضوع است که سبب می‌شـود امروز زنان هوشیار و حقیقت‌جوی غربی از حقارت کالاپنداری خود در زندگی به‌ظاهر مرفه کشورهای توسعه‌یافته خسته شوند و از اقیانوس مدنیت وحشی غربی و جاهلیت مدرن بردگی جنسی و جنسیتی، به ساحل عزت و انسانیت و معنویت اسلامی ره بپویند و موجبات نگرانی فرهنگ غرب و دنیای سرمایه‌داری را فراهم و آنها را وادار کنند تا به تحریف، تخریب و تحریک اسلام و مسلمانان دسـت بزنند تا مگر لختی در ایـن امر تأخیر بیندازند.

زن و خانواده محور بنیادی تعلیم و تربیت

یکی از دلایـل اهمیت مسـئله زن، پیوند آن بـا موضوع خانواده اسـت. نهاد خانـواده در هر جامعه‌ای اهمیت راهبـردی دارد؛ چراکه نهاد مقدس خانـواده، رکن بنیادین و هسـته اصلی اجتماع بشـری اسـت. اولین شـرط داشتن جامعه‌ای سالم و پویا، حفظ سلامت و پایداری خانواده اسـت که این موضوع نیز در گرو نقش‌آفرینـی تعالی‌بخش زن در زندگی و خانواده است. درواقع، اگر خانواده هسته اصلی جامعه است، زن هم عنصر اصلی و پایه قوام و دوام خانواده است. چنانچه این هسته اصلی با مشکلی مواجه شود، به‌دنبال خود، بحران‌های عدیده هویتـی و آسـیب‌های اجتماعی قطار خواهد شد.

بررسی آیات، احادیث و تحقیقات بی‌شمار دانشـمندان، همه گویای این مسـئله هستند که زنـان، محور تعلیم و تربیت هم در بسـتر محیط و فضای خانواده و هم در بسـتر جامعه هستند؛ درصورتی‌که بتوانند نسبت به اهمیت نقش خود به‌خوبی آگاه شوند، نقش بی‌بدیل و تأثیرگذاری در ساحت جامعه انسانی و اخلاقی و همچنین رشـد و پیشـرفت آن ایفا خواهند کرد. از طرفی نقش و مسئولیت زنان در تقویت کارکردهای اصیل خانواده برای ایجاد یک نظام اجتماعی متعادل و متعالی، بسـیار پراهمیت است؛ بنابراین، تحکیم خانواده و تلاش برای استحکام آن و تربیت انسان، اصلی‌ترین نقش زن در خانواده است که این امر نافی ایفای نقش سازنده زنان در عرصه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و علمی در جامعه نیست؛ بلکه حتی این نوع نگاه، به‌طرقی تقویت‌کننده نقش زنان و اهمیـت بی‌بدیل آنان در سـاحت یک نظام اجتماعی اسـت. این در حالی است که نظام سرمایه‌داری و لیبرال غربی، این نقش اساسی زن و خانواده را تغییر داده اسـت. البته به تعبیر رهبری، دود این تغییر به اذعان عالمان منصف غربی، به چشـم خودشـان رفته و با فروپاشی خانواده، آنها را نگران کرده اسـت؛ اما جالب اسـت که با وجود این تجربه گرانسنگ که در منظر و مرئی همـه جوامع قرار دارد، برخی از افراد و فرهنگ‌ها به دنبال ترویج و توسـعه این فرهنـگ منحط و ضد تربیـت و ضد خانواده هستند.

البته در ایـن میان، خانـواده ایرانی هم در دهه‌های اخیر، مانند بسیاری جوامع دیگر، در معرض خطر و تحولاتی مهم قرار گرفته است. افزایش خصومت‌هـای خانوادگی، آمارهای هشداردهنده طلاق، بزه‌های اجتماعی، اعتیاد به مـواد مخـدر و فضای مجازی، کم‌شـدن روحیه سازش‌پذیری و ضعف در کارکردهای خانواده، بخشی از این نگرانی‌هاست که متأثر از سبک زندگی غربی، دامن بخشی از جامعه ایرانی را هم گرفته است که لازم است به جد، به این موضوعات توجـه کرد. خانواده ایرانی، کانون جوشـان مهر و محبتـی بی‌پایان برای تربیت‌پذیری، انسان‌سـازی، جامعه‌پردازی، فرهنگ‌پذیـری و انتقـال مفاهیم ارزشـمند ایرانی‌ـاسـلامی اسـت و باید با زبان روزآمد و شاخص‌سـازی‌های تربیتـی، ارزش‌هـای بازگشت به چنین خانواده‌ای را برای نسل جدید که نسل نت است و سیاست‌زده سبک زندگی غربی در پرتو کم‌کاری نهادهای ایرانی است، جذاب و شیرین کرد.

برای نمونـه، در دیدار اخیـر رهبر معظم انقلاب با زنان فرهیخته، معظم له چقدر زیبا به مسئله زن، اهمیت خانه‌داری و مرزبندی آن با خانه‌نشینی اشاره کردند و ژرفای فریب فرهنگ غرب در پروپاگاندا علیه «زن و خانواده» فعال، مؤثر و انسان‌ساز مسلمان ایرانی را عیان می‌کنند: «اصلی‌ترین نقش یک زن از نظر اسلام، همین نقش خانه‌داری است. منتها مهم این است که خانه‌داری به معنای خانه‌نشینی نیست. بعضی، اینها را با هم اشـتباه می‌کنند؛ وقتی می‌گوییم خانه‌داری، خیال می‌کنند می‌گوییم داخل خانه بنشینید، هیچ کار نکنید، هیچ وظیفه‌ای انجام ندهید، تدریـس نکنید، مجاهدت نکنید، کار اجتماعی نکنید، فعالیت‌های سیاسی نکنید؛ معنای خانه‌داری این نیست. خانه‌داری، یعنی خانه را داشته باشید؛ در کنار داشتن خانه، هر کار دیگـری که از عهده شـما برمی‌آید و میل به آن و شـوق به آن را داریـد، می‌توانید انجام بدهید.»(۱۴۰۱/۱۰/۱۴)

سخن پایانی

ایـن نقش‌آفرینـی زن در خانـواده و اجتماع را به‌وفـور در تاریـخ اسـلام می‌بینیم. حتی زنان در ترویج، توسـعه و دفاع از اسـلام ناب محمدی(ص) نقش اساسی داشته‌اند. مصداق بارز چنین زنانی از زمان صدر اسـلام تا کنون قابل رصد، شـناخت و درس‌آموزی اسـت. زندگی سراسـر ایثار حضرت خدیجه(س) و دختر آن بانوی بزرگوار، حضرت زهرا(س) و نیز حضرت زینب‌کبری(س)، گواه این موضوع اسـت که آنها با تربیت در دامن اسلام، نقشی اساسـی و بنیـادی در تقویت دیـن و عمل به دستورات آن و کمک به جامعه بشری به‌منظور رشد و تعالی انسان و دفاع از اسلام ایفا کردند. زنان معاصر ایران اسـلامی نیـز از این قاعده مستثنی نبودند و بسیار مؤثر و سرنوشت‌ساز در بزنگاه‌های تاریخی، از جمله دوران مشروطه، جنبش تنباکو، انقلاب اسـلامی ایران، دوران دفاع مقدس و شـرایط پیچیده امروز به واسطه طراحی دشمن در سـاحت راه‌اندازی جنگ شناختی نقش ایفا کرده‌اند؛ چه از حیث تکلیف فردی و اجتماعی خود و چه به‌واسطه پروراندن و تربیت مؤثر فرزندانی که هر کدام‌شـان نقش اساسی در دفاع از کیان میهن داشته‌اند.

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین ـ ۳۱

از گفت‌وگو غفلت نشود

امیر قلی‌زاده
کارشناس فرهنگی

در شـماره‌های پیشین بیشتر سـعی ما در تبیین الزامـات جهـاد تبیین بـود که تا حـد مجال و وسـع علمی درباره آن مطالبی تقدیم شد؛ اما از مؤلفه‌هـای مهم در جهاد تبییـن اتخاذ بهترین و مناسب‌ترین راهکار و روش از جهات گوناگون، مانند شرایط مخاطب، شرایط زمان و مکان است. رهبر معظم انقلاب در بیانات خود عامل سوم در ارکان تبلیغ را اسـتفاده از روش مناسب دانستند و در ایـن باره فرمودند: «عامل سـوم، عبارت از روش است. روش‌ها خیلی مهم است. در همین آیه مبارکه «ادع الی سـبیل ربّک بالحکمة»، در واقع، درصدد معرفی و بیان روش مناسب دعوت به سوی خدای متعال اسـت که همان موعظه و دعوت حکیمانه است. سخن حکمت‌آمیز، یعنی سخن محکم، سخن غیر مشتبه، سخن غیر موهون و غیر ضعیف. حکمت، همه اینها را با هم دارد. سخن حکیم است، یعنی هم حکمت‌آمیز است، هم مستحکم است، هم در مقابل متشابه است؛ «بالحکمـة والموعظة الحسـنة و جادلهم بالّتی هی احسن» گفت‌وگو، مذاکره، با ذهن‌ها مواجه شدن، مخاطب قرار دادن دل‌ها و ذهن‌ها، با لسان مبین و با روش برادرانه حرف زدن، بسـیار مهم اسـت. این موضوع در دنیـای حاکمیت فضای مجازی مهم‌تر می‌کند و باید گشودن باب تعامل و گفت‌وگو را مغتنم دانست.»

در اسـتفاده از روش‌هـا در وضعیت حاضر یکی از غفلت‌ها و کم توجهی‌ها نسـبت به تبیین در دنیای واقعی همین گفت‌وگوسـت. اهتمام به مخاطب واقعی یکـی از روش‌ها به منظور تأثیر بهتر برای جهاد تبیین اسـت. بـا توجه به اثرات مثبت و همچنین قابلیت‌های زیاد فضای مجازی برخی افراد را از فضای حقیقی دور کرده اسـت؛ در صورتـی که هیچ اقدامی جایگزین مناسـب بـرای گفت‌وگویـی رو در رو و چهـره به چهره نیسـت. رهبر معظم انقلاب در دیدار با جمعی از دانشـجویان در تاریخ ۱۳۹۶/۳/۱۷ به این امر مهم اشاره کردند و فرمودند: «اهتمام به تخاطب واقعی. فضای مجازی چیز خوبی است، فرصتی اسـت؛ امّا کافی نیست. بعضی‌ها چسبیده‌اند به فضای مجازی- توئیتر و مانند اینها- برای اینکه پیام‌های‌شان را برسانند، این فایده ندارد؛ تخاطب واقعی لازم است، میزگرد لازم است، سخنرانی لازم است، نشریه لازم است، بحث‌های دونفره و سـه‌نفره لازم اسـت، جلسـات تحلیل لازم است؛ این‌جور با مخاطبینتان بنشینید؛ و مانند این کارها.»

در تبیین حقیقی مبتنی بـر گفت‌وگوی رو در رو، بهتر می‌توان از پرسـش‌ها و فهـم و ادراک مخاطب مطلع شد و هم اینکه معمولاً شناخت بهتری نسبت به مخاطب حاصل می‌شود. افزون بر اینها، دغدغه‌های معرفتی که درباره پرسش‌ها وجـود دارد، بـا گفت‌وگو و تعامـل صمیمانه و دلسوزانه بهتر خودش را نشـان می‌دهد و از این طریق می‌تـوان بر علل غیرمعرفتی که به صورت ناخودآگاه در اذهان تأثیر می‌گذارد، وقوف پیدا کرد و با کمک کردن به افراد در جهت پاسخ‌دهی به این علل، مشکلات معرفتی آنها را هم برطرف کرد.

آفاق

چهره پنهان سیاست ـ ۶۸

موج اول نفوذ آموزشی

سیامک باقری
دکترای علوم سیاسی

خاستگاه الگوی نفوذ آموزشی و تربیتی، به استعمار نو برمی‌گردد. قدرت‌های استعمارگر در قرن ۱۹ به این نتیجه رسیده بودند که با آموزش و تربیت افراد جامعه هدف، بهتر می‌توانند منافع خودشان را بدون لشکرکشی تأمین و تضمین کنند. ردّ پای این نفوذ در شیوه‌نامه‌های دانشوران یهود نیز دیده می‌شود. لزوم تغییر نظام تعلیم و تربیت کشورها به صورت صریح در شیوه‌نامه شماره شانزدهم آمده است که روش‌های آموزش را از اسـاس خراب کنیم و آنها را در قالب روش‌های نو با سـمت و سویی جدید بریزیم. از این زمان تا پایان قرن بیسـتم چند موج نفوذ آموزشـی و تربیتی از سوی قدرت‌های غربی شاهد هستیم. قدرت‌های استعماری غربی در موج اول نفوذ آموزشـی و تربیتی، به اعزام مسیونرها و تأسیس مدارس در سایر کشورها مبادرت ورزیدند. در این راستا، یکی از کشورهایی که در برنامه نفوذ آموزشـی و تربیتی مورد توجه قرارگرفت، «هند» بود. گفته می‌شـود، در این زمینه بین انگلیسی‌ها بحث‌های گوناگون مطرح شد. «چارلز کیمران» رئیس شـورای آمـوزش اعتقـاد داشـت، ارائه آموزش‌های اسـلامی و سانسـکریت(هندویی) موجب می‌شـود هـر دو گروه مسـلمان و هندو بـه مخالفت با انگلیسـی‌ها برخیزند؛ امـا ارائه آموزش‌های انگلیسی با شیوه‌های رایج در بریتانیا، بر احترام و اعتبار در میان همه هندیان خواهد افزود.

نویسـنده کتاب «سیاست در اسـلام» در بررسی نوشته‌های انگلیسـی‌ها درباره طرح‌های آموزشی جدید آنها در هندوسـتان و سایر کشورها، به این نتیجه رهنمون می‌شود که «چگونه آنها می‌کوشیدند تا قشری روشـنفکر به وجود آورند تا خون و رنگ هندی داشته باشـند، اما به فکر منافع انگلیسی‌ها باشند؟»(به نقل از جعفریان، ۱۳۶۵: ۳۲) با توجه به نکته بالا، هدف اصلی نفوذ آموزشـی و تربیتی در این دوره این بود که آدم‌هایی تربیت شـوند که ابزار سلطه استعمار در کشورهای‌شان باشند، زیرا انگلیسی‌ها معتقد بودند: «برتری ما [انگلیسی‌ها] بر این اکثریت عظیم [ملت هند] از دو طریق قابل دوام اسـت: نیروی نظامی و تغییـر عقاید و افکار عمومی. بومیان هندوسـتان یا می‌بایست در برابر قدرت برتر ما مقهور و تسـلیم شوند. در صورتی که گسترش تعلیم و تربیت، به خوبی طرح‌ریزی و هدایت شود. بدون شک، نفوذ معنوی ما را در مردم هندوستان افزایش خواهد داد، بر عکس آگاه شدن بومیان از توانایی‌های خود، مطمئنا ما را تضعیف کرده و نمی‌توانیم آنان را به اطاعت و انقیاد خود در آوریم.» (رحمانـی، ۱۳۶۸: ۱۷۳-۱۷۴) با وجود این، نفوذ آموزشـی در دیگر کشورها، مانند مصر مبلغان مسیحی، به ویژه کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها مدارس بسـیاری در شـهرهای گوناگـون افتتاح کردند. مسـلمانان مصر، زیر تأثیر نظام آموزشی غـرب، فرزندان خود را به این مدارس مسـیحی می‌فرسـتادند. در موج اول نفوذ تا جنگ جهانی اول در سراسر کشورهای اسلامی بیش از ۳۰۱۸۵ مدرسه ابتدایی به‌وسیله مبلغان پروتستان و کاتولیک دایر شد.(الارشدی، ۱۴۰۰ ق: ۴۴)

سیاست نامه

سیدمحمدکاظم یزدی ـ ۵۹

گناه جمعی در مشروطه

فتح‌الله پریشان
دبیر گروه اندیشه

امروز دشـمنان در پرتو جنگ شـناختی به دنبال شـبهه‌پردازی و تردیدافکنی در عقاید، باورها و ارزش‌های جوامع هدف خود هسـتند. در ایـن راسـتا، در چند شماره گذشته به حدود ۱۴ درس و عبرت مشـروطه از منظر رهبـر معظم انقلاب اشاره شد. اکنون ادامه این درس‌ها را پی می‌گیریم.

۱۵- گناهان جمعی ملت‌ها؛ رهبر معظم انقلاب با عنوان «گناهان جمعی ملت‌ها» به یکی دیگر از درس‌های مشروطه اشاره می‌کنند. در این اشـاره، هدف، نشـان دادن اهمیت و ضرورت مسئولیت‌پذیری جمعی، افزون بر مسئولیت فردی و حتی مهم‌تر از آن اسـت. رهبر معظم انقلاب در این باره می‌فرمایند: «نوع سوم، گناهان جمعی ملت‌هاسـت. بحث یک نفر آدم نیسـت که خطایی انجام دهد و یک عده از آن متضرر شـوند؛ گاهی یک ملت یا جماعـت مؤثری از یک ملـت مبتلا به گناهی می‌شـوند. این گناه هم اسـتغفار خودش را دارد. یک ملت گاهی سال‌های متمادی در مقابل منکر و ظلمی سکوت می‌کند و هیـچ عکس‌العملـی از خود نشـان نمی‌دهد؛ این هم یک گناه است؛ شاید گناه دشوارتری هم باشد؛ این همان «إِنَّ اللّـهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَـوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» است؛ این همان گناهی است که نعمت‌های بزرگ را زایل می‌کند؛ این همان گناهی است که بلاهای سخت را بر سر جماعت‌ها و ملت‌های گنهکار مسلط می‌کند. ملتی که در شهر تهران ایستادند و تماشا کردند که مجتهد بزرگی مثل شیخ فضل‌الله نوری را بالای دار بکشـند و دم نزدنـد؛ دیدند که او را با اینکه جزء بانیان و بنیانگذاران و رهبران مشـروطه بود، به جرم اینکه با جریان انگلیسی و غرب‌گرای مشروطیت همراهی نکرد، ضدمشروطه قلمـداد کردند ـ که هنوز هـم یک عده قلم‌زن‌ها و گوینده‌ها و نویسـنده‌های ما همین حـرف دروغ بی‌مبنای بی‌منطق را نشخوار و تکرار می‌کنند ـ پنجاه سال بعد چوبش را خوردند: در همین شهر تهران مجلس مؤسسانی تشکیل شد و در آنجا، انتقال سـلطنت و حکومت به رضاشاه را تصویب کردنـد. آنها یک عده آدم خاص نبودند؛ این یک گناه ملی و عمومی بود.»

رهبر حکیم انقلاب با بهره‌گیری از این درس عبرت‌آمـوز در ادامه این مباحث، بحث مهـم دیگری را طـرح می‌کنند با عنوان «مجازات عمومـی»؛ به این معنا که اگر ملتـی در هنگامه لازمه و به وقت خودش، به وظیفه ملی و جمعی خودش عمل نکند، براساس سـنت‌های الهی، مجازات جمعی و عمومـی دامن آنها را می‌گیرد. ایشان با اسـتناد به آیه «وَ اتَّقُوا فِتْنَةً لا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً»، تأکیـد می‌کنند: «گاهی مجـازات فقط شـامل افرادی که مرتکب گناهی شدند، نمی‌شود؛ مجازات عمومی است؛ چون حرکت عمومی بوده؛ ولـو همه افراد در آن شرکت مستقیم نداشتند. همین ملت آن روزی که به خیابان‌ها آمدند و سینه‌شان را مقابل تانک‌های محمدرضا پهلوی سپر کردند و از مرگ نترسیدند؛ یعنی تحمل و صبر و سـکوت گناه‌آلود پنجاه ساله را تغییر دادند، خـدای متعال پاداش آنها را داد؛ حکومت ظلم ساقط شد، حکومت مردمی سـر کار آمد؛ وابستگی ننگ‌آلود سیاسی از بین رفت، حرکت استقلال آغاز شد و ان‌شاءالله ادامه هم دارد.»

شماره ۱۰۷۸ | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱
صبح صادق

نکته‌گرام

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه: با وزرای خارجه پاکستان، کویت و دبیرکل سازمان همکاری اسلامی رایزنی تلفنی داشتم. پیگیری مناسبات دو و چندجانبه در دستور کار بود. بر محکومیت هتک حرمت صهیونیستی مسجدالاقصی و توهین نشریه فرانسوی به مرجعیت دینی تأکید کردیم. ضرورت اقدام مؤثر OIC، جوامع و دول مسلمان مورد تأکید همه ماست.

مهدی محمدی، کارشناس سیاسی: مهم‌ترین پروژه‌ای که طرف خارجی اکنون نیرو و انرژی بسیار صرف آن می‌کند، شکل دادن به رهبری جدید، واحد و ظاهرا مشروع برای حرکت براندازانه در خارج از کشور است. شاید عجیب به نظر برسد؛ اما شواهد نشان می‌دهد این برای سیا و موساد از برنامه هسته‌ای و موشکی ایران هم مهم‌تر است.

علی مطراوی، کاربر فضای مجازی: آزادی بیان در فرانسه اینجوریه که شما می‌تونی به تمام مقدسات مسلمانان توهین کنی، ولی اگر راجع به هلوکاست نقدی کنی یا امانوئل مکرون رو به خاطر سیاست‌هاش به هیتلر تشبیه کنی، ۱۰۰۰۰ هزار یورو جریمه می‌شی و زندان و اخراج هم در انتظارته!

ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه: فرانسه با سابقه تاریخی سیاه استعمار، نقض حقوق بشر و آزادی بیان در داخل و خارج، حق توجیه توهین وقیحانه به مقدسات دیگر کشورها و ملت‌ها و پیروان ادیان الهی را به بهانه آزادی بیان ندارد. آنچه دولتمردان فعلی فرانسه باید رعایت کنند، اصول بدیهی و اساسی در روابط بین‌الملل، یعنی احترام متقابل، مداخله نکردن در امور داخلی دیگران و احترام به ارزش‌ها و مقدسات ملی، دینی و مذهبی دیگران است.

عبدالرحیم انصاری، کاربر فضای مجازی: یک کودک ۶ ساله در آمریکا به معلمش تیراندازی کرد و بازداشت شد! اینجا دو نکته وجود دارد: ۱ـ کودک ۶ ساله چرا باید به اسلحه دسترسی داشته باشد؟ ۲ـ بازداشت یک کودک ۶ ساله چه نسبتی با حقوق کودکان دارد؟ فعلاً که خفه خون گرفته‌اند، اما اگر ایران بود، آن را انقلاب دهه نودی‌ها می‌نامیدند!

عباس طاهری، کاربر فضای مجازی: محمدمهدی کرمی پیکر شهید روح‌الله عجمیان روبه زمین می‌کشه و با کفش به صورتش می‌کوبه... فیلمش رو خوب ببینید چون از امروز روضه می‌خونن برای کرمی و تبدیلش می‌کنن به یه قهرمان! قهرمانی که مظلوم گیر آورد... تنها گیر آورد و رحم نکرد... حواس‌مون باشه جای شهید و جلاد عوض نشه دوباره.

مهدی کشت‌دار، مدیرعامل خبرگزاری قوه قضائیه: دروغ. دروغ. دروغ. تنها دستاورد قابل ذکر معاندین در این روزها همین خبرهای کذب در فضای مجازی است. شهر فتح می‌کنند، پادگان می‌گیرند، ترور می‌کنند، اعتصاب سراسری پیش می‌برند؛ همانطور که قاضی صلواتی بعد از تماسی که داشتم، متوجه ترور خود شد!

مجتبی توانگر، نماینده مجلس: با تلاش حاج‌قاسم، در فاصله ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۹ ایران حدود ۱۵۰ میلیارد دلار با عراق تجارت داشت. سردار سلیمانی علاوه بر امنیت، میدان و دیپلماسی را در خدمت پیشرفت ایران و منطقه قرار داده بود.

اینجا جایش نیست!

ضرورت حرفه‌ای عمل کردن مسئولان در اعلام تصمیمات

امیرمهدی صالحی
کارشناس فناوری اطلاعات

«حسن مروتی» سرپرست معاونت امور آزمون‌های سازمان سنجش آموزش کشور صبح چهاردهم دی‌ماه در برنامه «صبح بخیر ایران» تلویزیون به قطع سراسری اینترنت در کشور هنگام برگزاری کنکور اشاره می‌کند و می‌گوید: «سال گذشته اینترنت به صورت نقطه‌ای قطع شده بود؛ اما از آنتن‌های دیگر توانسته بودند آنتن بگیرند؛ چرا که اگر آنتنی در یک منطقه قطع باشد، در همان منطقه این امکان وجود دارد که از آنتنی که کمی دورتر است، خط را بگیرند. بنابراین ما قصد داریم در زمان برگزاری کنکور در کل کشور اینترنت را قطع کنیم.» معاون امور آزمون‌های سازمان سنجش آموزش کشور در پاسخ به سخن مجری که به نظر می‌رسد این روش منطقی نباشد و وزارت ارتباطات در این خصوص باید اظهار نظر کند و مسئولیت دارد، گفت: «وزارت ارتباطات مسئولیت فنی این موضوع را برعهده دارد، اما برای چند ساعت می‌ارزد که اینترنت به صورت سراسری قطع شود؛ چرا که سرنوشت داوطلبان در آن ساعت‌ها رقم می‌خورد.»

همین اظهار نظر کافی بود تا کمتر از چند دقیقه، فضای مجازی کشور مملو از اظهارنظرهای افراد گوناگون درباره قطع اینترنت شود و بسیاری از کاربران اینترنت در کشور که تعداد کمی هم نیستند، از این قطع سراسری نگران شوند؛ اما این سؤال مطرح است که آیا موضوعی را که هنوز تصویب نشده است، می‌توان اعلام عمومی کرد؟ چیزی که در حد حدس و گمان است، آیا باید از تریبون رسمی و از سوی مقام رسمی اعلام شود؟ در اینجا دو ایراد وارد است، هم به مقام مسئول و هم به شنوندگان خبر. در اینجا باید خودمان اندکی موضوع را از جوانب گوناگون بررسی می‌کردیم، اینکه آیا اصلاً می‌توان اینترنت را به صورت کامل در تمام کشور قطع کرد؟ کاری که حتی در آشوب‌های چند ماه اخیر انجام نشد؟ اما ایرادی که به مقام مسئول وارد است، اشاره نکردن به غیرقطعی بودن موضوع است، اینکه برای تصویب این موضوع به مصوبه مقامات بالادستی نیاز است.

چند ساعت پس از این اظهارنظر، وزیر ارتباطات اعلام کرد: «سازمان سنجش درخواست داده از آنجایی که ابزار و ادواتی پیدا شده که با اتصال به اینترنت می‌توان از آنها در جلسات کنکور استفاده و تقلب کرد، برای حفظ حقوق شرکت‌کنندگان در کنکور اینترنت در زمان برگزاری کنکور قطع شود. این درخواست در حال بررسی است و هنوز چیزی مصوب نشده است. من تصمیم‌گیر نیستم و شورای امنیت کشور باید تصمیم بگیرد.» این نظر یک اظهار نظر سنجیده شده، حرفه‌ای، کامل و جامع است که کمی نگرانی افراد را درباره قطع کامل اینترنت رفع می‌کند. پس از اظهارنظر وزیر ارتباطات، «محمدعلی زلفی گل» وزیر علوم گفت: «قطع اینترنت نیاز به مصوبه شورای امنیت کشور دارد. در حوزه‌هایی که کنکور برگزار می‌شود، طبق سال گذشته اینترنت فقط برای محل‌هایی که کنکور برگزار می‌شود، قرار است قطع شود تا فرزندان‌مان با خیال راحت به رقابت در کنکور بپردازند.»

آن طور که از اظهارنظرها معلوم است، اینترنت همراه در مناطق برگزاری آزمون برای سه ساعت قطع خواهند شد، کاری که در چند سال اخیر هم انجام شده است؛ اما امسال برای تأثیرگذاری بیشتر، محدوده قطع اینترنت کمی بیشتر خواهد بود. هرچند برخی مسئولان خواستار قطع کامل اینترنت در همان نواحی برگزاری آزمون‌ها هم نیستند و خواستار محدودیت ارسال فایل و عکس هستند. بسیاری از افرادی که نگران قطعی اینترنت هستند، از کاربران این شبکه‌اند و زندگی آنها این روزها به اینترنت گره خورده است. حمل‌ونقل عمومی، خرید و فروش، پرداخت و جابه‌جایی پول و... برخی از کارکردهای اینترنت هستند که حتی قطع چند لحظه‌ای اینترنت هم تأثیر سوئی بر کاربران آن خواهد داشت.

شاید بهتر است قبل از تصویب و اعلام هر تصمیمی، اول به جوانب و تأثیرات آن تصمیم فکر کنیم و همزمان با اعلام تصمیم، تمهیداتی را که برای کمتر آسیب دیدن افراد در نظر گرفته‌ایم، اعلام کنیم. در این زمینه می‌توان به جای اعلام قطع سراسری، محدودیت دسترسی به اینترنت را اعلام کرد و اطمینان داد دسترسی به خدماتی، مانند اینترنت بانک، تاکسی‌های اینترنتی، فروشگاه‌های اینترنتی بزرگ و... با خللی مواجه نمی‌شود و بیشترین تأثیر را برنامه‌های پیام‌رسان خواهند دید. مهم‌ترین نکته‌ای که باید به آن توجه کرد، این است که افکار عمومی جایی برای امتحان بازخورد اظهارنظرها و تصمیم‌گیری براساس آن نیست! وقتی مسئولی هرچند رده پایین خبری را اعلام می‌کند، باید آن خبر قطعاً درست باشد، نه گمانه‌زنی درون سازمانی! یک برنامه تلویزیونی که مخاطبان آن عموم مردم هستند، با یک جلسه اداری که مخاطبان آن کارشناسان مسئول هستند، تفاوت بسیاری دارد و بی‌توجهی به این موضوع آرامش روانی مردم را به‌هم می‌ریزد.

رسانه

عامل ۳۰ دقیقه‌ای!

چرا شبکه‌های اجتماعی به افسردگی کمک می‌کنند؟

خواب نامنظم، رضایت کمتر از زندگی و اعتمادبه‌نفس پایین تنها اندکی از اثرات نامناسب بر سلامتی هستند که پژوهشگران به رسانه‌های اجتماعی نسبت می‌دهند. این شبکه‌ها به‌گونه‌ای می‌توانند سبب شوند مردم احساس ارتباط و دانش بیشتری داشته باشند و هم‌زمان به تنهایی و ناآگاهی آنها دامن می‌زنند. دانشمندان می‌گویند این کامیابی و ناکامی نتیجه چگونگی طراحی این شبکه‌هاست. «آماندا باوهان»(Amanda Baughan) متخصص رایانه، روی همین موضوع پژوهش کرده است که روانشناسان آن را «انفکاک» می‌نامند؛ حالت خوداندیشی پایین و توجه محدود. او در این باره می‌گوید: «ما خیلی سریع خود را در رسانه‌های اجتماعی گم می‌کنیم. وقتی مردم با پلتفرمی مواجه می‌شوند که برای اطلاعات بیشتر می‌توانند بی‌نهایت به پایین اسکرول کنند (صفحه نمایشگر را حرکت می‌دهند)، همان سیستم پاداش عصبی‌شناختی در آنها فعال می‌شود که باعث انتظار بردن یک لاتاری یا گرفتن غذا می‌شود. این راهی قدرتمند است که اپلیکیشن‌ها از آن در طراحی خود استفاده می‌کنند تا ما را مشغول چک و اسکرول کردن نگه دارند.» انفکاک فرآیندی روانشناختی است که گونه‌های بسیاری دارد. در شایع‌ترین انفکاک روزمره، ذهن شما به‌قدری درگیر است که از کنش‌های خود غافل می‌شوید. شما ممکن است در حال شستن ظرف‌ها باشید و شروع به خیال‌بافی کنید، به‌گونه‌ای که توجهی به چگونگی شستن ظرف‌ها نکنید. یا ممکن است به‌دنبال تجربیاتی غرق‌کننده باشید؛ تماشای یک فیلم، خواندن یک کتاب یا انجام یک بازی که زمان را می‌گذرانند و باعث می‌شوند فراموش کنید کجا هستید. در طول این فعالیت‌ها، قوه خودآگاهی انعکاسی و گذشت زمان شما کاهش می‌یابد. افراد تنها پس از پایان این فرآیند متوجه انفکاک خود می‌شوند. توجه با یک حس «چه اتفاقی افتاد؟» یا «پایم هنگام تماشای فیلم خواب رفت!» احیا می‌شود. انفکاک می‌تواند مثبت باشد؛ به ویژه هنگام یک تجربه جذاب، فعالیت معنادار یا استراحت لازم. اما در برخی موارد می‌تواند مضر نیز باشد؛ از جمله قمار یا اختلاف درباره اهداف مدیریت زمان افراد، مثلاً هنگام اسکرول کردن رسانه‌های اجتماعی. اما عامل تأثیرگذار در اعتیاد ما به رسانه‌های اجتماعی، عامل ۳۰ دقیقه‌ای است. عامل ۳۰ دقیقه‌ای حالتی است که در آن افراد می‌خواهند رسانه‌های اجتماعی خود را به‌سرعت چک کنند، اما سپس در می‌یابند ۳۰ دقیقه گذشته است و وقتی به زمان سپری شده فکر می‌کنند، طیفی از انزجار و ناامیدی را در خود احساس می‌کنند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند، این عادت در کاربرد رسانه‌های اجتماعی احساس نارضایتی ایجاد می‌کند. بسیاری آن را بی‌هدف، غیرمولد یا اعتیادآور می‌دانند. اما برای کاهش این اثرات، اول از همه از عادت‌های خود در ارتباط با رسانه‌های اجتماعی شرم نداشته باشید. هزاران نفر استخدام شده‌اند تا انگشت شما را در حال اسکرول کردن صفحه نمایش و شما را مشغول کاری که می‌کنید، نگه دارند. شما مانند بسیاری از مردم دنیا اسیر شده‌اید، آن را قبول کنید و سعی در رفع آن داشته باشید. دوم، با ابزارهای تندرسی که الان در دسترس هستند، آشنا شوید. بیشتر شبکه‌های اجتماعی قابلیتی دارند که هر ساعت به شما می‌گوید برای مدت زیادی در حال اسکرول کردن بودید و باید به خود استراحت دهید. سومین و مهم‌ترین نکته این است که برای رفع اعتیاد، گام به گام عمل کنید و مرحله به مرحله وابستگی خود را کاهش دهید. از اطرافیان خود بخواهید که سرگرم بودن زیاد در شبکه‌های اجتماعی را به شما گوشزد کنند.

نرم افزار

آمار هوا!

سامانه پایش کیفی هوای کشور

در سامانه پایش کیفی هوای کشور شاخص کیفیت هوای کل ایستگاه‌های محیط زیست کشور ایران، به تفکیک استان قابل نمایش است. شاخص‌های نمایش داده شده در صفحه اول، مربوط به میانگین شهرستان‌های استان هستند. امکان انتخاب شهرستان مورد نظر برای نمایش میانگین شاخص ایستگاه‌های آن شهرستان در صفحه اول فراهم شده است. سایر صفحات، ریز داده‌های همه ایستگاه‌های استان را مانند قبل نمایش می‌دهند. شاخص آلاینده‌های مختلف به تفکیک ایستگاه و به صورت نمودار و شاخص کیفیت هوای هر ایستگاه روی نقشه نمایش داده می‌شود. راهنمای مربوط به شاخص و زمان داده‌ها نیز در بخش تنظیمات قرار داده شده است.

پژواک

آن سوی دیوار

وای‌فای به کمک کنجکاوی

یک تیم از محققان دانشگاه «واترلو» ابزاری ابداع کرده‌اند که می‌توان با استفاده از شبکه‌های «وای‌فای» آن سوی دیوارها را دید. این وسیله موسوم به «وای- پیپ» (Peep_Wi) می‌تواند در نزدیکی یک ساختمان پرواز کند و سپس از شبکه وای‌فای ساکنان آن ساختمان برای شناسایی سریع و تعیین موقعیت مکانی وسایل با وای‌فای داخل ساختمان استفاده کند. این وسیله آسیب‌پذیری‌های موجود در امنیت وای‌فای را برملا می‌کند. یک سارق می‌تواند موقعیت مکانی و نوع دستگاه‌های هوشمند در داخل یک خانه، شامل دوربین‌های امنیتی، لپ‌تاپ‌ها و... را شناسایی کرده و گزینه‌های خوبی را برای ورود به خانه برای سرقت مشخص کند.

دانش‌بنیان

خمیرساز ایرانی

تولید آلیاژهای پلیمری

یک شرکت فناوری ایرانی دستگاه نیدر یا خمیرساز برای اختلاط مؤثر و سریع مواد ویسکوز، با یکدیگر یا با نانوذرات معدنی یا آلی و همچنین پودرهای آلی و معدنی تولید و به بازار عرضه کرد که کاربرد وسیعی در صنایع گوناگون، از جمله تولید نانوکامپوزیت‌ها، تولید آلیاژهای پلیمری مهندسی، تولید مستربچ‌های پلیمری، تولید کامپاندهای زیست‌تخریب‌پذیر، تولید کامپاند کاغذ سنگی، تولید خمیرهای مورد استفاده برای تولید آندهای کربنی در صنعت آلومینیوم، راکتور واکنش‌های ناهمگن شامل فازهای خمیر، گاز، جامد، تولید کودهای شیمیایی نانوساختار، تولید خوراک دام نانوساختار، تولید خمیرهای نانوساختار در صنایع دارویی و بهداشتی و تولید سوخت‌های جامد دارد.

نگاهی به «تمام رخ» سریال امنیتی این شب‌های تلویزیون

پیام تلخ

ندا کرمانشاهی
خبرنگار فرهنگی

به اعتقاد برخی کارشناسان حوزه سینما و تلویزیون، باید انتظار داشت آنچه بر روی پرده نقره‌ای سینما یا در قاب جادویی تلویزیون نمایش داده می‌شود، پس از آن در جامعه خلق شود و این قطعاً مسئولیت نویسندگان فیلمنامه و کارگردانان را بیشتر می‌کند؛ این موضوع، نکته‌ای است که کارشناسانی، همچون دکتر مجید شاه‌حسینی، مدرس و منتقد صاحب‌نظر سینما بر آن تأکید می‌کنند. بنابراین، اگر شما غیرت و عزت و غرور ملی را در فیلمنامه‌ها و آثار هنری خود به نمایش بگذارید، آن را در دل مردم خود، به ویژه نسل نوجوان و جوان می‌کارید؛ اما برعکس اگر نسبت به این مفاهیم بی‌توجه بوده و به آنها اهمیت ندهیم و آثارمان خالی از این موضوعات باشد، نمی‌توانیم توقع این را داشته باشیم که پس از این، جامعه نسبت به این مسائل حساس باشد.

مدتی است سریالی با نام «تمام رخ» روی آنتن شبکه سوم سیما رفته و هر شب پخش می‌شود؛ سریالی امنیتی با موضوع تحریم داروی ایران.

«تمام رخ» با فیلمنامه‌ای خوب و منسجم آغاز شد، از هنرپیشه‌های توانمند و قدیمی نیز بهره گرفت و به دلیل قصه جذاب و بازیگران خوب و کارگردانی مطلوب، توانست از همان ابتدا جا پای خود را در میان مخاطبان سفت کرده و بسیاری را به دنبال کردن سریال ترغیب کند. داستان حول شخصیت یک دکتر داروساز می‌چرخد؛ داروسازی که به دلیل برنامه‌ریزی مقدماتی برای یک سفر کاری به فرانسه، در دام یک ماجرای امنیتی و جاسوسی می‌افتد. این داروساز در شرکتی کار می‌کند که درصدد راه‌اندازی خط تولید و عرضه واکسن بومی کروناست؛ هر چند این موضوع را چند بار در سریال تکرار می‌کنند، اما چندان عزمی برای ساخت این واکسن دیده نمی‌شود.

دانشمند طمع‌کار و ساده‌لوح؟!

تا اینجای کار، اشکال خاصی به محتوای فیلمنامه وارد نیست، اما آنچه مورد نقد جدی قرار دارد، این است که در طول این مدت، برخی متخصصانی که در این سریال نقش برجسته‌ای داشته و اتفاقاً به اصرار خود فیلمنامه در محوریت پروژه واکسن‌سازی قرار دارند، به گونه‌ای شخصیت‌پردازی شده‌اند که یا فرصت‌طلب و کلاهبردار هستند و می‌خواهند از رفیق خود باج‌گیری کنند یا مانند «پیمان» فردی ساده‌لوح و به قول معروف «بی‌جنبه» هستند که نه تنها به اخلاق و خانواده پایبند نیستند، بلکه موضوعات ملی و دارویی کشور نیز برای‌شان در اولویت نیست و به سادگی و با خوش‌خیالی، آنها را در دسترس دشمن قرار می‌دهند. شاید در پاسخ به این نقد گفته شود که موضوع اصلی فیلم، بخش امنیتی آن است؛ اما در پاسخ باید این نکته را یادآوری کنیم که قرار است چه نتیجه‌ای از این سریال گرفته شود؟ هر چند ممکن است پس از این، اتفاقاتی رخ دهد که بتواند تا حدی نقدهای وارده را برطرف کند، اما حداقل تا اینجای فیلم هیچ نشانی از یک متخصص متعهد نسبت به موضوعات اصلی کشور، در داستان وجود ندارد که با شخصیت‌پردازی او، مردم به دانشمندان خود امیدوار شوند! این در حالی است که اگر جست‌وجوی اندکی در تاریخ سینمای کشورهای گوناگون داشته باشیم، متوجه خواهیم شد که سر بزنگاه‌ها، این سینما و تلویزیون بوده است که برای تبیین بسیاری از مسائل مهم روز این کشورها، امیدوار کردن جامعه یا حتی آماده کردن مردم برای جنگ به میدان پا می‌گذارد.

سریال امنیتی، با یک ملاحظه مهم

بدون شک، در حال حاضر سریال‌های امنیتی یکی از جدی‌ترین ژانرهای مورد نیاز برای تولیدات تلویزیونی است؛ اما به شرط آنکه در این ژانر برخی از نکات ریز، اما مهم رعایت شود؛ برای نمونه، سریال «گاندو» هر چند از خیانت برخی افراد به کشور پرده بر می‌داشت، اما قهرمانی، مانند «محمد» در آن نقش‌آفرینی می‌کرد که همه را به آینده کشور امیدوار می‌کرد؛ در واقع، مخاطب با خود می‌گفت، خیال‌مان راحت است که اگر خائن در کشور وجود دارد، در طرف دیگر مردان غیوری هستند که در مقابل آنها می‌ایستند و از حق مردم دفاع می‌کنند.

اما وقتی در سریالی، مانند «تمام رخ» دانشمندان و متخصصان جامعه، یا افرادی طمع‌کار نمایش داده می‌شوند یا ساده‌لوح، قطعاً اولین سؤالی که برای مخاطب ایجاد می‌شود، این است که آیا دانشمند متعهد در کشور نداریم؟!

حداقل با شخصیت‌پردازی یک نقش مکمل هم می‌شد تا حدی این سؤال مخاطب را بی‌جواب نگذاشت؛ هر چند بی‌انصافی است اگر قوت فیلمنامه و کارگردانی «تمام رخ» را یادآوری نکنیم، اما یادآوری چنین نکاتی نیز ضروری و حائز اهمیت است. باز هم باید منتظر ماند و دید که در قسمت‌های بعدی سریال چه خواهد گذشت و سرانجام آن به کجا خواهد رسید!

یادداشت

راه مقابله با ایران‌هراسی

شاهرخ صالحی
روزنامه‌نگار

ورود گردشگر خارجی به کشور تا حد بسیاری کاهش یافته است؛ این در حالی است که به طور معمول، در نیمه دوم هر سال بسیاری از گردشگران خارجی وارد کشور می‌شدند. اما امسال تحت تأثیر تبلیغات سوء رسانه‌های ضدایرانی در خارج از کشور و البته اغتشاشات در داخل کشور، ورود گردشگر خارجی تا ۸۵ درصد کاهش یافته است. حالا دولت به دنبال طرحی است که روادید ایران را برای بسیاری از گردشگران خارجی لغو و شرایط سفر به ایران را تسهیل کند.

ورود به کشورهای خارجی نیازمند اخذ روادید است و هرچه شرایط دریافت روادید دشوار یا هزینه‌بر باشد، به همان تعداد ورود گردشگر خارجی نیز با کندی و سختی انجام می‌شود. حالا طرحی به دولت ارائه شده است تا دریافت روادید ایران برای شهروندان برخی کشورها لغو شود. آنگونه که «علی‌اصغر شالبافیان» معاون وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گفته است: «در حال پیگیری این موضوع با وزارت امور خارجه هستیم و طرح با کمترین مقاومت، روندی رو به جلو را طی می‌کند.»

در سه ماه گذشته و در پی اغتشاشات در ایران، بسیاری از شبکه‌های ضد ایرانی با پیام‌هایی که علیه ایران تولید و منتشر کرده‌اند، موفق شدند پای بسیاری از گردشگران خارجی را از ایران قطع کنند؛ البته شرایط سخت ایران برای ورود برخی گردشگران هم به کمک اینها آمده و سبب شده است تا آمار ورود گردشگر خارجی به کشور، به نحو فزاینده‌ای کاهش داشته باشد.

موضوع لغو روادید و کمک به تسهیل سفر گردشگران خارجی، اگرچه تأثیرات اقتصادی بزرگی، از جمله جذب ارز برای کشور دارد؛ اما بیش از اینها، تأثیرات سیاسی و فرهنگی در پی دارد. هر گردشگر خارجی که به کشور بیاید و از ایران دیدن کند، می‌تواند سفیر فرهنگی و سیاسی مهمی برای انتقال پیام صلح، آرامش و فرهنگ جامعه ایرانی در جهان باشد. در واقع، هر چقدر پیام‌هایی که از گردشگران خارجی بازدیدکننده از ایران بیشتر باشد، پیام‌های مسمومی که شبکه‌های ضدایرانی مخابره می‌کنند، خنثی شده و تا حد زیادی صحت آن زیر سؤال می‌رود.

با این توضیحات، حالا همه تلاش‌ها برای جذب گردشگر خارجی به کار گرفته شده است؛ اما لغو روادید به تنهایی کافی نیست. تا صاحبان تورهای مسافرتی از مزیت‌های گردشگری ایران اطلاعی نداشته باشند، تلاشی هم برای تعریف تورهای بین‌المللی در ایران نخواهند داشت. یکی از راهکارهای جدی معرفی فرصت‌های گردشگری در ایران، حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی است؛ کاری که مصر هم پس از بیداری اسلامی و شرایطی که به واسطه انقلاب در آن کشور رخ داده بود، انجام داد و با حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی دوباره توانست گردشگر خارجی جذب کند.

به نظر می‌رسد، دولتمردان و صاحبان جامعه‌تورگردانان ایران باید برنامه‌ریزی جدی برای لغو روادید، حضور در نمایشگاه‌های خارجی و تولید محتوای تصویری برای معرفی فرصت‌های گردشگری ایران داشته باشند، تا بتوانند با جذب گردشگر خارجی به اهداف گفته شده کمک کنند. جلب اعتماد دوباره گردشگران خارجی شاید کمی دشوار باشد، اما هر گردشگر خارجی، هم توسعه اقتصادی برای کشور به ارمغان می‌آورد و هم می‌تواند به خنثی‌سازی فضای ایران‌هراسی که در دنیا تبلیغ می‌شود، کمک کند.

برداشت

دخل و خرج جام‌جم

حسین مهریزی
خبرنگار فرهنگی

هفته گذشته، سرانجام لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس رسید. عرف اداری و رسانه‌ای هم اینطور است که بلافاصله پس از تقدیم لایحه بودجه، همه ذره‌بین به دست می‌گیرند و جزئیات دخل و خرج احتمالی سال آینده هر دستگاه را بیرون می‌آورند؛ دخل و خرجی که تجربه نشان داده است، در کمیسیون تلفیق و صحن مجلس و البته با چانه‌زنی‌ها و لابی‌های مختلف بیشتر هم می‌شود. یکی از دستگاه‌هایی که بودجه آن برای خودش و ناظران بیرونی مهم است و زیر ذره‌بین می‌رود، سازمان صدا و سیماست. سال گذشته، بودجه رسانه ملی در مقایسه با سال ۱۴۰۰، حدود ۵۶ درصد رشد داشته و گویا در لایحه بودجه سال آینده هم وضع صدا و سیما چندان بد نیست. بر اساس بررسی‌های اولیه، لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ با سقف کلی ۵۲۶۱ هزار میلیارد تومان در دولت بسته شده که در مقایسه با سال جاری، حدود ۱۵۰۲ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. بررسی جداول بودجه هم نشان می‌دهد، این افزایش در بودجه صداوسیما در سال ۱۴۰۲ بیش از ۴۲ درصد نسبت به سال جاری است. در قسمت ماده واحده و جداول کلان منابع و مصارف بودجه، سهم هر دستگاه سیاست‌گذار از بودجه به تفکیک سازمان‌های زیرمجموعه آن مشخص شده است؛ در این میان، برای صدا و سیما به منزله یک دستگاه سیاستگذار که زیرمجموعه‌ای برای آن معرفی نشده، بیش از ۷۹۳۸ میلیارد تومان درنظر گرفته شده است. هرچند اعتبارات دستگاه‌های فرهنگی، از جمله رسانه ملی، در مقایسه با غول‌های رسانه‌ای دنیا ـ که صبح تا شب به طراحی علیه ملت ایران مشغولند ـ رقم چشمگیری نیست؛ اما این بودجه در مقایسه با اعتبارات خیلی از دستگاه‌های فرهنگی، رقم امیدوارکننده‌ای است؛ به ویژه اینکه در حال حاضر، جهت‌گیری کلی حرکت دولت و مجلس، با رسانه ملی همسوتر از گذشته است و دیگر نگرانی‌هایی، مانند «گروگان‌گیری بودجه» وجود ندارد؛ بنابراین، دور از واقعیت و انصاف نیست که با یک تلنگر جدی به مدیران رسانه ملی، اعتبارات پیشنهادی و احتمالاً مصوب رسانه ملی برای ۱۴۰۲ را به نوعی «بودجه اتمام حجت» با صدا و سیما بنامیم و انتظار داشته باشیم مدیران و برنامه‌ریزان این دستگاه حساس، با درک واقعیت‌های جامعه و نیازهای انقلاب اسلامی و شکستن برخی کلیشه‌های مدیریتی و حلقه‌های بسته تیمی، به تولید آثار فاخری دست بزنند که منجر به آشتی طیف وسیع‌تری از مخاطبان با رسانه ملی‌شان شود.

کتاب

شکوه شمس

سیری در افکار مولانا

چاپ نهم کتاب «شکوه شمس» نوشته «آن. ماری شیمل» و ترجمه «حسن لاهوتی» منتشر شد. این اثر نخستین کتاب از مجموعه آثار پروفسور شیمل، بانوی شرق‌شناس و مولوی‌شناس مشهور دنیای غرب است که در ایران به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است. «زمینه تاریخی»، «خیال‌بندی مولوی»، «الهیات مولوی» و «نفوذ جلال‌الدین مولوی در شرق و غرب» عناوین بخش‌های این کتاب است که در نهایت با بیان فهرستی از آثار فارسی‌زبانان درباره آثار مولوی تکمیل شده است.

نماهنگ

به مامان نگو

نماهنگی به یاد شهید عجمیان

سازمان هنری ـ رسانه‌ای اوج، نماهنگ «به مامان چیزی نگو» را به یاد شهید روح‌الله عجمیان که به دست اغتشاشگران مظلومانه به شهادت رسید، منتشر کرد. نام این نماهنگ از عبارتی گرفته شده که در چند روز اخیر و به ویژه پس از اعدام قاتلان او، در فضای مجازی دست به دست شد. گفتنی است روز پنجشنبه ۱۲ آبان ماه در جریان اغتشاشات و ناامنی‌های آزاد راه کرج ـ قزوین در محدوده بهشت سکینه (س) کرج شهید عجمیان، متولد ۲۰ بهمن ۱۳۷۳ با ضربات چاقو برخی اغتشاشگران به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

مستند

دوران داوری

زندگی رضا داوری اردکانی

جلد نخست از مجموعه کتاب‌های داستان فیلسوفان با عنوان «دوران داوری» منتشر شد. دوران داوری روایتی مستند از زندگی رضا داوری اردکانی، فیلسوف ایرانی است که حامد زارع، روزنامه‌نگار حوزه اندیشه آن را نگاشته است. این کتاب شامل وقایع‌نگاری فرهنگی و فکری ۸۹ سال زندگی رضا داوری اردکانی است. بدیهی است، به دلیل مواجهات و مباحثات داوری با چهره‌های پرشماری از تاریخ اندیشه معاصر ایران از دهه ۴۰ خورشیدی تا به امروز، «دوران داوری» را می‌توان دربردارنده داستان روشنفکران و فیلسوفان ایرانی در قرن گذشته دانست.

فدائیان اسلام علیه استبداد و سلطنت

حسن نوروزی
نویسنده

۲۷ دی‌ماه ۱۳۳۴ به نام مبارک «سیدمجتبی میرلوحی» معروف به «نواب صفوی» گره خورده که به همراه سه نفر از یارانش، شهیدان سیدمحمد واحدی، مظفر ذوالقدر و خلیل طهماسبی در مقابل جوخه اعدام شاه قرار گرفتند و با رگبار مسلسل‌های مزدوران وطنی به خاک و خون غلتیدند.

نواب صفوی طلبه جوانی بود که نبوغ سیاسی، شهامت و جذبه خاصش پیوند فوق‌العاده‌ای با پاکبازی، اخلاص و تقوایش داشت؛ از همین رو تأثیر بسیاری بر دیگر روحانیون و طلاب و نسل جوان آن روزگار گذاشت. از جمله شخصیت‌هایی که در سنین نوجوانی از شهید نواب تأثیر گرفت، رهبر معظم انقلاب بود که درباره نواب صفوی و یارانش می‌فرمایند: «من شاید پانزده یا شانزده سالم بود که مرحوم «نوّاب صفوی» به مشهد آمد. مرحوم نواب صفوی برای من، خیلی جاذبه داشت و به کّلی مرا مجذوب خودش کرد. هر کسی هم که آن وقت در حدود سنین ما بود، مجذوب نواب صفوی می‌شد؛ از بس این آدم، پُرشور و بااخلاص، پر از صدق و صفا و ضمناً شجاع و صریح و گویا بود. من می‌توانم بگویم که آنجا به‌طور جدی به مسائل مبارزاتی و به آنچه به آن مبارزه سیاسی می‌گوییم، علاقه‌مند شدم.»

تاریخ معاصر را که ورق بزنیم، یکی از مؤثرترین گروه‌های اسلامی که تأثیر عملکردشان بر مبارزات مردم بیش از همه گروه‌های سیاسی مدعی ملی‌گرایی، وطن‌پرستی و ایران‌دوستی رخ نمایی می‌کند، همین گروه «فدائیان اسلام» است. گروه فدائیان اسلام شهرت خود را مدیون کلام نافذ نواب صفوی و ترورهای با اهمیت و پر سر و صدای اوست.

گام اول گروه فدائیان اسلام در بعد کشوری، رفع موانع ملی شدن صنعت نفت بود. شاه و اطرافیانش به ملی شدن صنعت نفت تمایلی نداشتند؛ برای همین در تقلب علنی که از سوی رژیم شاه و عنصر مزدورش، عبدالحسین هژیر در انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی شکل گرفت، نواب صفوی و گروه فدائیان اسلام دست به کار شدند و با مجازات هژیر، باعث ابطال انتخابات تقلبی شده و با تجدید انتخابات دوره شانزدهم، همه شخصیت‌های گروه اقلیت، مانند آیت‌الله کاشانی و محمد مصدق به مجلس راه یافته و بنیاد تصویب قانون ملی‌شدن صنعت نفت را گذاشتند.

نفر بعدی که سدّ راه قانون مذکور شد، «سپهبد رزم آرا» نخست‌وزیر آن دوره بود. او می‌رفت که با قرارداد استعماری دیگری با انگلیس، مبارزات ملت ایران برای ملی‌شدن صنعت نفت را با بن‌بست کامل روبه‌رو کنند. در اینجا باز هم این نواب صفوی و یارانش در گروه فدائیان اسلام بودند که با مجازات رزم‌آرا و خارج کردن وی از صحنه، نهضت ملی‌شدن صنعت نفت را به پیروزی کامل رساندند. آنچه حتی خود استعمارگران انگلیسی و البته مدعیان ملی‌گرایی نیز به آن معترف شدند.

سر آنتونی ایدن، وزیر خارجه وقت انگلیس در دوران نهضت ملی‌شدن صنعت نفت، در کتاب خاطرات خود درباره آن روزها نوشته است: «مجلس نخست‌وزیر (رزم‌آرا) را احضار کرد تا بگوید که آیا ملی کردن صنعت نفت عملی است یا نه؟ او مسئله را به هیئتی از کارشناسان ایرانی ارجاع داد و تمام اعضای این هیئت گزارش دادند که این کار عملی نیست. روز سوم ماه مارس ۱۹۵۱ ژنرال رزم‌آرا این گزارش‌ها را به مجلس ارائه داد و مضامین آن به وسیله رادیو تهران پخش شد و چهار روز بعد رزم‌آرا کشته شد و یک هفته بعد قطعنامه ملی کردن صنعت نفت به وسیله هر دو مجلس ایران تصویب شد.»

نصرالله شیفته، از سردبیران نشریاتی، همچون «باختر امروز» دکتر فاطمی و «مرد امروز» محمد مسعود از روزی که خبر کشته شدن رزم آرا پخش شد، چنین نقل کرده است: «وقتی خبر کشته‌شدن رزم آرا توسط فدائیان اسلام را به دکتر فاطمی دادم، در همان لحظه مهندس حسیبی (از سران جبهه ملی) هم در کنارش ایستاده بود، ناگهان به ساعت مچی خود نگاهی کرد و گفت «الحمدلله. از این لحظه دیگر نفت ایران ملی شده است.»

کلمنت اتلی، نخست‌وزیر بریتانیا نیز با شنیدن خبر کشته‌شدن رزم آرا عمیقاً متأسف شد و گفت: «حیف که یکی از دوستان صمیمی بریتانیا از دست رفت. بریتانیا با ژنرال رزم‌آرا پیمان مودت داشت که از اختلافات دو دولت بر سر مسئله نفت بکاهد و موضوع را فیصله دهد.» شهید نواب صفوی ابعاد روحانی و معنوی بسیار والایی داشت که از دید مورخان پنهان مانده یا در سایه عملیات انقلابی فدائیان اسلام علیه مزدوران شاه قرار گرفته است؛ اما در گفتار و نوشتار برخی دوستان و آشنایان وی آمده است. رهبر معظم انقلاب در این‌باره می‌فرمایند: «... اینها را به‌عنوان چند نفری که فقط بلدند گلوله‌ای از دهانه اسلحه‌ای خارج کنند و به سینه کسی بنشانند، معرفی می‌کردند. حتی بزرگان آن دستگاه جبار منحوس که خودشان مظهر اوباش‌گری و چاقوکشی و الواطی بودند و جزء افرادی به‌شمار می‌رفتند که ارزش نداشتند از آنها یاد شود، به این جوانان مؤمن صالح پاک‌بازِ مخلص و بی‌طمع و بی‌اعتنا به دنیا و به زخارف دنیا، چاقوکش می‌گفتند! بعضی از مردم نیز همین‌طور می‌شناختند و باور می‌کردند و بعضی‌ها هم باور نمی‌کردند و بعضی هم غافل بودند. از مسئله فدائیان اسلام غفلت شد. اگرچه شاید آن زمان، آمادگی هم نبود که بخواهند آنچه را که می‌گفتند- که همان حکومت اسلامی بود- بر سرِ پا کنند. برای این کار، یک حرکت عمومی در درازمدت لازم بود؛ لیکن سخن اینها در بین فریادها و عربده‌های مستانه دشمنان‌شان گم شد.»

یک روزنامه‌نگار پاکستانی که توانسته بود در وضعیت بحرانی اختناق ستمشاهی، با نواب صفوی در مخفیگاه وی دیدار و گفت‌وگو کند، درباره شهید نواب صفوی نوشت: «او به هنگامی که از اسلام سخن می‌گفت، همچون عاشقی می‌نمود که دلباخته واقعی است و جز معشوق، چیز دیگری را نمی‌شناسد. چشمان او به هنگام سخن گفتن از اسلام برق می‌زد. اسلام برای او همه چیز بود. او آماده بود که همه چیز خود را در این راه فدا کند و شاید بهترین تعبیر وی از این آرمان‌ها، شعری بود که آن را به فارسی خواند و من ترجمه‌ای از آن را نوشتم: ای فلک، قلبم را دردی فشار می‌دهد، هوایی که تنفس می‌کنم، گویی شعله‌ای از آتش است. من به بیماری می‌مانم که استخوان‌هایش از درد ناله می‌کند و روحم از دوری اسلام از تن جدا می‌شود.»

شهادت نواب صفوی و یارانش، جامعه دینی و حوزوی آن روز را به راستی تکان داد و همه تبلیغات شاه و استعمار مبنی بر کنار ماندن دین از سیاست را به یکباره نزد طلاب و روحانیون خنثی کرد.

رهبر معظم انقلاب درباره تأثیر شهادت نواب در روحیه حوزه‌ها، به ویژه حوزه مشهد می‌گوید: «آن وقتی را که خبر شهادت این جوانان مخلص و مؤمن و پاک‌باز [فدائیان اسلام] به مشهد رسید، فراموش نمی‌کنم. در بین طلاب جوان حوزه مشهد، در آن مدرسه‌ای که ما بودیم، هیجان عجیبی پیدا شد. علت هم این بود که سال قبل یا دو سال قبلش، مرحوم نواب صفوی، این جوان مؤمن روحانی، در همین مدرسه- که اتفاقاً اسم مدرسه، مدرسه نواب است- آمده و سخنرانی کرده بود و نماز جماعت اقامه نموده بود و غوغایی از شور و هیجان به‌وجود آورده بود که تأثیرات او بر روحیه طلاب، در هنگام شهادتش محسوس بود.» پس از شهادت نواب صفوی و یارانش، یک نشریه اسلامی هندی به نام «البعث الاسلامی» با مدیریت شیخ «ابوالحسن علی‌الحسنی الندوی» از دانشمندان معروف هندی نوشت: «مبارزه بر ضد استعمار نیرنگ‌باز و دشمنان اسلام، به ظاهر پس از شهادت رهبران فدائیان اسلام به پایان رسید؛ ولی این مبارزه از نو آغاز خواهد شد، زیرا وظیفه «برادران» در ایران در راه دعوت به سوی خدا و حق، هرگز پایان نیافته و هیچ وقت از بین نخواهد رفت... پس ما پس از شهادت نواب صفوی در نخستین فرصت به سوی انجام وظیفه خواهیم شتافت. امروز جوانان مسلمان ما در دانشگاه‌ها، روستاها و کارخانه‌ها، آماده نبردی همه‌جانبه بر ضد استعمار می‌شوند.»

رهبر معظم انقلاب درباره اصالت و هویت مبارزات شهید نواب صفوی و فدائیان اسلام می‌فرمایند: «اینها مردمانی بودند که «انّهم فتیة ءامنوا بربّهم». واقعاً جوانانی بودند که به خدا ایمان آوردند و از روی اخلاص، در راه حاکمیت معارف و احکام نورانی اسلام تلاش کردند و در مقابل ظلم و فساد ایستادند... اصلاً قضیه اینها چنین بود که در جهت اسلامی شدن جامعه، مبارزه ضد استبدادی و ضد سلطنتی خودشان را آغاز کردند و متأسفانه در وسط کار، همه‌شان از بین رفتند. البته برای خود آنها خوب شد؛ چون به شهادت رسیدند و به مقام عالی شهادت دست یافتند؛ اما برای جامعه خسارتی بود.»

قبیله عشق

توجه مادرانه

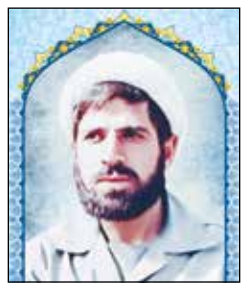

در میان رزمندگان همه از عشق و علاقه آقا مصطفی به حضرت زهرا(س) با خبر بودند. همه می‌دانستند او تحمل شنیدن روضه حضرت زهرا(س) را ندارد. همیشه پیش از شروع نماز با ادب رو به قبله می‌ایستاد و به مادر سادات سلام می‌داد. خانواده و دوستان اصرار داشتند که مصطفی زودتر ازدواج کند؛ اما او به دلیل وضعیت جنگ قبول نمی‌کرد. وی بعد از ماه رمضان بالاخره تصمیم گرفت. شنیده بود که حضرت امام(ره) فرموده‌اند، با همسران شهدا ازدواج کنید. موضوع را با دوستانش در میان گذاشت. شرط مصطفی این بود که با همسر شهید ازدواج کند. شرط دیگرش برای ازدواج، سادات بودن همسرش بود. علتش مشخص بود، اما خوابی که در همان ایام پیش آمد، بی‌دلیل در این انتخاب نبود!

حضرت زهرا(س) وارد منزل شدند. دو گلدان گل زیبا در دست ایشان بود. گلدان‌ها سبز بود. یکی از آنها را به مادر دادند. بعد هم به مصطفی و علی فرمودند: بیایید در آغوش من! بعد از تعریف کردن این خواب، مصطفی در حالی که اشک می‌ریخت، گفت: اینکه یک دسته گل به مادر دادند؛ یعنی تو می‌مانی و من نه. من دیگه مال این دنیا نیستم.

برادر کاظمینی محافظ و راننده مصطفی بود. او وقتی از نیت مصطفی خبردار شد، دختر عمویش را معرفی کرد. ایشان از سادات بودند و همسر شهید. قرار شد برنامه خواستگاری هماهنگ شود. آن شب خانه بودم. مصطفی نمی‌خوابید. همین طور گریه می‌کرد. حالت عجیبی داشت. مشغول نماز و تهجد بود. بعد هم گفت: من شهید می‌شوم. مطمئن هستم. گفتم: مصطفی این حرفا رو بگذار کنار. بگیر بخواب نصفه شبی.

دوباره گفت: می‌دونم وقتش رسیده. به جان خودم شهید می‌شم. گفتم: پس زن گرفتنت برا چیه! مکثی کرد و گفت: خانمم از ساداته. می‌خوام حضرت زهرا(س) بهم توجه کنن. می‌خوام مادرم باشن.

به نقل از علی ردانی‌پور
همرزم شهید

«مصطفی ردانی‌پور» در سال ۱۳۳۷ در اصفهان متولد شد. شهید ردانی‌پور سال اول طلبگی را در حوزه علمیه اصفهان سپری کرد. پس از آن برای ادامه تحصیل و بهره‌مندی از محضر فضلا و بزرگان راهی شهر قم شد و در مدرسه حقانی به درس خود ادامه داد.

ایشان حدود شش سال مشغول کسب علوم دینی بود. مصطفی در طول جنگ در کنار فرماندهانی، چون شهید حسین خرازی و شهید حسن باقری جنگید تا اینکه بر اثر جراحت سختی دست ایشان معلول شد.

تلاش این روحانی عارف و فرمانده شجاع، در عملیات والفجر ۲ به نقطه اوج رسید و سرانجام دو هفته پس از ازدواجش در ۱۵ مرداد ۱۳۶۲ و در عملیات والفجر ۲ در منطقه حاج عمران، به فیض شهادت نائل آمد.

کتابخانه

جوان‌ترین رهبر

«پیشاهنگ جهاد و شهادت» زیباترین توصیف درباره فعالیت‌های «سیدمجتبی میرلوحی» معروف به «نواب صفوی» است که از زبان مبارک رهبر معظم انقلاب بیان شد. توصیفی که رهبر معظم انقلاب به خوبی با آن عجین و اخت هستند و خود را از شاگردان این مکتب می‌بینند؛ به گونه‌ای که به بیان صریح خود ایشان نخستین فردی که جرقه مبارزه و جهاد را در دل او روشن کرد، شهید نواب صفوی بود.

سیدمجتبی از همان کودکی تاب دیدن بی‌عدالتی و ظلم‌های اجتماعی را نداشت و در مقابل آن ایستادگی می‌کرد. بنابر منابع تاریخی، وی فعالیت انقلابی علیه نظام دیکتاتوری پهلوی و استعمار را از دوران دبستان و دبیرستان آغاز کرد.

کتاب‌های متعددی در زمینه زندگی و شخصیت سیدمجتبی میرلوحی نگاشته شده است؛ اما کتاب «جوان‌ترین رهبر» رنگ و بوی دیگری دارد. مهم‌ترین نکته در زمینه این کتاب زبان ساده و داستان‌گونه و بیان شیوا و سلیس آن در توضیح ابعاد اجتماعی، سیاسی و مذهبی زندگی کوتاه این مبارز شهید و مصاحبه با خانواده شهید و تحقیق و تفحص بسیار است. همین ویژگی کشش و جذابیت خوانش تاریخ زندگانی شهید را دو چندان می‌کند.

اگر مایلید در آستانه شصت‌وهشتمین سالروز شهادت شهیدنواب صفوی (۲۷ دی‌ماه ۱۳۳۴) با زندگی و مجاهدت‌های رهبر مؤثر و ایثارگر جمعیت فدائیان اسلام آشنا شوید و هم‌زمان مطالعه دلپذیر یک کتاب جذّاب را تجربه کنید، کتاب «جوان‌ترین رهبر» انتخاب مناسبی خواهد بود.

یکی از اقدامات شهید پیش از هر اقدامی نشست‌های فراوان و بحث‌های طولانی با افرادی بود که تبلیغات ضددینی می‌کردند و تا ضدیت و عناد افراد با منافع ملی و مناسک دینی برایش محرز نمی‌شد، اقدامی نمی‌کرد. به همین دلیل ترورهایی که شهید انجام می‌داد، اولاً با مخالفت مردم رو به رو نمی‌شد، ثانیاً با کسب اجازه و فتوای مراجع آن زمان رقم می‌خورد. احمد کسروی، یکی از افرادی است که پس از سلسله جلسات طولانی ارتدادش مشخص شده بود داستان ترورش در این کتاب به خوبی نگاشته شده است: «بعد از نماز جماعت، سید سر به سجده می‌گذارد و نجوا می‌کند و با تمام وجود می‌خواهد خداوند متعال اولین دعای نماز صبح بیستم اسفند ۱۳۲۴ گروه فدائیان را اجابت کند. سید سر از سجده برمی‌دارد و دعا می‌کند. با شنیدن صدای آمین جوان‌ها، احساس می‌کند دل‌گرفته‌اش روشن شد.

نواب با ذکر دعا و صلوات از اتاق بیرون می‌آید. قدم‌هایش را تند می‌کند. می‌داند کسروی از ترس، سر ساعت نه در دادگاه حاضر می‌شود. در روزنامه‌ها خوانده بود، کسروی درخطر بودن را بهانه می‌کند و برای جواب شکایات به دادگاه نمی‌رود.

نواب در اعلامیه‌ها از کسروی خواسته بود توبه کند؛ ولی نه‌تنها او هیچ جوابی نداد، بلکه افکارش را توسط مریدانش ترویج داد. نواب وقتی ناامید می‌شود، نقشه می‌کشد، بچه‌های فدائی به رهبری سیدحسین امامی، در اتاق بازرسی اقدام به تیراندازی کنند.

نواب با رسیدن به روبه‌روی ساختمان دادگستری توقف می‌کند. ناگهان صدای الله‌اکبر چهار جوان در فضا می‌پیچد. نواب با شنیدن صداهای الله‌اکبر، قدم‌های بلند چهار فدائی را می‌بیند که به‌طرف درشکه می‌روند. سید فریاد می‌زند: «خدایا شکر! عیدی به اعیاد مسلمین اضافه شد.»

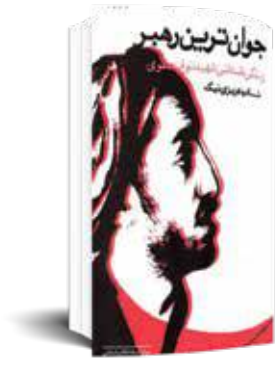

عکس: حامد گودرزی

دیدار مسئولان نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه با خانواده شهیدان جوادنیا

آمده‌ایم از شما روحیه بگیریم

علیرضا جلالیان
دبیر گروه سپاه

توفیق هر ساله دست داده است تا در منزل شهیدان جوادنیا از محضر مادر فاضله این شهدا بهره ببریم، این سومین سال بود.

مادر ۹۴ ساله فاضله

اما از مادر فاضله این شهیدان که در ۹۴ سالگی به سر می‌برد، در عین کهولت سن و کمی سنگینی گوش هنوز هم بر همان عهدی که بسته، هست.

ما که قبل از رسیدن حاج آقای طیبی‌فر و هیئت همراه به منزل ایشان رسیدیم، فرصت مغتنی بود تا با مادر، خواهر و برادر و داماد شهیدان کمی هم‌صحبت شویم. مادری که هنوز با این کهولت سن هم به برگزاری آموزش قرآن در منزلش اهتمام دارد و هم به خواندن آن، می‌گویند روزی پنج جزء یا بیشتر قرآن را می‌خواند. کمی با این مادر هم‌کلام شدیم، تأکید او بر تربیت درست فرزند و لقمه حلال و حضور بچه‌ها در مسجد و هیئت، برنامه‌های عزا و شادی ائمه و سپاه و ولایت‌مداری بود. می‌گفت پدرشان به بچه‌ها لقمه حلال داد؛ بچه‌ها هم همیشه در مسجد و هیئت و حسینیه و بعد از انقلاب در سپاه بودند.

یک دروغ رسانه‌ای؛ بهانه آغاز سخن

کمی گذشت تا اینکه حاج آقای طیبی‌فر جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه به همراه آقای توکلی، مسئول ایثارگران نیروی انسانی نمایندگی که ترتیب‌دهنده این برنامه بود، وارد منزل مادر شهیدان جوادنیا شدند و بعد از نشستن روی صندلی‌ها و خوش و بش حاج آقا طیبی‌فر با مادر شهید آن هم با این جمله که «ما آمدیم چند لحظه اینجا از شما روحیه بگیریم و برویم»، جلسه شروع شد. اما آغاز رسمی این دیدار با ابراز ارادت‌های آقای توکلی و بیان یک ماجرا بود.

وی گفت: من قبل از ورود به این خانه و جلسه نخواستم این موضوع را با حاج آقا و دیگران مطرح کنم تا در خود جلسه بگویم و تازه باشد. چند ماه پیش در فضای مجازی خبر فوت این مادر شهیدان را خواندم و به اصطلاح شوکه شدم. با خانواده شهید تماس گرفتم و متوجه شدم که خبر از اساس دروغ است، بعد رفتم چند جا اعلام کردم خبر کذب است. چند روز داشتم به دوستانی که این خبر را بازنشر می‌دادند، توضیح می‌دادم که ادامه ندهید، ایشان زنده هستند.

همانجا برادر و خواهر شهید تأیید کردند و گفتند، چقدر با ما تماس گرفتند که تسلیت بگویند، حتی از شهرداری زنگ زدند که بیایند و بنر و پرچم بزنند، واقعاً چندین روز ما درگیر این بودیم که به همه بفهمانیم مادرمان زنده است. چندین مصداق هر کدام تعریف کردند. هر کدامش به نوبه خود جالب بود.

قصه پر غصه «مرجفین»

اینجا بود که حاج آقای طیبی‌فر ماجرای مرجفین را گفت. وی با اشاره به ماجرای حضور مرجفین، ابتدا توضیح داد؛ اینکه می‌گوییم کسی اراجیف می‌گوید، از همین جنس است. در زمان پیامبر(ص)، مرجفین آنقدر اخبار دروغ را پخش می‌کردند که گاهی اخبار واقعی را هم تحت تأثیر می‌گذاشتند.

بحث تضعیف روحیه مردم و اینکه چندین بار یک خبر دروغ بیان شود، در اینجا مطرح هست. طوری شد که مردم در آن زمان برای تشییع پیکر پیامبر(ص) نیامدند و وفات اول شخص عالم را باور نکردند.

از همه این موضوعات که گذشتیم، بحث مسائل سیاسی روز و وضعیت سه ماه اخیر شد، همینجا دوباره حاج آقای طیبی‌فر گفت، در چند ماه اخیر چقدر اراجیف گفتند در خصوص سلامتی حضرت آقا؟! حالا ایشان می‌آمد در یک مراسم می‌گفتند بدل است، حتی چندین جا آقا ایستادند و سخنرانی کردند، بعضی هفته‌ها چند دیدار داشتند تا این اراجیف خنثی شد.

سخن دوست خوش‌تر است

اما همه بحث‌های حاج آقای طیبی‌فر به کنار، اینجای سخنش به نظرم از همه موضوعات مهم‌تر بود. وقتی بحث تأسف از اغتشاشات اخیر مطرح شد، حاج آقای طیبی‌فر از قول یکی از بزرگان که محضر رهبر معظم انقلاب رسیده بودند، گفت: وقتی این بزرگوار از مسائل اخیر در محضر حضرت آقا سخن گفته و ابراز نگرانی کرده است، حضرت آقا گفتند این مسائل اصلاً چیزی نیست و مطمئن باشید حل می‌شود، اما مسئله اصلی که من گاهی شب به خاطر آن خوابم نمی‌برد، «جمعیت» است، «جمعیت». باید برای مسئله جمعیت کاری کرد. اینجا بود که همه فکر و ذهنم رفت سمت موضوع جمعیت و اینکه آیا من خبرنگار و اهل رسانه و پژوهش، آن مدیر و فرمانده، آن کاسب و تاجر، آن کارگر و کارمند، آن زن خانه‌دار، آن دانش‌آموز و دانشجو، آن مادر و خانواده شهید، آن وزیر و نماینده و قاضی دادستان و... دغدغه‌های‌مان چقدر هم‌راستا با امام جامعه است؟ و برای این موضوع مهم چکار کرده ایم؟

یادی از سردار شهید صفری

حرف آخر یادی باشد از همرزم یکی از پسران شهید این مادر که در دو دیدار قبلی حضور داشت، سردار جانباز شهید حسین صفری، مشاور امور ایثارگران فرمانده کل سپاه. روحش شاد.

فرمانده کل سپاه در همایش سالگرد شهدای عرفه

مردم ایران یک فتنه جهانی را شکست دادند

سرما بود؛ ولی یاد و خاطره شهدا، گرمایی به دل‌ها و حسینیه امام خمینی(ره) سپاه بخشیده بود که شمع شهادت، ایثار و از خودگذشتگی را در دل روشن می‌کرد. مسئولان، کارکنان و فرماندهان نیروی زمینی سپاه گِرد هم جمع شده بودند تا همچون پروانه به دور شهیدان سردار حاج احمد کاظمی و یارانش(شهدای عرفه)، سپهبد حاج قاسم سلیمانی و سردار نورعلی شوشتری بچرخند و خاطرات و رشادت‌های آنان را به نسل‌های بعد منتقل کنند.

خانواده‌های شهدای نیروی زمینی سپاه در گوشه‌ای از حسینیه در یک ردیف منظم، عکس گل‌های جاویدان‌شان را درون قاب‌های چوبی به آغوش کشیده بودند و درس نانوشته‌ای را به ذهن‌ها دیکته می‌کردند که زندگی، در شهادت است و مرگ در مُردن.

در گوشه‌ای دیگر، در یک قاب فلزی از صفحه نمایش حسینیه، عکس چهل نفر از شهدای نیروی زمینی سپاه به نوبت می‌آمدند و می‌رفتند و چه عجیب مرا یاد این شعر می‌انداختند: «زندگی، صحنه یکتای هنرمندی ماست/ هر کسی نغمه خود خواند و از صحنه رود/ صحنه پیوسته به جاست/ خرم آن نغمه که مردم بسپارند به یاد». شهدا، همان‌هایی هستند که نقش‌شان بر دیوار تاریخ ثبت و ضبط خواهد شد و خاطرات‌شان دوای هر خاطری خواهد بود.

حالا چشم‌ها با دیدن عکس‌ها و خانواده‌های شهدا، بیش از هر چیز بهانه روضه داشت.

روضه خوانده شد و چشم‌ها، بغض‌های سدشده در گلو را شکستند و اشک‌های دلتنگی و حسرت را جاری کردند. آرام شده بودند؛ اما قلب‌های‌شان که از باران چشم‌ها مطهر شده بود، بیش از پیش یک چیز را می‌طلبید؛ شهادت. اکنون شهادت فریادی بود که تمام وسعت سرزمین قلب‌شان را محاصره کرده بود.

ساعت، ۱۰ را نشان می‌داد که سردار سرلشکر سلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، پشت میکروفن قرار گرفتند و خانواده شهدا را تکیه‌گاه معنوی جامعه خواندند و گفتند: «خانواده‌های شهدا با راهی کردن عزیزان خود، در واقع همه آرزوهای خود را فدا کرده‌اند.» وی با اشاره به اینکه حقد و کینه دشمن نسبت به ملت و کشور ما ده‌ها برابر بیشتر از کشورهای همسایه است، افزود: «اگر به حوادث سال‌های گذشته نگاه کنیم و به سوریه و عراق سری بزنیم، می‌بینیم که دشمنان با امت اسلام در سرزمین مسلمانان چه کردند. اگر سفری به این کشورها داشته باشید، می‌بینید که شهرها تبدیل به شهر ارواح شده‌اند و هیچ موجود زنده‌ای در آنها زندگی نمی‌کنند؛ چون همه خانه‌ها ویران است و صدای بازی بچه‌ها شنیده نمی‌شود. ارمغان حضور استکبار در منطقه ما، فقر، گرسنگی و آوارگی است. ما این شرایط را دیده‌ایم و در یمن، افغانستان، سوریه، عراق و فلسطین، شاهد آثار حضور دشمنان در کشورهای اسلامی هستیم؛ این در حالی است که بغض آنها نسبت به ملت ما ده‌ها برابر است.»

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درباره حوادث و آشوب‌های اخیر گفت: «دشمنان در سه، چهار ماه گذشته در یک فتنه و جنگ جهانی، می‌خواستند مدارس، دانشگاه‌ها و مراکز فعالیت اقتصادی مردم را تعطیل کنند و کشور را به آشوب بکشند؛ اما جوانان، زنان و دختران ایران با آنها همراهی نکردند و نقشه‌های آنها را به شکست کشاندند.»

وی در پایان اظهار داشت: «شهدا با ایستادگی، مقاومت و اقتدار مانع از تحقق اهداف دشمن شدند؛ البته جنگ جریان دارد و دشمن آرام نیست؛ اما ما او را آرام می‌کنیم و شکستش می‌دهیم. آنها فکر می‌کردند که می‌توانند این نظام قدرتمند را بشکنند؛ اما در اوج این خیال و توهم شکست خوردند.»

همایش تمام شده بود و کارکنان و مسئولان دسته‌دسته از حسینیه خارج می‌شدند. در این بین، نیروهای جوان، تازه‌نفس و جان‌برکف نیروی زمینی سپاه با آن شور، شعور و هیجان جوانی، نزد سردار سلامی، سردار قاآنی و سردار حاجی‌زاده می‌رفتند و عکسی را به یادگار ثبت می‌کردند؛ عکس‌هایی که در آنها تواضع، مهربانی و همدلی بیش از هر چیزی تجلی می‌کرد.

روی خط

مرجع راستی‌آزمایی وعده‌های دولت شده‌ایم

۰۹۱۵۰۰۰۹۰۳۴/ با سلام و خسته نباشید و توفیق روزافزون برای شما عزیزان، لطفاً درباره سنوات تحصیل دانش‌آموختگان پیگیری بفرمایید... . / با تشکر

۰۹۱۶۰۰۰۳۸۷۵/ سلام، تنها راه سعادت جامعه پناه بردن به چتر ولایت فقیه و پیروی از دستورات اسلام حقیقی است.

۰۹۱۱۰۰۰۴۹۴۴/ مدرک تحصیلی دکتری رشته‌های دانش‌بنیان کسب‌وکار گرفتم؛ ولی سپاه روی این مدارک و نخبگی اعمال مدرک نمی‌کند. لطفاً پیگیری کنید کجا و چطور مدارک و نخبگی اعمال شود؟ استان ما کسی مطلع نیست.

۰۹۳۳۰۰۰۱۸۵۸/ با سلام، چرا معادله و دستورالعمل واحد مالی در خصوص پرداخت‌ها و حقوق و مزایا وجود ندارد تا با رعایت در همه ادارات و ارگان‌ها، عدالت رعایت شود.

۰۹۱۱۰۰۰۳۶۴۷/ سلام، این چه وضعیه که سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح درست کرده؟ پیش هر دکتر دندانپزشک و متخصص و... می‌ریم، می‌گه قرارداد نداریم. هزینه‌های درمان هم که سر به آسمون داره... .

۰۹۱۰۰۰۰۰۵۱۴/ لطفاً فکری برای وضع پوشش در جامعه کنیم. هوا گرم شود دیگر حجاب اسلامی که هیچ، باید پیگیر پوشش مناسب باشیم! / «محمدمهدی سروی»

۰۹۱۳۰۰۰۴۱۰۸/ نام جاوید خلیج فارس دیرینه نامی است که سبک‌مغزان تازی توان دگرگونی آن را نداشته و ندارند.

۰۹۱۲۰۰۰۰۹۷۱/ با سلام، در راستای حمایت از جوانی جمعیت نتیجه شده جلسه و صورتجلسه. پس کی اقدام می‌شود؟ اینجانب برای فقط یک آزمایش ۵ میلیون هزینه کرده‌ام و برای پرداخت آن کل حقوق یک‌ماه را داده‌ام؛ در صورتی که نه بیمه تکمیلی داریم و نه ساتا و صندوق شفا هم جوابگو نیست.

۰۹۱۱۰۰۰۶۱۹۷/ باسلام، به‌عنوان کسی که سال قبل صاحب فرزند سوم شدم، می‌گویم من در بین دوستان و خانواده و بستگان شده‌ام مرجع راستی‌آزمایی‌های وعده‌های دولت و سپاه. امثال ماها اگر اقدامی نبینیم، فرصت شش ساله بازماندن پنجره جمعیتی به فنا خواهد رفت.

۰۹۰۳۰۰۰۰۱۳۱/ ارزش پول خیلی پایین آمده است. حضرت آقا به آقای رئیسی دو مأموریت داد: یکی ارزش پول ملی و یکی کاهش میزان بیکاری. آقای رئیسی اگر ولایت‌مداری، پس بسم‌الله، با این تیم اقتصادی نمی‌شود، باید انقلاب اقتصادی کنید.

۰۹۱۲۰۰۰۶۲۸۱/ انصافاً انتخاب سردار رادان خیلی بجا و دقیق و درست بود، شکر که چنین رهبری داریم و شکر که امثال این فرماندهان انقلابی وجود دارند.

۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق

صبح صادق

هفته‌نامه
سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز
معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: یدالله جوانی
سردبیر: علی حیدری

شورای سیاست‌گذاری:
علی قاسمی، سیامک باقری، سعدالله زارعی، عزیز غضنفری، فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح‌الله پریشان، احد کریم‌خانی، حسین عبداللهی‌فر
دبیرتحریریه: سیدفخرالدین موسوی
نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی
صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی
عکاس: حامد گودرزی
ناظر چاپ: سعید قاسمی
چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶(۰۲۱)
تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)
ssweekly.ir
@ssweekly
info@ssweekly.ir
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
سامانه پیامک: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۰۷۸ | دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱

صبحانه

آیینه هستی

جهان همانند آیینه اســـت؛ به همین دلیل آنچه در درون خود احساس می‌کنید یا به آن فکر می‌کنید، در دنیای بیرونی باز می‌یابید. آنچه را بخواهید، یا هر طرز تفکری داشته باشید، یا رفتارتان هر طور که باشد، نتیجه‌اش را در بیرون از وجود خود خواهید دید. دقیقا به همین دلیل است که برای اصلاح جامعه باید اصلاح را از درون خود آغاز کنیم. افکار ناشایست، منفی و بی پایه را کنار بگذاریم، تا آنچه شایسته است، جایگزینش بشود.

صادقانه

انسان باایمان

امام علی(ع) می‌فرمایند: انسان باایمان شادی‌اش در چهره و اندوهش درون قلب اوست، سینه‌اش از هر چیز گشاده‌تر و هوس‌های نفسانی‌اش از هر چیز خوارتر است، از برتری‌جویی بیزار و از ریاکاری متنفر است، اندوهش طولانی و همتش بلند، ســـکوتش بسیار و تمام وقتش مشغول است، شـــکرگزار و صبور، بسیار ژرف‌اندیش است و دست حاجت به سوی کسی دراز نمی‌کند، طبیعتش آسان و برخوردش با دیگران توأم با نرمش است، دلش از سنگ خارا (در برابر حوادث سخت) محکم‌تر و سخت‌تر و (در پیشگاه خدا) از بَرده تسلیم‌تر است. **نهج‌البلاغه، حکمت ۳۳۳**

تلخند

شکست نتانیاهو در تشکیل دولت ـ کارتونیست: محمدصبانه/ فلسطین

غیر رسمی

قاطعیتی که حصر آبادان را شکست

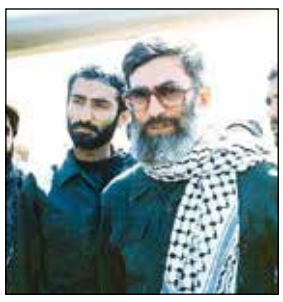

حضور آیت‌اللـــه خامنه‌ای در شـــورای عالی دفاع بســـیار کارســـاز بود. صدور نامه تهدیدآمیز برای شکســـت محاصره سوســـنگرد و جلوگیری از ســـقوط آن، نمونه‌ای از تصمیم‌های ماندگار ایشـــان است. همچنین حمایت آیت‌الله خامنه‌ای از طـــرح عملیـــات ثامن‌الائمه موجب تسریع در روند شکست حصر آبادان شد.

سردار رحیم صفوی درباره خاطرات آن روزهـــا می‌گویـــد: «در اردیبهشـــت ســـال ۱۳۶۰ من مسئول رســـاندن طرح شکســـتن حصر آبادان بودم. قرار شـــد طرح را برسانم به شورای عالی دفاع که در پایگاه هوایـــی وحدتی دزفول بود. آن موقع بنی‌صدر هم بود. جزئیات جلســـه یادم هســـت. ما طرح را که ارائه دادیم، آقای بنی‌صدر و دیگـــران موافق نبودند. حضرت آقـــا از آنجا که نســـبت به بنده شناخت داشـــتند و آن زمان من فرمانده ســـتاد عملیات جنوب بودم، قاطعیت به خرج دادند و با منطق و اســـتدلالی که به کار بردند، طرح تصویب شـــد. واقعیت این اســـت که اگر قاطعیت حضرت آقا نبود، اصلاً طرح شکســـت حصر آبادان تصویب نمی‌شد.»

سرلشکر سیدحســـن فیروزآبـــادی هـــم در این زمینـــه می‌گویـــد: «همت مضاعـــف آیت‌الله خامنـــه‌ای به عنوان نماینده حضرت امام در شـــورای عالی دفاع در انجام عملیات آفندی آزادسازی سوسنگرد و خنثی کردن نقش کارشکنانه بنی‌صـــدر و حاکـــم کردن فرمـــان امام خمینی، به حفـــظ اهـــواز و جلوگیری از ســـقوط حتمـــی آن انجامیـــد و راه را برای طراحی و اجـــرای عملیات پیروز فتح‌المبیـــن، طریق‌القـــدس و آزادی سرزمین‌های اشغال شده و بیت‌المقدس هموار ساخت.»

داستان

به رنگ خدا

نفیسه محمدی
دبیر گروه جوان

میرزا مشغول صحبت با رئیس بانکی بود که به تازگی دخترش را در بیمارســـتان بستری کرده بود. نان تازه را از دستش گرفتم و گفتم: «بابا تو که کار داشـــتی واســـه چی معطل نونوایی شـــدی؟ می‌گفتی خودم می‌گرفتم.» مرد شریف و بزرگواری بود و برای همه قابل احترام، دست‌هایش را شست و سر سفره کوچکی که روی میز انداخته بودم، نشست.

ـ نه دیگه مرده و قولش...

گفتـــم: «راســـی میرزا کارت درســـت شـــد خداروشکر، الان دیگه خیالت راحته، برو قرارداد خونه رو ببنـــد، این رئیس بانکه حرفش حرفه، بگه وام می‌دم حتماً می‌ده...»

با خنده تلخـــی نگاهم کرد. بعـــد آرام گفت: «درست می‌شه! ولی...»

کمی نگران شدم. پرسیدم: «چیزی شده مگه؟ همیـــن الان بهت قـــول داد که وامت رو درســـت می‌کنه. مشغول صبحانه شد.»

ـ تو به این می‌گی قول؟ چقدر ساده‌ای جوون!

یک لحظـــه از کلمه «جوون» به تفاوت ســـنی خودم و میـــرزا و تجربه‌های بی‌نظیرش فکر کردم. خیلی به این مسئله دقت نمی‌کردم، از بس که با هم رفیق بودیم. میرزا یک سال دیگر بازنشست می‌شد و من جایش را می‌گرفتم. هر دو نگهبان بیمارستان بودیم.

به چهره پر از ســـؤال من نگاه کـــرد، برای هر دوی‌مان چای ریخت و گفت: «یه چیزی رو خوب یاد بگیر! اونم اینکه به هیچ حرفی که از سر ناچاری زده می‌شـــه، اطمینان نکن! مثل وقتایی که مشکل داری و گرفتـــاری، با خدا هزار تا قـــرار می‌ذاری، بلکه مشـــکلت حل بشه و بعد یادت می‌ره، اینجام بیمارســـتانه... مردم مهربون می‌شن، انقدر با خدا می‌شن، اینقدر ســـعی می‌کنن گره از کار دیگران باز کنن که نگو و نپرس، اما همین که مریض‌شـــون خوب شـــد، همه چی یادشون می‌ره، تو این مدت یاد گرفتم به هیچ قولی اعتماد نکنم. به تنها کســـی که می‌شه اعتماد کرد، خداست! اگه بهت قول بده کاری برات انجام می‌ده، حتماً انجام می‌ده؛ ولی این دکتر، مهندسا، رئیسا و وکیلا، هیچ کدوم‌شون قول صد درصد نمی‌دن؛ یعنی زندگیتو بر اساس این قول و قرارها نچین، توکلت همیشه به خدا باشه!»

نگاهـــش کـــردم و گفتـــم: «خیلـــی بدبینی! اینجوری‌ام نیست دیگه!»

چایـــی‌اش را تمام کرد و گفـــت: «به ما می‌گن انسان. یه جایی خوندم که از ریشه فراموشی میاد، یعنی فراموش‌کاریم، اما خدا کریمه و فراموش‌کارم نیســـت، تو اگه می‌خوای رنگ و بوی خدا بگیری، هیچ وقت زیـــر قولت نزن. حتـــی کوچک‌ترین و بی‌اهمیت‌ترین قولی که دادی، این کارا رنگ و بوی خدا رو بهت می‌ده، خدایی می‌شی، خدا هیچ‌وقت زیر قولش نمی‌زنه...!» و مشغول خواندن قرآن شد.

شـــاید به همین دلیل بود که کنار میرزا آرامش داشتم، مردی که در عین سادگی، رنگ و بوی خدا داشت.

کتیبه سبز

... مردی می‌آید

به مناسبت روز غزه

به هم می‌ریزد این آشوب‌ها وقتی جهان را
غبارآلود می‌بینی تمام آسمان را
چه فرقی می‌کند؟ در هر کجای نقشه باشی
فلسطین مثل بغضی از تو می‌گیرد امان را
دل این سنگ‌ها را اشک شاید... نه، بعید است
دل ما را به درد آورد، امّا دیگران را... !
و حالا چند جای نقشه طوفانی‌ست، ابری‌ست
و حالا بیشتر این مردم بی‌خانمان را...
میان دود و خاکستر رها می‌بینی، ای کاش
زمین قدری فرو می‌برد غم‌های زمان را
خیالت جمع! روزی می‌رسد، مردی می‌آید
که می‌گیرد از این نامردها تیر و کمان را
چقدر این روزها داغند سرخطّ خبرها

مریم کرباسی

راه نرفته

اهمیت مهریه

محمد مفیدی
مشاور خانواده

سؤال: برای ازدواج در این روزها که نغمه‌های برابری طرفین در ازدواج هست و با توجه به بالا بودن قیمت سکه، آیا وجود مهریه لازم و معقول است؟

پرسشگر گرامی! بحثی که به تازگی بین جوان‌ها شکل گرفته، حقوق برابر و شرایط یکسان زوجین است که قابل بحث در این مجال کوتاه نیست، اما از آنجا که اسلام حقوق زن و مرد را به صورت معقول و منطقی دسته‌بندی کرده و به آن پرداخته است، حذف مهریه صحیح نیست و پیامدهایی دارد که در کوتاه‌مدت نمایان نخواهد شـــد. پس برای آگاهی از این موضوع با چند متخصص وارد بحث شوید تا به نتیجه برسید. می‌توان میزان آن را کم کرد، اما حذف آن شـــرعی نیست. ازدواج از جمله مستحبات مؤکد و دستور الهی در اسلام است. تعیین مقدار مهریه نوعی سبک زندگی و تشخیص روحیه است. باید حد توانایی مرد را در جامعه شناخت. البته ضمن اینکه مهریه بالا و غیر معقول مناسب نیست، باید عرف و شأن دختر در نظر باشد و به نتیجه واحد رسید. چیزی که در اسلام به آن خیلی اهمیت داده شده، رعایت شئونات طرفین است. نکات مهم اخلاقی و اجتماعی فرد مورد نظرتان را بسنجید و با خود بیندیشید که آیا ارزش دارد دختری که مورد پسند و دلخواه شما نیست، با مهریه کم در زندگی شما قرار بگیرد یا دختری دل‌بخواه شما با استانداردهای معقول و مهریه‌ای مناسب، گزینه ازدواج شما باشد؟ بررسی همه جوانب در ازدواج بسیار عاقلانه است؛ اما اگر بخواهید از ابتدا به جدایی و پرداخت مهریه فکر کنید، راه غلطی را پیش گرفته‌اید. فارغ از اینها، همان ابتدا مســـئله مهریه را عنوان نکنید، چون این تصور پیش می‌آید که شما بیشتر به مادیات می‌اندیشید تا ارزش معنوی همسر! سراغ خانواده‌هایی بروید که سبک زندگی اسلامی را برای خود برگزیده‌اند و خصوصیات اخلاقی را مقدم بر تمکن مالی می‌دانند. مقدار مهریه در جامعه اســـلامی، مقداری است که مرد در پرداخت آن دچار عسر و حرج نشود، عندالمطالبه باشد و هر زمانی که زن درخواست کرد، مرد بتواند پرداخت کند. مهریه نوعی ضمانت برای ازدواج و برای هر دو طرف است، بنابراین هر دوطرف در این مورد باید مصالح خود را نظر بگیرند.

سلامت

افسردگی پیشگیری و درمان

مریم معتمد
کارشناس تغذیه

گاهی حس بی‌ارزشـــی و ناامیدی انســـان را عذاب می‌دهد؛ انگیزه‌ای برای زندگی نیســـت و حس کلافگی، بی‌حوصلگی انســـان را درمانده می‌کند. بداخلاقی و خستگی و گاهی سردردهای مداوم همراه با بی‌خوابی و بی‌قراری روال زندگی را برهم می‌زنند. این حس‌های ناخوشایند، از حالت غیرمعمول روحی خبـــر دارند که نمی‌توان نســـبت به آن بی‌توجـــه بود؛ اختلالی به نام «افسردگی». افســـردگی، بیماری مزمن روحی است که بسیاری از افراد در مقاطع گوناگون زندگی آن را تجربه می‌کنند؛ اما به اعتقاد روانشناسان، زنان را بیش از مردان در معرض تهدید قرار می‌دهد. دوران‌های گوناگون زندگی، نظیر بارداری، زایمان و... که با تغییرات هورمونی همراه هستند، زنان را بیشتر مستعد این اختلال می‌کند و به همین دلیل حدود دوسوم مبتلایان به افسردگی زنان هستند. در حالی که زن نقش مهم و کلیدی آرامش خانواده را برعهده دارد و سلامت روح و روان او ضامن بهداشت روانی افراد خانواده است. بنابراین، افســـردگی و آشفتگی روحی او، نابسامانی و ناامنی یک خانواده خواهد بود. قبل از آنکه به فکر درمان باشـــیم، باید به این نکته توجه داشت که افسردگی، آرام و به تدریج ایجاد می‌شود. با وجود این، اگر به هر دلیل، نشانه‌های فیزیکی و روانی افسردگی را احســـاس کردید، باید به دنبال راهکارهای جدی برای درمان آن بود. بسته به علایم و شدت بیماری، درمان‌های گوناگونی را می‌توان در پیش گرفت. گاهی یک مسافرت خاص یا یک گفت‌وگوی دوستانه با یک دوست نزدیک و مطمئن، می‌تواند کمک‌کننده باشد تا حالت روحی تغییر یافته و ذهن التیام یابد. گاهی مراجعه به یک دکتر عمومی کافی اســـت تا بیماری از مرحله پیشرفت و خطر نجات پیدا کند؛ اما بعضی اوقات مراجعه به یک متخصص روانشناس یا روانپزشـــک لازم است تا با طی دوره درمان دارویی و جلســـات مشاوره روان‌درمانی، حس خوشحالی و نشاط و لذت به زندگی بازگـــردد. نکته مهم و تأمل‌برانگیز دیگر اینکه، بیش از هرچیز، اراده و تلاش خود فرد می‌تواند درمانگر این اختلال ناخوشایند باشد. در این راستا، توجه به تغذیه مناسب، ورزش روزانه، خواب مناسب و کافی، تلاش برای کاهش اســـترس، مبارزه با افکار منفی، تعیین هدف و تقویت روابط سالم اجتماعی می‌تواند اثرگذار و مؤثر باشد.

کشکیات

لرز لرزان

ترس رژیم صهیونیستی
از رزمایش ذوالفقار

وقتی که به رویتان فشار است
لرزیدنتان هم آشکار است
هستید شبیه بید لرزان
مانند سر منار جنبان
آشوب درون جانتان است
برفک به نُک زبانتان است
تب کرده و لرز می نمایید
ترکیده و درز می نمایید
سیر از همه جای این جهانید
از وحشت و ترس در فغانید
ترسی که به رویتان سوار است
از هیبت رزم ذوالفقار است

زهرا محبی

حسن ختام

آداب عاشقی

می‌دانـــم! آشـــفتگی‌های ایـــن روزهایم برگرفته از فراموشی اســـت. عاشقی که اینطور نمی‌شـــود. عاشـــقی یعنی توجه، دقت، از یاد نرفتن و اولویت. آدم عاشـــق معشوق را از یاد نمی‌برد؛ هرچند در خاطر معشوق از یاد رفته باشد.

آخر چگونه می‌شود که حافظه‌ام از یاد شما تهی باشد و قلم زندگی بین من و شما این‌چنین سخت و سنگ فاصله بیندازد؟ دفتر زندگی‌ام را کـــه ورق می‌زنم، بر هر صفحه‌اش نقشی بســـته است و سؤالی؛ «چرا در مسیری قدم گذاشته‌ام که هزاران چراغ روشـــن دارد، اما فاصله من تا شما بسیار است؟»

مولا جانم! حکایت این روزهای من، حکایت ماهی دورافتاده از آب است. همه وجودم تقلاست. چطور می‌توانم از شما دور باشـــم که دور بودن از شما دور بودن از خودم اســـت. این را بـــه وضوح حس می‌کنم. محتاج نگاه شمایم تا این فاصله‌ها را کم کنم.